

Øivind Frisvold

Bibliotek og offentlig informasjon

Øivind Frisvold

Bibliotek og offentlig informasjon

– en veiviser til
offentlige publikasjoner

Utgave 19.0 2017

 ABM-media as

Forord til 19. utgave

Det er nesten 40 år siden første utgave av «Bibliotek og offentlig informasjon» ble laget. Hensikten var å gi en praktisk bruksanvisning for bibliotekarer og studenter som ville finne gull i offentlige informasjonskilder. Det viktigste var få frem det materialet som brukere strevde med å finne selv: Utredninger, Stortingsforhandlinger, norske og europeiske rettskilder, statistikk m.v. Slik er det fortsatt, og det er grunnen til at viktige, men «enkle» nettsteder ikke får så stor plass.

Det er rart å se tilbake på de første utgavene av dette heftet. Den gang kom alle kilder i håndfaste papirutgaver. I likhet med de viktige håndbøkene ble det meste innbundet og satt på hylla. I dag er dette fullstendig endret. Så vel de historiske som de aktuelle publikasjonene finnes nå i digitale utgaver, og i mange tilfeller kan en eventuell papirutgave bare skaffes «on demand». En av de største fordelene med den digitale publiseringen er at selv de minste bibliotekene nå har tilgang til så store «samlinger» at det er mulig å gi bedre service enn noen gang før.

Gjennom årene er det mange som generøst har hjulpet til med å lage «Bibliotek og offentlig informasjon». Den første jeg vil nevne er tidligere stortingsbibliotekar Olaf Chr. Torp. For nyere utgaver vil jeg takke Jeannette Berseth (Stortinget), Jørn Ruud (UBB), Jan Tore Dahl (Deichmanske), Odd Harald Kvammen (Stortingsarkivet) og Erik Sjømæling (SSB). En spesiell takk til Kari Gyllander som bidrar med sine solide kunnskaper fra praksis fra både Lovdata og Stortingsbiblioteket.

Det skjer stadig noe nytt på dette feltet. En trykt oversikt kan aldri være helt ajour. Men det kommer oppdateringer og nyheter i den skjematiske oversikten som ligger på følgende nettside: <https://bibin.hioa.no/stat> (Vedlegg III. s. 97)

Finner du feil, eller har du noe nytt å melde, ta kontakt!

Øivind Frisvold
oivind.frisvold@hioa.no
31. januar 2017

© ABM-Media AS Oslo 2017

ISBN 978-82-93298-14-4

Trykk: Allkopi

Omslagsillustrasjon i skjermbildet: Finn Graff 1991.

Gjengitt med tillatelse.

Det må ikke kopieres fra denne bok i strid med åndsverkloven og fotografiloven eller i strid med avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, Interesseorganisasjon for rettighetshavere til åndsverk. Kopiering i strid med lov eller avtale medfører erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

Innhold

DEL I DU HAR RETT TIL Å VITE

Folkebibliotek for folk flest? Offentlig samtale og debatt krever god samfunnsinformasjon, 5
 Hva er samfunnsinformasjon? 9
 Hva skal bibliotekarene kjenne til? 9
 Informasjon på ulike nivåer, 9

DEL II STATLIG INFORMASJON

1 GENERELT, 10

- 1.1 Oversikt, 10
- 1.2 Hva, hvor, hvordan. Kort oversikt med spørsmål og svar, 11
- 1.3 Saksgang t.o.m 2008-09, 14
- 1.4 Saksgang fra 2009-10, 15
- 1.5 Viktige adresser og telefoner, 16
- 1.6 Generell statlig informasjon, 17
 norge.no/, 17 regjeringen.no/, 19
- 1.7 Historiske publikasjoner, 20
- 1.8 Sametinget, 21

2 UTREDNINGER, 22

- 2.0 Oversikt, 22
- 2.1 Hvor er utredningene publisert? 23
- 2.2 Hvor er utredningene registrert? 24
 - 2.2.1 1814-1934, 24
 - 2.2.2 1935-1971, 26
 - 2.2.3 1972- , 27
 - 2.2.4 Mikrofilmutgave av bibliografier, 27
- 2.3 Søkestrategi: Utredninger på nett, 28

3 STORTINGSFORHANDLINGER, 29

- 3.1 Nøkkel: Politiske prosesser og institusjoner, 29
- 3.2 Stortingsforhandlinger – dagens ordning, 31
 Offentlig planlegging / budsjettering, noen stikkord, 33
 - 3.2.1 Regjeringens proposisjoner til Stortinget, 34
 - 3.2.2 Regjeringens meldinger til Stortinget, 34
 - 3.2.3 Stortingets dokumenter, 36
 - 3.2.4 Stortingskomiteenes innstillinger, 37
 - 3.2.5 Stortingets behandling av statsbudsjettet, 37
 - 3.2.6 Stortingets lovbehandling, 38
 - 3.2.7 Stortingets kontroll saker, 38
 - 3.2.8 Referater fra debatter og vedtak, 39
 - 3.2.9 Stortingsforhandlinger – trykt register, 39

3.4 Stortingsforhandlinger på nettet, 41

- 3.4.1 Regjeringens publikasjoner – på regjeringen.no, 41
- 3.4.2 regjeringen.no – Fritekstsøk, 42
- 3.4.3 regjeringen.no – søking via menyer, 43
- 3.4.4 Stortingets publikasjoner på stortinget.no, 43
 - 4.4.5 Stortinget.no – Fritekstsøk, 44
- 3.4.6 Stortinget.no – søking via menyer, 44
- 3.4.7 Saksgang – et eksempel, 45

3.5 Stortingsforhandlinger – Historiske årganger, 47

- 3.5.1 Generelt, 47
- 3.5.2 De første årgangene fra 1814-1842, 48
- 3.5.3 Fra 1845: Systematisk ordnet og i stort format, 48
 - 3.5.4 Fra 1857: Stenografiske referater, 48
 - 3.5.5 Til 1.okt 2009: med Odelsting/Lagting, 49
 - 3.5.6 Trykte hovedregistre, 51
 - 3.5.7 Stortingsforhandlinger – 1814-2005, [digitalt register], 51
 - 3.5.8 Nasjonalbibliotekets «Statsmaktene», 53
 - 3.5.9 Historisk referanselitteratur om Stortinget, 54

3.6 Trykte publikasjoner, 55

- 3.6.1 Abonnement og bestilling, 55
- 3.6.2 Oppbevaring og lagring, 55

4 RETTSKILDER, 56

4.1 Generelt, 56

4.2 Regelverk: Lover og forskrifter m.v., 58

- 4.2.1 Lover på nett. Åpne baser – gratis, 58
- 4.2.2 Forskrifter på nett. Åpne baser - gratis, 58
- 4.2.3 Lover og forskrifter – trykte utgaver, 60

4.3 Avgjørelser: Dommer m.v., 61

- 4.3.1 Dommer og andre rettsavgjørelser. Gratis på nett, 62
- 4.3.2 Dommer og andre rettsavgjørelser i trykt form, 62

4.4 Forarbeider: fra Storting og regjering, 62

- 4.4.1 Forarbeider – Gratis på nett, 63
- 4.4.2 Forarbeider – trykte utgaver, 63

4.6 Juridisk litteratur: Lovkommentarer, m.v., 64

- 4.6.1 Juridisk litteratur – gratis på nett, 64
- 4.6.2 Oppslagsbøker og oversiktsverk, 64
- 4.6.3 Lovkommentarer, 64
- 4.6.4 Juridiske bibliografier, 65

4.7 Juridiske tidsskrifter, 67

- 5 TRAKTATER, EØS, EU, 68**
- 5.1 Traktater og overenskomster, 68**
- 5.2 EØS-avtalen, 69**
- 5.3 EU - Den Europeiske Union, 72**
- 5.3.1 Bakgrunn, 72
- 5.3.2 EUs institusjoner, 73
- 5.3.3 EUs beslutningsprosess, 74
- 5.3.4 EUs rettsakter, 75
- 5.3.5 Publikasjoner fra EU/EF, 76
- 5.3.6 Litteratur om EU og EØS, 77

- 6 LOVDATA, 79**
- 6.1 Generelt. Søking, Varsling om endret regelverk, 79**
- 6.2 Regelverk: lover og forskrifter, 82**
- 6.3 Avgjørelser: Dommer m.v., 82**
- 6.4 Forarbeider: fra Storting og regjering, 83**
- 6.5 Juridisk litteratur, 84**
- 6.6 Andre rettskilder, 84**

- 7 NORDISK RÅD, 88**

- 8 STATISTIKK, 89**
- 8.1 SSB på nett, 89**
- 8.2 Historisk statistikk, 91**
- 8.3 Forsking, 92**
- 8.4 Internasjonal statistikk, 92**

Del III KOMMUNAL INFORMASJON, 93

- 9.1 Politisk styring, 93**
- 9.2 Kommunale tjenester, 93**
- 9.3 Fylkeskommunene, 94**
- 9.4 KS - Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon, 94**

Vedlegg I

Statens informasjonspolitikk, 95

Vedlegg II

Saksgang med nye og gamle publikasjonsbetegnelser, 96

Vedlegg III

Skjematisk oversikt: Norsk, offentlig informasjon på Verdensveven, 97

REGISTER, 96

Forkortelser og nettadresser

Hva betyr NETT?

Gratis tjeneste på internett. URL gis vanligvis til hovedside, eventuelt med seksjon i « ».

Hva betyr BASE?

Betalt tjeneste som forutsetter abonnementsavtale

En samlet oversikt over nettadresse finnes på:

http://edu.hioa.no/bib2401_offentlig_informasjon/

Undervisningsplan

http://edu.hioa.no/bib2401_offentlig_informasjon/Plan.htm

Oppdatert oversikt: Norsk, offentlig informasjon på Verdensveven

<https://bibin.hioa.no/stat>

DEL I DU HAR RETT TIL Å VITE

Folkebibliotek for folk flest?

Offentlig samtale og debatt krever god samfunnsinformasjon

Grunnlovens §100 om ytringsfrihet sier at staten skal «legge forholdene til rette for en åpen og opplyst offentlig samtale». Dette oppdraget er, nesten ordrett, gitt videre og tatt inn i Folkebiblioteklovens §1. Det styrker samfunnsmandatet når bibliotekene blir en «uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt». Det er flott å være litteraturhus, men bibliotekene kan ikke «kjøre debatt» hver dag. Dersom bibliotekene fortsatt skal bidra til en demokratisk samfunnsutvikling, er det også nødvendig å styrke en daglig basisfunksjon: god tilgang til samfunnsinformasjon.

Folkebibliotekene er som kameleoner

De skifter farge etter omgivelsene. Kan det skyldes at bibliotek ikke er et eget «politikkområde»? Blir legitimitet og mandat hentet fra andre felt og helst fra slike som er i vekst? På 1970-tallet kom den nye kulturpolitikken med «eigenaktivitet» og lokal tilhørighet. Mange bibliotek fulgte opp og ble kulturhus. Men ikke alle var like begeistret. «Ska biblioteken göra allt?» het den svenske debattboken om fenomenet. Igjen var det greit å søke tilbake til primær-oppgaver som litteratur- og kunnskapsformidling. 1980-tallets nye informasjonspolitikk bidro også til dette med ambisiøse utredninger og stortingsmeldinger. I 1985 fikk til og med Folkebibliotekloven en formålsparagraf der informasjonsformidling» ble tatt inn som en «ny» oppgave. «Informasjon» ble oppfattet som synonymt med offentlig informasjon. Selv i ABM-meldingen fra 1999 het det at en av folkebibliotekets hovedoppgaver var «formidling av (offentleg) informasjon». (St. meld nr. 22 1999-2000 s. 51)

Bibliotekdirektør Else Granheim hadde tidlig advart mot å lage egne informasjonssentraler i hver kommune. Dette kunne bibliotekene ta seg av, det ville bare «bety utvidelse av et allerede eksisterende arbeidsfelt og samordning og bedre utnyttelse av ressursene.» (BoB 1978:7). Hun fikk støtte fra Liv Fasting Sæteren (BoB 1979:7), som var fylkesbiblioteksjef i Møre og Romsdal. Hun ville heller ikke ha nye informasjonssentraler: «Nytt organ til informasjon? Det er å gå rett i fellen». (BoB 1979:7)

Forsøksvirksomhet med lokale opplysningstjenester ble satt i gang. I tre kommuner var tjenesten lagt til folkebibliotekene, og bibliotek over hele landet rustet seg til nye oppgaver. Det var stor kursaktivitet, og i 1991 utga Biblioteksentralen en «kokebok» med tips og ideer om *Offentlig informasjon fra folkebiblioteket*.

I motsetning til Danmark ble kommunal informasjon ingen stor biblioteksak i Norge. Hos oss er det derfor få eksempler på at det oppsto rollekonflikter: Bibliotekene ble ikke «propagandasentraler» og «kommunenes

talerør». Kommunene laget sine egne «servicekontorer», og bibliotekene orienterte seg igjen i andre retninger. Men noe ble igjen. Fra slutten av 1990-tallet var det mange bibliotek som satset på nettsider, og en vanlig del av menyen var å lage veivisere til offentlig informasjon. Dette finnes fortsatt, men det virker ikke å være en prioritert oppgave lenger. Folkebibliotekenes nettsider handler nå mest om formidling av etterspurt litteratur og invitasjoner til kulturelle arrangementer.

Offentlig samtale og debatt

Ved siste lovrevisjon ble «informasjonsformidling» tatt ut av folkebibliotekenes formålsparagraf. Et nytt ledd, den såkalte «Litteraturhus-paragrafen», ble tatt inn. Her heter det at biblioteket skal være en «uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt». Det betyr ikke at biblioteket er fritatt for å gi et solid tilbud av «bøker og andre medier», som kan gi folk kunnskap og opplysning. Torbjørn Navelsaker (BibliotekNorge 25.9.15) bør absolutt ikke få rett i at for kommunene kan det koste mindre å «oppretholde drift av en underholdningsinstitusjon med noe bibliotekpreg, enn et godt folkebibliotek med mindre vekt på underholdning.» Loven slår da også fast at bibliotekene fortsatt skal «legge vekt på kvalitet, allsidighet og aktualitet.» I praksis betyr det at bibliotekene skal vise bredden av samfunnsdebatt og kritikk. Den offentlige informasjonen hører selvsagt med.

Det kom en ny, offentlig informasjonspolitikk på 1990-tallet. Informasjonen skulle ikke lenger gå fra staten og ned til innbyggerne. Med det nye *kommunikasjonsprinsippet* skulle «mottakere» få en aktiv rolle. Informasjons-utvalget konkluderte med at staten måtte legge til rette for toveiskommunikasjon, «og det krever at staten er åpen og lydhør overfor befolkningen. I tillegg må borgerne ha muligheter til selv å ta aktivt initiativ.» (NOU 1992:21, s.8-9). Fornyings- og administrasjonsdepartementet videreførte disse målene i 2009 da de fastsatte følgende

prinsipper for god kommunikasjon: *Åpenhet, Medvirkning, Nå alle, Aktiv og Helhet*. Retningslinjene kommer fra publikasjonen *Statens kommunikasjonspolitik* som ble utgitt av regjeringen Stoltenberg II. Så lenge Regjeringen Solberg ikke har laget sitt eget dokument er sannsynligvis det gamle fortsatt aktuelt. På den annen side: Statlig kommunikasjonspolitik ser ikke ut til stå på dagorden, og den er ikke lenger et eget tema på regjeringens nettsider. Den aktuelle politikken finnes i dag under satsingsområdet *IKT-politikk*. Moderniseringsdepartementets stortingsmelding har en tittel med tydelig målsetting: *Digital agenda for Norge – IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet*. (Meld. St.27 (2015-16)). Dette er en melding som handler både om privat og offentlig sektor. For næringslivet dreier det seg om hvordan IKT kan legge til rette for innovasjon og konkurransekraft. For det offentlige er målet fornying, forenkling og forbedring.

Hverdagsinformasjon – bibliotekene må bidra

I praksis handler altså dagens informasjonspolitikk mest om hvordan IKT kan bidra til å mekanisere personalkrevende tjenester: håndtering av resepter, behandlingsvalg på sykehus, utsending av brev, enkel saksbehandling, meldekort til NAV osv. En samlet portal til slike tjenester er norge.no. Nettstedet er oversiktlig, men tidligere spørretjenester på telefon og chat er avvirket. Selv om nordmenn har en meget god IKT-kompetanse, vil mange ha behov for råd og veiledning. På Helsenorge.no er det muligheter for epost og telefonkontakt, men ventetiden for telefon kan være lang. Idporten.no er en felles innloggingsløsning til offentlige tjenester. Her er det også mulig å få veiledning, men det blir presisert at «Stat og kommune går over til å kommunisere på nett med innbyggerne. Det gir en enklere hverdag for deg som innbygger, med bedre tjenester og raskere svar fra offentlig sektor.»

I stortingsmeldingen om «Digital agenda for Norge» blir det erkjent at mange strever med å bruke digitale tjenester fra stat og kommune. Departementet anbefaler ikke at

det etableres nye tjenester, men at det satses på eksisterende servicekontorer og at «folkebiblioteket kan spille en sentral rolle i et slikt utvidet publikumstilbud i kommunen». Det heter videre at biblioteket er «et etablert og gratis lavterskeltilbud med godt omdømme og god faglig kvalitet.» (Meld. St.27 (2015-16), s. 117).

Når vi spør folkebibliotekarer om de får spørsmål om offentlig informasjon får vi forskjellige slags svar. Noen svarer at «referansearbeidet» har ikke samme betydning som før og at det ikke er en spesielt profilert aktivitet. Det kan likevel se ut som noen bibliotek får flere spørsmål om det vi kan kalle offentlig «hverdagsinformasjon». I en studentoppgave ved Bibliotekarutdanningen peker informantene (bibliotekarer) på at folk ber om hjelp til å fylle ut skjemaer og søknader til for eksempel NAV, Skatteetaten, Altinn og digital postkasse. Studenten konkluderer med at det oftest er enkle tekniske spørsmål som ikke krever den helt store kompetansen. Men, som en av informantene sier, skjemaer kan være vanskelige: «Språket er byråkratisk og selv innvandrere som forstår norsk godt, sliter med å forstå ordlyden. Noen ganger har jeg faktisk lurt på om skjema fra offentlige etater kun ligger ute for syns skyld, og ikke for at det faktisk er noen som skal klare å benytte seg av dem.»

Det kan hende at lånerne starter med å stille rettskrivningsspørsmål, men at «det etter hvert viser seg at de ønsker hjelp til å skrive en hel søknad». Det hender også at noen veiledninger kan være utfordrende for så vel etikk som personvern når spørsmålene handler om «familiegjenforeninger, separasjoner og assistert befruktning». Det er mange grunner til at spørgerne har kommet til biblioteket, men de har stor tiltro til at tjenestene er gode. «I følge lånerne selv, har de i noen tilfeller fått direkte beskjed fra NAV om å oppsøke biblioteket for hjelp til utfylling av egne skjemaer.» Det hadde også forekommet utsagn av typen «gå til biblioteket, de kan hjelpe deg med alt». Det er klart at bibliotekene ikke skal gå dypt inn i de enkelte sakene som det spørres om. Vi kan

ikke vente at bibliotekarer har spesialkompetanse på alle slags områder. Forvaltningslovens §11 slår fast at forvaltningen har *alminnelig veiledningsplikt* innenfor sine saksområder. Likevel må vi regne med at bibliotekene får økt etterspørsel etter råd og opplysninger av denne typen.

Det følger ingen «øremerkede» midler til denne aktiviteten, men Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser i «Digitaliseringsmeldingen» til at Folkebibliotekloven nettopp gir «et klarere samfunnsoppdrag», og at de er godt kjent med Kulturdepartementets nasjonale bibliotekstrategi som sier at folkebibliotekene skal være en læringsarena for digital kompetanse. Nasjonalbibliotekets prosjektmidler kan derfor bidra til å forbedre tjenestene. (Meld. St.27 (2015-16), s. 116) Buskerud fylkesbibliotek har tidligere utviklet et nettbasert kurs om offentlige tjenester (23offentligeting.no). I tillegg er det midler i det nasjonale programmet for digital deltakelse. Et tyvetalls bibliotek har nå fått utviklingsmidler fra «Digidel 2017».

En av de før nevnte bibliotekarene sier: «Mange er utestengt fra samfunnet i dag fordi de ikke henger med på det digitale. Mange får panikk bare av ordet 'digitalt', og nye tilbud er ikke tilpasset deres livssituasjon og kompetanse». PLACE-prosjektet om biblioteket som møteplass viste at de mest trofaste brukerne gjerne kom fra lavere inntektsgrupper, innvandrere m.v.

Danske bibliotek, som har såkalt «Borgerservice», gir et lavterskeltilbud i områder med sosiale problemer. Dette er bibliotek med viktige tilleggsfunksjoner og med personale fra det vi kan kalle «NAV-sektoren», frivillige organisasjoner m.v. Bibliotekforskeren Kristian Nagel Delica hevder at det ikke er de kostbare «arkitektoniske prestisjebiblioteker, såkalte 'place makers» som egner seg best til dette: Her «risikerer man først og fremst å tiltrekke seg de som har råd til å sitte i kaféen og drikke dyr kaffe eller de som tilhører den kulturelle eliten.» (BoB 2014:3). Jack Andersen (BoB 2016:5) har et godt poeng når han sier at folkebibliotekene bør være «noet

for både privatmennesket, lønmodtageren og borgeren – det hele menneske. Tenk hvis bibliotekerne blev et folkebibliotek».

Samfunnsinformasjon er så mangt

Folkebibliotekenes lovpålagte målgruppe er «alle som bor i landet». Skal vi nå alle, må bibliotekene være forskjellige. Kan vi likevel si at det er noen felles basisfunksjoner? Skredeutvalget (NOU 1991:14) fremhevet kunnskaps- og informasjonsformidlingen. Men departementet og statsråd Kleveland sa at «folkebibliotekene bør ha sin viktigste rolle som kulturformidlere.» (St.meld nr 61 (1991-91), s. 213). Det var et klart brudd med norsk folkebibliotektradisjon. Det var faglitteraturen som opprinnelig var viktigst. Wergelands motto ga retningen: Biblioteket – og bokhyllen er den «den *Stige*, der fører til at blive Overmandens *Lige*». Slik ble det ført videre av Sundt, Nyhuus, Kildal og Granheim. Selv i mitt barnebibliotek var det fritt utlån av faglitteratur, men vi måtte nøye oss med et begrenset antall skjønnlitterære bøker!

Bibliotekene bør by på flere typer samfunnsinformasjon. Her skal bare nevnes noen eksempler: (1) Offentlig «hverdagsinformasjon», (2) politiske dokumenter, rettskilder m.v. og (3) debatt- og sakprosa om samfunnsspørsmål.

Digitaliseringen har ført til at den offentlige informasjonen er tilgjengelig. Det er grunn til begeistring. Vi har tilgang til et heldekkende tilbud, og mange av nettstedene er meget gode. Det må likevel innrømmes: Det er lett å rote seg bort. Mange trenger hjelp for å finne det de er på jakt etter. I den gamle håndboken *Offentlig informasjon fra biblioteket* undret Jon Bing (1991) seg på hva man skulle med bibliotek og bibliotekarer når «alt» ble tilgjengelig på nærmeste PC. Det var greit nok for dem som vet akkurat hva de skal ha, men Bing fant at problemstillingen ellers

var «i slekt med spørsmålet om hvorfor man trenger lærere når man jo kan lese bøkene på egen hånd».

Bibliotekene må sette den offentlige informasjonen inn i en større sammenheng. Bibliotek kan vise flere sider av samme sak og åpne for nye spørsmål og svar. Anders Ericson sier det i klartekst når han hevder at biblioteket også må tørre å være en *motmakt*. Det er på denne måten at bibliotekene mest effektivt kan bidra til den offentlige samtale og debatt. Det er dette som er kjernen i et godt bibliotektilbud: Kvalifisert veiledning og tilgang til gode kilder. Ikke bare til offentlig informasjon, men også til aktuell litteratur om hele spekteret av samfunnsspørsmål. Det er nødvendig motvekt til ensidig populisme i sosiale medier. Hvis samfunnsinformasjonen forsømmes har biblioteket heller ikke legitimitet som debattarena. Når mediebudsjettene skranter og prisene stiger er det fare på ferde.

Litteratur

Bing, J (1991) Det usynlige bibliotek. I: Letnes, O. (red.) *Offentlig informasjon fra folkebiblioteket. Ideer og eksempler*. Oslo. S. 7-14.

Ericson, A. (2001) *Videst mulig informasjon – ei debattbok om folkebiblioteka og samfunnsinformasjonen i et e-Norge*. Oslo.

Fornyings- og administrasjonsdepartementet (2009) *Statens informasjonspolitikk*. Oslo.

Meld. St. 27 (2015-16) Kommunal og moderniseringsdepartementet. *Digital agenda for Norge. IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet*.

Meld. St. 30 (2015-16) Justis- og beredskapsdepartementet. Fra mottak til arbeidsliv – en effektiv integreringspolitikk

Denne artikkelen er publisert i Bok og bibliotek nr 1, 2017

Hva er samfunnsinformasjon?

Den offentlig informasjonsformidlingen er styrt av myndighetenes behov og er primært partsinformasjon. Noen har valgt å definere *samfunnsinformasjon* på samme måte. I store norske leksikon er det en markedsføringseksperter som får definisjonsmakten. Han skriver bare om omdømmebygging, lobbyvirksomhet og markedskommunikasjon. I bibliotek betyr samfunnsinformasjon noe helt annet, og det må ha sammenheng med folkebibliotekenes mål om å fremme mangfold og demokrati. I boken «...videst mulig informasjon...» bygger Anders Ericson (2001) på en dansk definisjon om at samfunnsinformasjon skal skape «velinformerte borgere med kendskab til rettigheder og plikter i det moderne demokratiske samfund.» Den enkelte skal ha mulighet til finne den informasjonen de har bruk. Målet er å sette «borgerne i stand til å ændre på egen livssituation». Kanskje er det like greit å si at folkebibliotekenes viktigste oppgave er å gi *samfunnskunnskap*?

Hva skal bibliotekarene kjenne til?

I prosjekt DEL – Digital inkludering har Bergen Offentlige Bibliotek satt som mål «å minske gapet mellom dem som har tilgang til teknologi og digitalt innhold, og dem som ikke har det.» Her forutsettes det at veilederne skal kunne finne svar om bl. a. følgende offentlige tjenester:

Arbeid – Bank – Barnehage og skole – Fritidsaktiviteter – Norsk treningsgrupper – Opphold/visum – Tolketjenster. Flere tema forberedes, bl.a.: Fri rettshjelp og norskopplæring

Det er mange som har bidratt til opplæring av personalet. Her er noen eksempler:

Difi – om norge.no og Min ID

NAV – om nettsider, Servicesenteret m.v.

Skatteetaten – utfylling av selvangivelser m.v.

Bergen kommune – om etablerersenteret m.v.

Informasjon på ulike nivåer

Offentlige publikasjoner er ikke alltid like lett tilgjengelige rent språklig. De ulike teksttypene kan da også ha svært ulik funksjon og målgrupper. Tidligere stortingsbibliotekar Olaf Chr. Torp har laget en inndeling som er utgangspunkt for følgende oppstilling av publikasjoner etter nivå.

I Ekspressinformasjon

Gir en kortfattet, enkel fremstilling som kan oppfattes av de aller fleste, og som har en form som gjør at den når frem til et flertall av dem det gjelder. Innhold: F.eks. informasjon om nye tiltak, lover, bestemmelser, frister forbud, regler m.v.

Formidles gjennom senderstyrte kanaler som aviser, radio, fjernsyn, men er også tilgjengelig i mottakerstyrte kanaler som internett, sosiale medier, m.v.

II Massedistribusjon via brosjyrer, foldere, plakater m.v..

Denne formen er ikke så spontan, den krever planlegging og et kostbart distribusjonsnett. For informasjonsmottakeren er den mindre forgjengelig enn ekspressinformasjon.

Informasjonstypen tilbys i senderstyrte kanaler som masseutsendelser via post, men finnes også i bibliotek og andre mottakerstyrte kanaler som internett m.v.

III Bakgrunnsstoff og dokumentasjon.

Den som skal fordype seg i saker omtalt foran må søke til mer omfattende og grundige (a) saksdokumenter enten fra arkiver eller i publisert form i serier for utredninger, Stortingsforhandlinger (b) monografier, tidsskriftartikler m.v.

Denne informasjonstypen finnes i utpregede mottakerstyrte kanaler som internett, bibliotek, m.v.

DEL II STATLIG INFORMASJON

1 GENERELT

1.1 Oversikt

Offentlige publikasjoner inngår ofte i en lang beslutningsprosess. Til en bestemt sak knyttes det flere publikasjoner fra ulike trinn i saksbehandlingen. For å finne korrekte opplysninger vil det ofte være nødvendig å innhente flere publikasjoner.

Selv om politikk og samfunn har endret seg meget etter 1814, er grunnloven en aktuell veiviser for publikasjonenes «rang og orden». Grunnlovens tredeling av statsmakten beskriver ikke dagens politiske virkelighet; styrkeforholdet mellom statsmaktene har skiftet. Grunnlovens inndeling tjener likevel til å gi en hensiktsmessig oversikt over *hvor* de viktigste publikasjonene hører hjemme i beslutningsprosessen:

Den utøvende makt, regjeringen (med departementene), har ansvar for:

1. **Utredninger** fra utvalg, (evt. «kommisjoner») oppnevnt av regjering, departementer, m.v. Departementene kan også velge å gå rett på sak med en «enklere» fremgangsmåte og eventuelt presentere et høringsnotat.
2. Utredninger, høringsnotater m.v. vil senere danne grunnlag for:
Proposisjoner med forslag til vedtak og
Meldinger med orienteringer til Stortinget.
3. **Lover** sanksjoneres av Kongen i statsråd, settes i verk av regjeringen
4. **Forskrifter** fastsatt av regjering ved kongelig resolusjon (vedtak i statsråd) eller av ulike departementer.
5. Andre bestemmelser, retningslinjer, rundskriv m.v.

Den lovgivende, bevilgende og kontrollerende makt, Stortinget, har ansvar for:

1. **Dokumenter** fra Stortingets institusjoner (f.eks. Riksrevisjonen) og fra parlamentariske kommisjoner som Stortinget kan oppnevne.
2. **Innstillinger** fra Stortingets faste komitéer.
3. **Høringer** i Stortinget
4. **Debatter og vedtak** i Stortinget.

Den dømmende makt, domstolene, med ansvar for

1. Rettsavgjørelser fra Høyesterett og lavere rettsinstanser.

I tillegg kommer:

1. *Statistikk* fra Statistisk sentralbyrå, som danner grunnlag for viktige beslutninger.

2. *Publikasjoner fra internasjonale organisasjoner* som Norge er medlem av.
Som eksempler kan nevnes EØS, FN, Nato.

1.2 Hva, hvor og hvordan?

KORT OVERSIKT MED SPØRSMÅL OG SVAR

Kan jeg beholde bostøtten når jeg har fått en bedre jobb?

Portalen norge.no viser til et bredt utvalg nettsteder med offentlig informasjon. Ordningen er tematisk og etter «livsfaser». Her er det korte innføringer om bostøtten. Det er også en «kalkulator» for å beregne hvor stort bidrag man kan regne med å få.

Kap. 1.6 (s.17) Generell statlig informasjon - norge.no

Hvordan kan jeg velge et annet behandlingssted enn sykehuset på mitt hjemsted?

Du kan logge deg inn på Helsenorge.no og få opplysning om sykehus som utfører den aktuelle behandlingen. Her er det også tilgang til forskjellige selvbetjeningsløsninger.

Kap. 1.6 (s. 18) Generell statlig informasjon

Kan vi stole på at regjeringen vil beholde barnetrygden?

Det er noen politikere som vil endre eller avvikle barnetrygden (og kontantstøtten). Regjeringens politikk på disse områdene finnes på regjeringen.no. Her er det temasider som også viser til aktuelle politiske dokumenter. På Stortingets nettsider ser du bredden i den politiske debatten. Også her er det tematiske innganger.

Kap. 1.6 (s.19) Generell statlig informasjon regjeringen.no

Kap. 3.4.6 (s.44) stortinget.no søking via menyer

Jeg har funnet en NOU fra 2008 om utdanningspolitikk. Hva slags informasjonsverdi har den?

Det finnes et stort antall offentlige utredninger og rapporter. Noen har fått stor betydning for senere vedtak, mens andre er «lagt i skuffen». En utredning kan likevel ha stor informasjonsverdi. Statlige utredninger som NOUer og rapporter publiseres på nettstedet regjeringen.no. Her er også dokumentasjon av høringsrundene med høringsbrev og innsendte uttalelser.

Kap 2.3 (s. 28) Søkestrategi: Utredninger på nett. På regjeringen.no er det en fyldig «virkningshistorie» om NOU 2008:3 Sett under ett – Ny struktur i høyere utdanning.

Hvorfor kom det flere NOUer før?

Et *utvalg* settes sammen av personer som har kompetanse og nettverk i organisasjons- og yrkesliv. Oppdraget er å finne bedre løsninger på et område. Det samles inn informasjon, og ordninger blir evaluert. Det fremmes nye og velbegrunnede forslag. Men denne prosessen kan ta tid og politikerne kan ønske raskere løsninger. Utredninger kan også lages av enkeltpersoner eller komme fra konsultantselskaper i form av rapporter m.v. Denne siste formen har blitt mer vanlig i de senere år.

Kap. 2 (s. 22) Utredninger

Hva er forskjellen på en proposisjon og en melding?

Regjeringen legger frem sine saker for Stortinget enten som *proposisjoner* eller som *meldinger*. Proposisjonene har konkrete forslag til vedtak, for eksempel lovforslag, mens *meldingene* er

orienteringer og innspill til politiske diskusjoner i Stortinget. Det årlige forslaget til statsbudsjett kommer som proposisjon (Prop. 1S). Nasjonalbudsjettet, som er en orientering om den økonomiske politikken, legges frem samtidig som en melding. (Meld. St. 1). Meldingene innbyr ikke til konkrete vedtak, men i Stortinget kan det fremmes forslag. Meldinger inneholder ofte informasjon som det kan være vanskelig å finne andre steder.

En god illustrasjon på forskjellen mellom proposisjon og melding finnes på side 32 (Altasaken om utbygging som skulle vedtas (proposisjon) og ulykken på Ekofisk som hadde skjedd (melding))

Kap. 3.2.1 (s. 34) Regjeringens proposisjoner til Stortinget

Kap. 3.2.2 (s. 34) Regjeringens meldinger til Stortinget

Hva er en «sak»?

I Stortinget spiller de faste fagkomiteene en viktig rolle. Regjeringens proposisjoner (forslag) og meldinger (orienteringer) samt saker som Stortinget selv tar opp (*dokumenter*) får en forhåndsbehandling i komiteene. Eksempel på dokumenter er rapporter fra Riksrevisjonen og forslag fra representanter, såkalte Dok.8-forslag. Hver komitee er sammensatt slik at de – så langt det er mulig – gjenspeiler Stortingets sammensetning. I *innstillingene* gir komiteene sine vurderinger og sine anbefalinger til vedtak. En sak kan starte med en av følgende publikasjoner: Proposisjon, melding eller dokument, saken følges videre i komiteens innstilling og avsluttes med debatt og vedtak i samlet Storting.

Kap. 3.2 (s. 31) Stortingsforhandlinger – dagens ordning

Hvordan kan jeg finne hele saken?

Proposisjoner og meldinger publiseres på regjeringen.no. Hver publikasjon har en lenke «**følg saken**» til stortinget.no. Her har hver sak en samlet oversikt som lenker videre til alle relevante dokumenter. Hvis søket starter på stortinget.no, vil treff som er merket **Sak:** eller **Lovsak:** også vise til samlet saksgang.

Kap. 3.2.9 (s. 39) Stortingsforhandlinger – Trykt register

Kap. 3.4.5 (s. 44) Stortinget.no – Fritekstøk

Hva skjedde i 1814, 1905, 1940 og 1972?

Norsk historie er godt dokumentert i Stortingsforhandlingene. Her finner vi regjeringens proposisjoner og meldinger, saker som «starter» i Stortinget (dokumenter), innstillinger fra komiteene og vedtakene tilbake til 1814. Fra 1857 er det stenografiske referater fra debattene. Søk i Stortingets «Hovedregister» gir en emnebasert ordning av stoffet. Alle årganger er digitalisert og finnes i Stortingets historiske base. I denne basen er det disse hovedregistrene som organiserer materialet. Du kan søke på all tekst som finnes i registrene, det er også innganger på emner, publikasjonstitler og talere. Nasjonalbibliotekets «Statsmaktene» har fulltekstøk i Stortingsforhandlinger og andre offentlige publikasjoner.

Kap. 3.5.7 (s. 51) Stortingsforhandlinger 1814-2005

Kap. 3.5.8 (s. 53) Nasjonalbibliotekets «Statsmaktene»

Er dette «Barnevernloven» - et hefte fra 2014 «med forskrifter»?

Denne loven er endret flere ganger også etter 2014. Et søk på Lovdata gir den viktige opplysningen om «Sist endret» og vise loven i ajourført utgave med lenker til aktuelle forskrifter.

Kap. 4.2 (s. 58) Regelverk: lover og forskrifter

Lov og forskrifter er bra, men jeg må vite mer om praktisering av loven!

Rettsavgjørelser, dvs. dommer og andre avgjørelser (kjennelser) er bl.a publisert i Retstidende, men de er lettest tilgjengelig på Lovdata. I gratisversjonen finnes bare de nye avgjørelsene. Du må til

betalingsversjonen (Lovdata PRO) for å få det store utvalget.

Det finnes mye litteratur om Barnevernsloven. Loven har sin egen «kommentarutgave», og loven er beskrevet i samleverket Norsk lovkommentar som inngår i betalingsbasen Gyldendal rettsdata.

Juridiske artikler er også registrert i nasjonalbibliografien og i Lovdata PRO

Kap. 4.3 (s. 61) Avgjørelser: dommer m.v. og Kap 6.3 (s. 81) Lovdata, Avgjørelser

Kap. 4.6 (s. 64) Juridisk litteratur og lovkommentarer

Hva er lovens forarbeider?

Lovtolkning kan bygge på de premissene som ligger til grunn for en lov. Dette finner vi i ekspertutvalgets utredning, lovforslaget, stortingskomiteens innstilling og stortingsdebatten.

Kap. 4.4 (s. 63) Forarbeider – Gratis på nett

Er det sant at EU bestemmer krumningsvinkelen på agurker?

Historien er kjent fra mange avisartikler der det ironiseres over at EU er et superbyråkrati som regulerer absolutt alt. EU har mange bestemmelser om landbruksprodukter, men det såkalte agurkdirektivet ble opphevet i 2009. EUs samlede lov- og regelverk finnes i basen lex.europa.eu/.

Kap 5.3.4 (s.75) EUs rettsakter

Hva med EU og Norge?

Stemmer det at «alt» fra EU også gjelder i Norge?

EØS-avtalen omfatter store områder, men for eksempel ikke landbruk og fiske. Forutsetningen er at det aktuelle EU-regelverket innarbeides i norsk lov- og regelverk. Noe fanges opp gjennom lovverket, men mange av bestemmelse innarbeides i forskrifter. På regjeringen.no er det løpende oppdatering om EØS og Europapolitikk. Videre publiseres viktig EØS-informasjon på EFTAs sider, www.efta.int/

Kap. 5.2 (s. 69) EØS-avtalen

Kap. 5.3.4 (s. 75) EUs rettsakter

Hvor mange begynner på skolen om fire år i Rennesøy kommune?

Befolkningsstatistikken kan si noe om hvor mange som er fire år og som skal starte på skolen om to år. Statistisk sentralbyrå publiserer alt de lager på nettet, men nettstedet åpner også for å «skreddersy» egen statistikk med tallmateriale fra forskjellige baser. (Kommunetall, KOSTRA og Statistikkbanken)

Kap. 8.1 (s. 89) SSB på nett

Hvordan skal jeg finne ut hva denne bilen «egentlig» kostet i 1975?

SSB har flere «Priskalkulatorer». En av dem baserer seg på konsumprisindeksen

Kap. 8.1 (s. 91) SSB på nett

Når er det søknadsfrist for plass i barnehagen?

Det er kommunene som har ansvar for opptaket. Se for eksempel nettsiden fra Steinkjer kommune

Kap 9.2 (s. 94) Kommunale tjenester

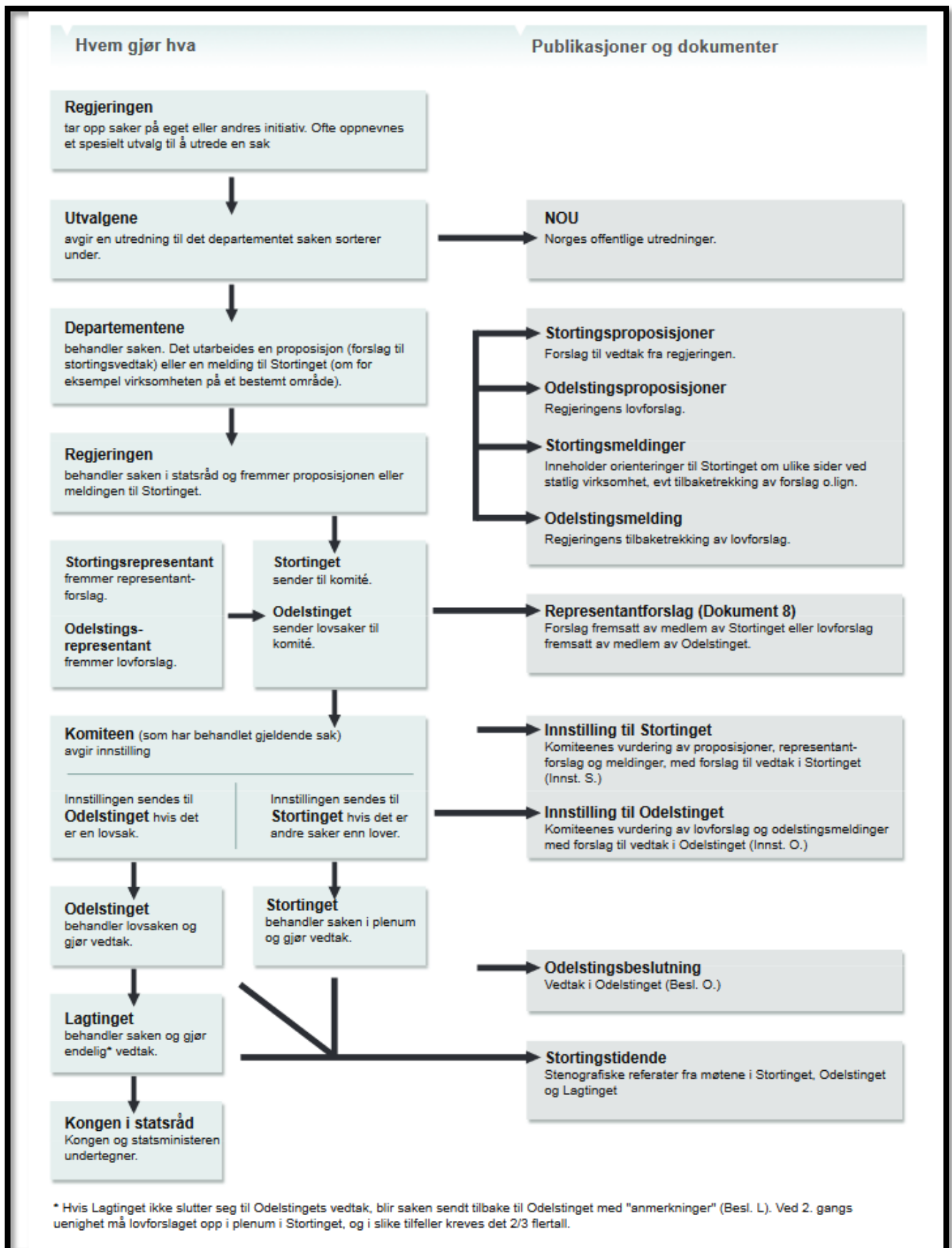
Hvor finner jeg forskrifter til plan- og bygningsloven?

Den aktuelle loven heter nå *Lov om planlegging og byggesaksbehandling*, LOV-2008-06-27-71.

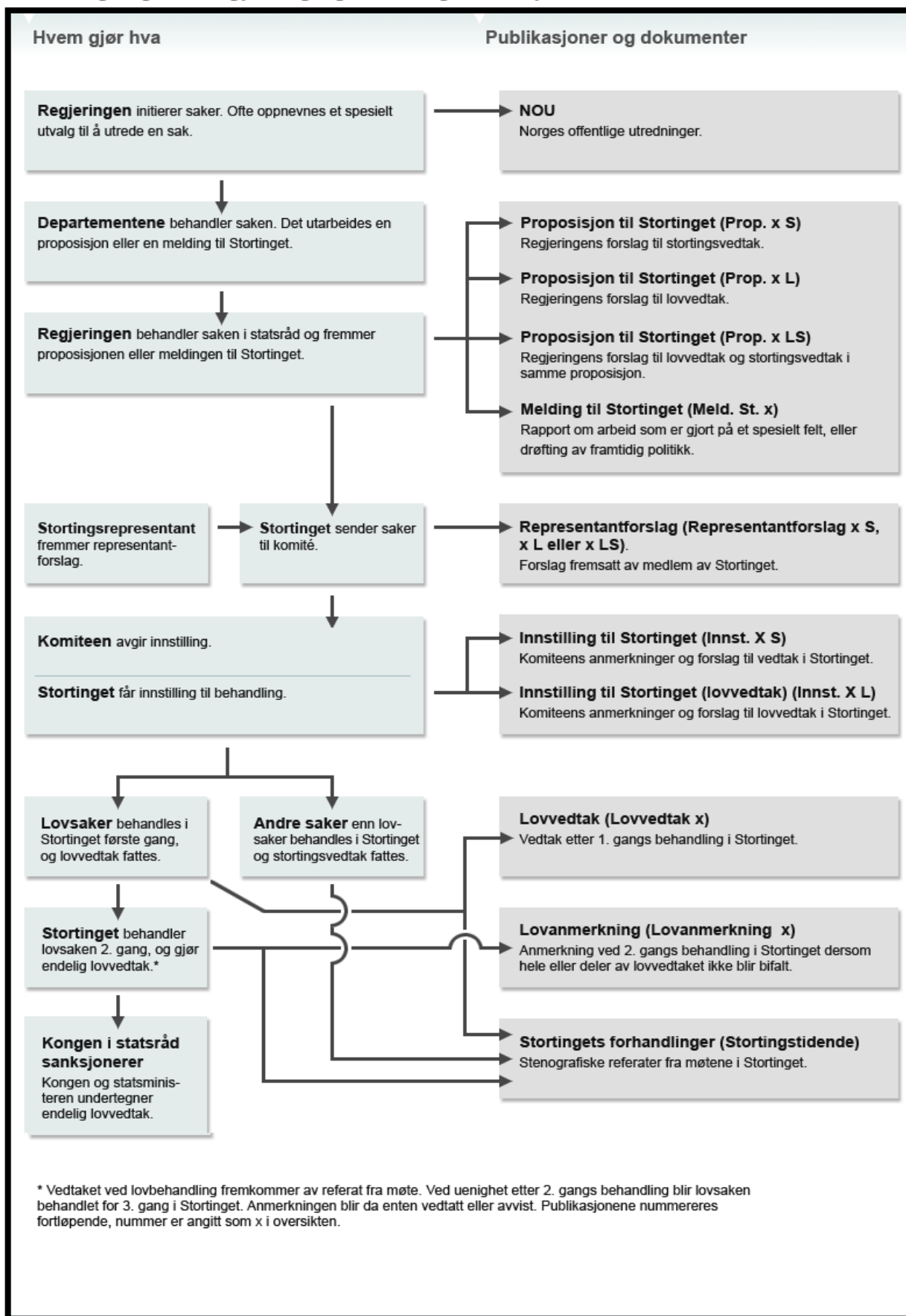
Korttittelen er fortsatt plan- og bygningsloven. Fra lovteksten i Lovdata er det lenke til samlet oversikt over forskrifter (Hjemmelsregister)

Kap. 4.2.1 Lover på nett (s.58)

1.3 Saksgangen i regjering og Storting til og med sesjonen 2008-09

1.4 Saksgangen i regjering og Storting fra sesjonen 2009-10

1.5 Viktige adresser og telefoner

Nyttige steder å henvende seg:

1) Lokale kontorer, som teknisk etat, formannskapskontor, trygdekontor, likningskontor, lokal opplysningstjeneste, offentlige servicekontor.

2) Departementer, direktorater og statsinstitusjoner.

Her finner du ofte kontaktinformasjon og epostadresser (også til ansatte).

Finn riktig instans på norge.no.

Regjeringens sentralbord 22 24 90 90 hjelper med å finne fram i regjeringskontorene.

Se kap. 1.6 (s. 18) om spørrefunksjoner på norge.no

3) Spesialbibliotek som:

Departementenes service- og sikkerhetssenter. Departementenes Fellesbibliotek.

E-post: bibliotek@dss.dep.no

Stortingsbiblioteket. E-post: bibl@stortinget.no

Juridisk bibliotek, Universitetet i Oslo. E-post: ujur@ub.uio.no

Bibliotek for juridiske fag, Universitetsbiblioteket i Oslo. Epost: ubbjur@ub.uib.no

Nobelinstituttets bibliotek: library@nobel.no

4)

Bestilling av offentlige publikasjoner (for offentlige etater og bibliotek).

DDS <http://publikasjoner.dep.no> E-post: 40000@dss.dep.no Telefon: 22 24 00 00

5) Andre

Den europeiske unions delegasjon til Norge: <https://eeas.europa.eu/delegations/norway>

Kommunenes interesseorganisasjon: <http://www.ks.no/>

Lovdata: <https://lovdata.no/>

1.6 Generell statlig informasjon

The screenshot shows the top navigation bar of the Norge.no website. It includes a search bar with the text 'Søk' and a magnifying glass icon. Below the search bar are three dropdown menus: 'Finn tjeneste', 'Livssituasjoner', and 'Digital postkasse'. The main content area is titled 'Digital postkasse' and features three service cards: 'Velg digital postkasse' (with a subtext 'Du kan velge mellom Digipost og e-Boks'), 'Oppdater kontaktinformasjon' (with a subtext 'Rett mobilnummer og e-postadresse'), and 'Elektronisk ID' (with a subtext 'Innlogging til offentlige tjenester på nett'). Below this is a section titled 'Mest brukte tjenester' containing a grid of nine service links: 'Velg digital postkasse', 'Oppdater kontaktinformasjonen din', 'Mine resepter', 'Sett deg på fastlegens venteliste', 'Digital sykmelding', 'Dine utbetalinger - Nav', 'Send meldekort elektronisk - Nav', 'Din pensjon', and 'Søk om å få dekket en pasientreise'. The bottom section is titled 'Tjenester som hører til en livssituasjon' and contains four icons with labels: 'Dødsfall og arv', 'Skilsmisse', 'Få barn', and 'Flytte'.

Norge.no veiviser til offentlige tjenester på nett

NETT <http://norge.no>

Nettstedet er en portal som gir oversikt over kommunale, fylkeskommunale og statlige oppgaver og tjenester.

Det er *tematiske* innganger på:

- Arbeid
- Barn og familie
- Bolig og eiendom
- Forbrukerspørsmål
- Helse-Individ og samfunn-

- Innvandring og integrering
- Kultur, idrett og fritid
- Natur og miljø
- Næring
- Omsorg, trygd m.v.

- Rettslige spørsmål
- Skatter og avgifter
- Skole og utdanning
- Trafikk, reiser og samferdsel

Det er også innganger på «livssituasjoner»:

-Ny i Norge	-Inngå ekteskap	-Skilsmisse
-Dødsfall og arv	-Studere	-Miste og finne jobb
-Få barn	-Flytte	

Ny profil: «Sjølbeteningsløysingar»

Stat og kommune satser nå på å kommunisere med innbyggerne på nett. Hensikten er å gi «en enklere hverdag for deg som innbygger, med bedre tjenester og raskere svar fra offentlig sektor.» I dag har norge.no som hovedoppgave å vise slike digitale «sjølbeteningsløysingar». Eksempler på slike tjenester er innsending av søknader, helsetjenester, meldinger til NAV, betaling av skatt, flyttemeldinger m.v. Nettstedet formidler også informasjon om digital postkasse, elektronisk ID, m.v.

Nettstedets chat-funksjon og opplysningstelefon er lagt ned. Det er imidlertid en funksjon som heter «Fant du ikke det du lette etter?» Her kan du få henvisning til den «etaten» som svarer. Det er også mulig å stille lignende spørsmål på ID-porten for offentlige tjenester. E-post brukerstotte@difi.no Telefon 800 30 300. Her er det også en chat. **NETT** <http://www.idporten.no/>

Statlige nettsteder – et lite utvalg

Noen av de mest brukte nettstedene som norge.no viser til er:

Helsenorge. Informasjon om sykdom og helse. Individuelle tjenester som «mine resepter» «Behandlingsvalg», «Kjernejournal» m.v. **NETT** <https://helsenorge.no/>.

NAV. Har omfattende presentasjon av sosiale tjenester om arbeid, familie, pensjon m.v. I tillegg individuelle tjenester i forbindelse med utbetalinger, trygd m.v. **NETT** <https://www.nav.no/>

Skatteetaten. Selvangivelse, folkeregistret, m.v. **NETT** www.skatteetaten.no/

Arbeidstilsynet. Lov og regelverk, ulykker, HMS-arbeid m.v. **NETT** <http://www.arbeidstilsynet.no/>

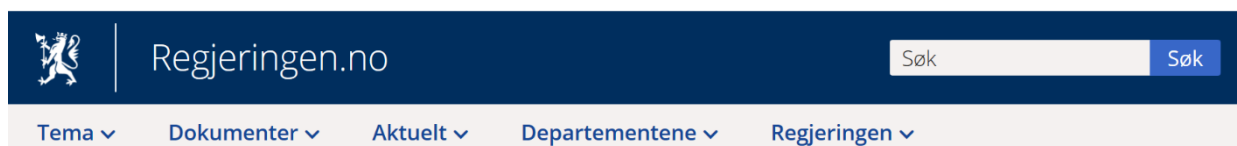
Statens kartverk. Karttjenester, tinglysninger, geodata m.v. **NETT** <http://www.kartverket.no/>

Altinn har offentlige skjema og tjenester samt informasjon om næringsregler og offentlige støtteordninger. Registrering av frivillige organisasjoner i Frivilligregisteret. Elektronisk selvangivelse m.v. **NETT** <https://www.altinn.no/>.

Klara Klok. Helseinformasjon for ungdom. **NETT** <http://www.klara-klok.no/>

Ung.no Artikler, Lov og rett, sex m.v. **NETT** <http://www.ung.no/>

Forbrukerrådet. Kjøp, kontrakter, klager m.v. **NETT** <http://www.forbrukerradet.no/>

NETT <http://www.regjeringen.no/>

Dette er en felles, elektronisk informasjonstjeneste fra regjeringen og departementene. Det overordnede ansvaret for regjeringen.no ligger i Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD). Den sentrale redaksjonen for regjeringen.no er plassert i Departementenes servicesenter (DSS), Informasjonsforvaltning. Hvert departement og Statsministerens kontor (SMK) har sin lokale redaksjon som legger inn all informasjon fra eget departement.

Formål: «regjeringen.no er den offentlige informasjonstjenesten på Internett hvor informasjon, dialog og tjenester fra regjeringen, departementene og Statsministerens kontor formidles til publikum. Nettportalen skal være en møteplass mellom regjeringen, departementene og en aktivt deltagende og kunnskapssøkende befolkning.

regjeringen.no skal sørge for at alle får tilgang til dokumenter fra departementene som er nødvendig for å kunne delta i den demokratiske prosessen. Aktuell informasjon om beslutninger og politikk som er grunnlaget for borgernes rettigheter, plikter og muligheter, skal gjøres lett tilgjengelig.»

I regjeringen.no presenteres dokumentene i følgende hovedmenyer:

Tema: Gir bred dekning av nesten 30 «hovedtemaer» med «undertemaer».

Dokument: Publikasjoner til Stortinget, forarbeider, regelverk m.v.

Aktuelt: Taler, pressemeldinger, nett-TV, Offisielt fra statsråd m.v.

Departement: Presentasjon av arbeidsområder, saker m.v.

Regjering: Dagens regjering, satsingsområder. Også med historisk stoff

Søking på regjeringen.no - se kap. 3.4.2-3.4.3.(s. 42-43)

Oppdatering skjer flere ganger pr dag. Noen departementer lager i enkelte tilfeller egne nettstedet og portaler om spesielle tema eller beregnet på spesielle målgrupper som Gjeldsordningsbasen (Barne- likestillings og inkluderingsdepartementet)

NETT <http://gjeldsordningsbasen.dep.no/>

UNGøkonomi (Finansdepartementet)

NETT <http://www.ungokonomi.no/>

Norsk lysingsblad. Oslo : Statens forvaltningstjeneste,

Trykt utgave opphørt i 2005, nå bare på nett:

NETT <http://norsk.lysingsblad.no/>

Firmameldinger, anbud, tvangsauksjoner m.m.

Statlige stillingsannonser er flyttet til

NETT <https://www.nav.no/>

Se også

<http://jobb.dep.no/>

Alle offentlige innkjøpskunngjøringer publiseres i DOFFIN (Database for offentlige innkjøp)

NETT <http://www.doffin.no/>

Opplysninger om institusjoners styrer og råd var tidligere å finne årlig som Stortingsmelding nr. 7.

Publiseres nå i «Organbasen»

NETT <http://ft.gan.no/publikasjonen2015/>

Utenriksdepartementet. Norske utenriksstasjoner. Ambassader og konsulater i utlandet. Faste delegasjoner til internasjonale organisasjoner som FN, EU, NATO m.v.

NETT <https://www.regjeringen.no/no/dep/ud/org/utenriksstasjoner/id524467/>

Statens personalhåndbok / Departementenes Servicesenter. Oslo. Årlig. Pris kr. 490,-

NETT <https://www.regjeringen.no/no/tema/arbeidsliv/Statlig-arbeidsgiverpolitikk/statens-personalhandbok/id543129/> Finnes også gratis på Lovdata

1.7 Historiske publikasjoner

Under det danske eneveldet ble forvaltningen instruert gjennom *reskripter*. Lover som gjaldt enkeltpersoner ble kalt *befalinger*. Fra 1786 kom det en samlet utgivelse i verket *Samlingen af kgl. Reskripter, Resolutioner og Kollegialbreve, udtogsvis og i kronologisk Orden, for Tiden fra 1660 til 1812*. Mange reskripter ble også offentliggjort i *Collegial-Tidende* som startet i 1798.

Universitetsbiblioteket i Oslo, Juridisk bibliotek, har den største samlingen av eldre lovgivning og juridisk litteratur.

NETT: <http://www.ub.uio.no/fag/jus/jus/rettshistorie-kilder/>

Andre store samlinger finnes i bl.a. Nasjonalbiblioteket, Riksarkivet, Gunnerusbiblioteket og Stortinget.

Kongeriket Norges Stortings forhandlinger 1814-2005

Digitalisert utgave, se *kap. 3.5.7, s. 51f*

Nasjonalbiblioteket har i tillegg til Stortingsforhandlinger også en omfattende digitalisering av andre offentlige publikasjoner. Se *kap. 3.5.9 s. 53f*. Søking i fulltekst på:

NETT <http://nb.no/statsmaktene>

Bibliografi over Norges offentlige publikasjoner. Utgitt av Universitetsbiblioteket i Oslo. - Oslo : Universitetsforlaget, 1956-1990

Omfang: Publikasjoner utgitt av statsinstitusjoner, utvalg, råd, statsbedrifter, organisasjoner med statsstøtte m.v. Stortingsforhandlinger er ikke tatt med.

Ordning: Del 1 Bøker, småskrifter, utredninger, brosjyrer m.v. Alfabetisk etter utgiver, institusjon, departement m.v. Personregister, stedsregister, systematisk register. Avsluttet 1987. Del 2 Rundskriv fra departementer, direktorater m.v. Rundskriv som har henvisning til lovhjemmel er registrert i et kronologisk lovregister. Avsluttet 1990.

En vesentlig del av dette materialet registreres nå i Oria .

Norges statskalender. Fortegnelse over konstitusjonelle organer og statsforvaltning [...] [redaksjon: Forvaltningstjenestene]. - [Kristiania : s.n., 1815]- Siste utgave 2011.

Omfang: Kongehuset, Grunnloven, ambassader i Norge, Regjering, Storting, Høyesterett, Lønnsbestemmelser, regler om målbruk m.v. Gir kortfattede opplysninger om departementer, statsinstitusjoner m.v. Oversikt over regionale administrative inndelinger. Statskalenderen benyttes mest som matrikkel [personalfortegnelse] over embetsmenn i staten. Statskalenderen har saksregister og personregister.

Sametinget er et folkevalgt organ for samene i Norge. 39 representanter velges fra 7 valgkretser hvert fjerde år. Sametinget skal styrke samenes politiske stilling og fremme samenes interesser i Norge, bidra til en likeverdig og rettferdig behandling av det samiske folket og arbeide med å legge forholdene til rette for at samene kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv.

1.8 Sametinget

Plenumsforsamlingen

Sametinget i plenum er øverste organ og myndighet.

Plenumsledelsen

Plenumsledelsen utarbeider saksliste, innkaller til og leder Sametingets plenumsmøter etter reglene i Sametingets arbeidsorden.

Komiteer

Alle Sametingets representanter er medlem av en av de tre fagkomiteene som behandler saker og gir innstilling til Sametinget i plenum.

Sametingets klagenemnd

Sametinget har i 2011 opprettet Sametingets klagenemnd for tilskuddssaker. Formålet med opprettelsen er å sikre at Sametingets tilskuddsforvaltning oppfyller forvaltningslovens regler om klagebehandling.

Sametingsrådet

Sametingsrådets medlemmer er oppnevnt av presidenten, som leder rådet. Sametingspresidenten er valgt av og blant flertallet i Sametingets plenum. Rådet fungerer som Sametingets regjering, og står for den daglig politiske virksomheten.

SUPU

Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SUPU) er opprettet for å styrke samisk ungdoms innflytelse på Sametingets politikk.

Sametingets eldreråd

Sametingets eldreråd ble oppnevnt 23.03.2012 i Karasjok og er en rådgivende organ for Sametinget og dets underliggende utvalg som har med eldrepolitikk å gjøre.

Sametinget i navn og tall. 2009 – 2013. Karasjok, Sametinget, 2010 Siste trykte utg.

Finnes også på internett. Gir oversikt over sametingsrepresentantene, Sametingets administrasjon, samiske råd og utvalg, valgstatistikk m.v. Nyere utgave foreligger ikke i skrivende stund.

NETT <http://www.sametinget.no/Om-Sametinget/Representanter>

På dette nettstedet finnes også sametingets publikasjoner.

Sametingets adresse: 9730 Karasjok. Telefon 78 47 40 00

E-post: samediggi@samediggi.no

2 UTREDNINGER

2.0 Oversikt

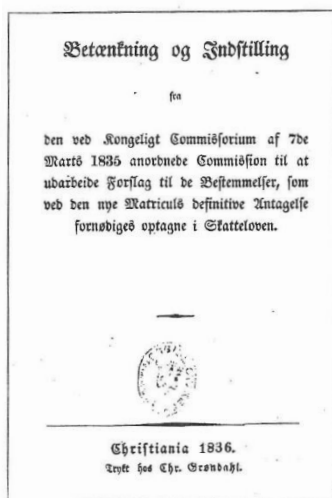
Forberedelse av større politiske saker, kartlegginger og undersøkelser blir ofte overlatt til offentlig oppnevnte utvalg. I statsvitenskapelig litteratur er de gjerne kalt «målsettingsorganer», noe som understreker utvalgssystemets gjennomslagskraft der politiske avgjørelser treffes.

Vurdert som informasjon representerer utvalgenes publikasjoner et unikt materiale. Vi har flere tusen utredninger som belyser norske samfunnsforhold i historisk og aktuelt perspektiv. I mange tilfeller er utredninger den eneste kilde som gir tilfredsstillende bredde og aktualitet. Mange litteratursøkinger er ufullstendige hvis dette materialet ikke blir funnet.

Selv har informasjonsproduzenten gjort lite for å gjøre dette materialet kjent og benyttet. Tidligere stortingsarkivar Vilhelm Haffner har imidlertid foretatt en mønstergyldig registrering av «Innstillinger og betenkninger» fra 1814-1934. Det er fortsatt denne perioden som er best registrert. Haffners intensjoner er dessverre ikke videreført i nyere bibliografier og kataloger.

Fra 1972 skjedde det en vesentlig forbedring av utredningenes publiseringsmåte. Etter forslag fra en arbeidsgruppe ledet av stortingsbibliotekar Olaf Chr. Torp, ble serien «Norges offentlige utredninger» etablert. Arbeidsgruppen vant også gehør for andre forslag om regler for offentliggjørelse og terminologi. Serien NOU har fått stor betydning for den offentlige informasjonsformidling, men fikk neppe så stort omfang som arbeidsgruppen hadde forutsatt. Av ulike årsaker er det mange utredninger som ikke blir tatt inn i denne serien. Etter at ODIN (senere regjeringen.no) kom i drift i 1995 er imidlertid mange av disse «grå» utredningene, rapportene og høringsnotatene publisert her.

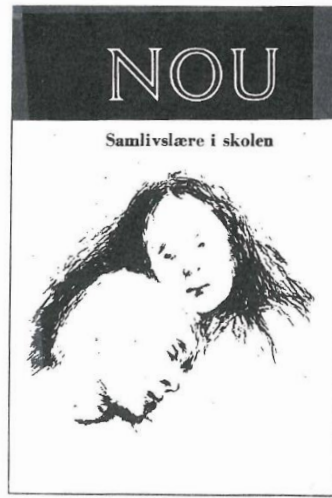
På ett område er beskrivelsen i dette kompendiet bevisst upresis: Det foreligger publikasjoner fra forskjellige typer organer med mandat og sammensetning bestemt på ulike nivåer som Storting, Statsråd, departementer m.v. Benevnelser som komité, kommisjon, utvalg, råd, arbeidsgruppe m.v. har vekslet. Det samme har publikasjonene. Disse har hatt ulike titler som betenkninger, innstillinger, rapporter m.v. Ingen av bibliografiene har klare opptakskriterier som baseres på terminologi eller oppnevningensmåte. I denne omtalen er det derfor benyttet de begreper som forsøkes innført i dag, *utvalg og utredninger*. Forhåpentlig vil dette bidra til å unngå forveksling med Stortingets *komiteer* og deres *innstillinger*.

1836

1946

NOU 1982:7

2.1 Hvor er utredningene publisert?

Generelt

Det er ofte vanskelig å få tak i utredninger som ikke er tatt inn i serier eller samleverk. Større samlinger finnes i spesialbibliotek, men det kan være restriksjoner for utlån av slikt materiale.

Et stadig større antall utredninger blir nå digitalisert og finnes på Nasjonalbibliotekets nb.no/statsmaktene

En rekke utredninger er sendt som vedlegg til saker som er behandlet i Stortinget. Utredningene kan da stå i *Stortingsforhandlingene* som:

- (1) «vedlegg» = trykt i den aktuelle proposisjon/melding,
 - (2) «Særskilt vedlegg» = bundet i Stortingsforhandlingene bak den aktuelle proposisjon/melding.
- Utredninger som er oversendt Stortinget som «utrykte vedlegg» er ikke tatt inn i Stortingsforhandlingene. Opplysninger om utredninger som er tatt inn som vedlegg, finnes i flere av bibliografiene nedenfor. Se under saksgang.

1814-1934

I denne perioden er det ingen serier eller samleverk for utredninger. Noen utredninger finnes bare i manuskript. Den bibliografiske registreringen er imidlertid svært god, og den gir opplysninger om hvilke bibliotek/arkiver som har sjeldne dokumenter (se Haffner, *kap. 2.2.1 s.24*).

1935-1971

Innstillinger og betenkninger fra kongelige og parlamentariske kommisjoner, departementale komitéer m.m. Oslo : [s.n.], 1935-1971. - 54 b.

I dette samleverket er det noe tilfeldig hva som har kommet med. Bare utredninger med bestemt format og trykkemåte er innlemmet. Samlingen er dårlig ordnet og har ingen nummerering, men hver årgang har innholdsfortegnelse. Disse fortegnelsene tar også med utredninger som bare er trykt som vedlegg i publikasjoner i Stortingsforhandlingene.

Samleverket er foreløpig ikke digitalisert i nb.no/statsmaktene.

Det er utarbeidet et eget register til verket, se Johansen, Vincent: Hovedregister. *Kap. 2.2.2, s. 26*.

1972-

Norges offentlige utredninger. NOU. – Oslo, Departementenes servicesenter informasjonsforvaltning, 1972-

Trykte publikasjoner i denne serien distribueres enkeltvis og gratis til bibliotekene. Hver publikasjon har god angivelse av årgang og nummer. Antallet utgivelser i serien varierer fra år til år. Serien tar i en viss utstrekning også med publikasjoner fra parlamentariske kommisjoner oppnevnt av Stortinget. Det foreligger ikke noe offisielt register til serien, men titlene ble registrert i Eriksens NOU-register frem til 2001 og i Stortingsbibliotekets utredningskataloger. NOUene er også registrert i Oria og andre bibliotekataloger.

NETT regjeringen.no har NOUer: (1) i sammendrag 1985-1993 (2) Fulltekst (a) et utvalg fra 1972 (b) alle fra 1994. Her finnes også utredninger publisert som rapporter eller høringsnotater Eldre NoUer (er med noen unntak) publisert på nb.no/statsmaktene

BASE Lovdata Pro (betalingsbase) har et utvalg (ofte i sammendrag) fra 1985. Fra 1994 samtlige i fulltekst.

2.2 Hvor er utredningene registrert?

Generelt

Utredninger registreres i vår nasjonalbibliografi, «Norsk bokfortegnelse» fra 1814 og «Bibliografi over Norges offentlige publikasjoner» fra 1956 til 1988. Det er flere årsaker til at disse hjelpemidlene er dårlig egnet til gjenfinning av utredninger: (1) registreringen er mangelfull fordi produsentene ikke har overholdt den lovbestemte avleveringsplikt og (2) registreringen angir ikke utredningenes plass i en saksgang og mangler opplysninger om utredningen er tatt inn i Stortingsforhandlingene. Litteratursøkingen må derfor baseres på spesialbibliografier og kataloger av ulike slag. Disse dekker ulike perioder og har varierende opptakskriterier.

2.2.1 1814-1934

Haffner, Vilhelm. Innstillinger og betenknninger fra kongelige og parlamentariske kommisjoner, departementale komitéer m.m. 1814-1924. Oslo : [s.n.], 1925. - XLVI, 823s. --- 1925-1934 : med tillegg for tidsrummet 1814-1924. Oslo : [s.n.], 1936. XVIII, 203 s. NETT: nb.no/statsmaktene

Omfang: Verket gir en grundig og pålitelig registrering av publikasjoner fra i alt 1836 utvalg av ulike typer. Dette er derfor en innfallspport til viktige norske historiske kilder.

Det gis opplysninger om utvalgenes oppnevning, bakgrunn, mandat, medlemmer m.v. Det er fyldig bibliografi over publikasjoner og debatt i aviser, tidsskrifter m.v. Det er tatt med opplysninger om hvilke arkiver og biblioteker som har sjeldne utredninger.

Rettelser, supplerende henvisninger m.v. er tatt inn i mikrofilmutgaven.

Saksgang: Det henvises til den videre saksgang i Stortingsforhandlinger.

Ordning: Begge bind har kronologiske hoveddeler ordnet etter utvalgenes oppnevningstidspunkt. For detaljerte opplysninger, se Haffners forord.

Om Haffner: Hegna, E. (2015). «Haffner»nøkkelen til å finne eldre forarbeider.

NETT: Juridisk bibliotek.wordpress.com

Haffner: Innstillinger og betenknninger...
Eksempler fra registre, bind 1

EMNE- OG SLAGORDSREGISTER	
(Her henvises overalt til side).	
<p>Aalesund, Utvidelse av, 288. Aas landbrukskole, se Landbruksvesen. Åsøtesrett, se Odels- og åsøtesrett. Abnormskolevesenet, 330; døveskolene, 652; Dalen blindeskole, 568. Acetylen-gass, calciumcarbide, 484, 504, 556. Adoption, Lov om, 579. Agdenes befestning, 101. Agdesidens bank, 777. Aker: Deling av Akers sognekall, 78; om grensen Aker-Ringerike (Krokskogen), 40. — Om Aker-Kristiania, se Kristiania. Akerhus festning og slott:</p>	<p>dalens og Murudalens almenningsskoger, 178; Foldalskomm., 298; Gudbrandsdalens stats-almenninger og -skoger, 310; de Hadelandske almenninger, 254, 488; Hatfjelldaleiendommene, 492, 508; Hedmarks-almenningene (Ringsaker, Nes, Vang, Furnes), 527, 590, 634; Hemnes- og Korgenkomiteen, 747; Kongsberg sølvverks skoger, 352; Krok-skogalmenningen, 40; Lundamo bruks almenninger, 476; Lyseklostergodset (Os), 505, 751; Møkomiteen (Coldevin-godset), 592; Nannestad og Bjerkes al-</p>
PERSONREGISTER	
(Her henvises til nummer)	
I.	
Norske, i Norge bosatte utlendinger (disse betraktes som norske) og utlendinger, der er tilkalt som medlemmer av helt norske kommisjoner og komitéer. De norske medlemmer er oppført med nåværende stilling, eller med stilling ved avgang eller død. Derhos er overalt tilføjet, om nogen har været medlem av regjeringen eller president i Stortinget eller dets avdelinger. — En stjerne betegner, at vedkom-mende har været stortingsmann (Eidsvoldsmann; har møtt i Stortinget som varamann).	
<p>Aabel, P. P., sogneprest, f. 1795 + 1869, 290. Aabell, J. W., skitsfører, f. 1785 + 1848, 152. Aasen, T. E., statsadvokat, f. 1860, 1232, 1254, 1364, 1479, 1530. Aaseng, O. Olsen, gårdbruker, f. 1853, 1058. Aaseng, E., skoginspektør, f. 1870, 1238. Aagaard, A., kjøpmann, f. 1787 + 1848, 252. Aagaard, E., fiskerilensp., f. 1872, 1108. Aagaard, B. M., konsul, f. 1812 + 1870, 369. Åhström, G., agronom (svensk), 325. Aakrann, O. Bull, skogstier, f. 1871, 1806. Aall, H. J., museumsdirektør, f. 1869, 1508. Aall, H. J. C., ammann, stortingspresident, f. 1806 + 1894, 243, 271, 288, 373, 375, 424, 500, 583. Aall, H. J. C., byråchef, f. 1876, 1241, 1410.</p>	<p>Aarthon, S., akkordform., f. 1879, 1085. Aarum, P. T., professor, dr. philos., f. 1867, 1194, 1214, 1385. Aarøe, A. S., direktør, f. 1866, 1004. Aas, G., ammann, f. 1786 + 1858, 62, 73. Aas, Ingeborg, løge, f. 1876, 1496. Aas, I. M., major, f. 1849, 897. Aas, J., havbrukskolebest., f. 1885, 1381. Aas, K. A., skoledirektør, f. 1857 + 1920, 868, 1173. Aas, N. C. N., distriktschef, f. 1858 + 1915, 828, 853, 931, 1024, 1051. Aas, P. T., gårdbruker, f. 1854, 822. Aasberg, G., gårdbruker, f. 1854, 1020. Aase, C. O., gårdbruker, f. 1817 + 1894, 490. Aansen, J. H., disponent, f. 1866, 1273.</p>

Haffner. Innstillinger og betenkninger...
Eksempel fra kronologisk hoveddel

168	1846	[Nr. 266—67]	
267. Arvelovgivningen.			
<p>I en beslutn. av 2 sept. 1845 (St. forhandl. 9 d. s. 257) vedtok Stortinget bl. a. en anmodn. til regj. om å forelegge forslag til lov om arveretten og de øvrige deler av civilretten, som måtte skjønnes å stå i sådan forbindelse dermed, at de burde behandles under ett. I henhold hertil blev ved kgl. res. av 7 febr. 1846 en kommisjon nedsatt med dette mandat. — Dep. Tidende 1846 s. 182—84.</p>			Bakgrunn mandat m.v.
<p>Mel.: H.r.assessor P. C. Lasson, lektorene G. F. Hallager og P. J. Collett. — Sekretær: Cand. jur. A. Kjerulf. — Collett døde i des. 1851, og arbeidet blev fortsatt av de to andre alene.</p>			Medlemmer
<p>Underdanigst Indstilling fra den til at udarbeide Udkast til en Lov om Arveretten m. v. ved Resolution af 7de Februar 1846 nedsatte Commission.</p>			PUBLIKASJONER
<p>[Dat. 11 juni 1847. — Heri anhang: grunner for og imot like arverett. — Utkastet blev på forhånd gennemgått av komm. med dep.tets chef (Petersen). — Tr. i prp. U for 1851 (5 d.) s. 1—157. — Også med påtrykk No. 15 (for 1848, men ikke fremsatt for Stortinget) og i sep.utgave: «Udkast til Lov om Arv» m. m. (Chra. 1847)].</p>			Trykt i Stortingsforh.
<p>Skrivelse til Justits- og Politi-Departementet fra den til at udarbeide Udkast til en Lov om Arveretten m. v. ved Resolution af 7de Februar 1846 nedsatte Commission, dateret 31te December 1849.</p>			
<p>[Om forandr. i foranstående, avgitt efter skr. fra dep.tet av 14 april 1849. — Tr. i ot. prp. nr. 4 for 1854 (4 d.) s. 31—41].</p>			
<p>Udkast med Motiver til Lov om forsvundne og andre fraværende Personer, afgivet af den til at udarbeide Udkast til en Lov om Arveretten m. v. ved Kongelig Resolution af 7de Februar 1846 naadigst nedsatte Commission.</p>			
<p>[Dat. Øvre Munkedammen 31 des. 1849. — Inntatt i ot. prp. nr. 5 for 1854 (4 d.) s. 1—25].</p>			
<p>Udkast til Lov om Dødsboskifte med Motiver og Anhang. Chra. 1853. 4. 78 s.</p>			Trykt, men ikke inntatt i St.forh.
<p>[Dat. 16 aug. 1853. Av Lasson og Hallager. — I anhanget: om forholdet mellem dette utkast og utkastet til lov om fallitt og fallittboers behandl. (se nr. 268). — Univ.bibl.; Stort. bibl.; Justisdept.; Bergens off. bibl.; Tr.hjems vid.selsk.].</p>			Eksempler på bibl. der Haffner har funnet lovutkastet
<p>Betænkning, afgiven efter Justis-Departementets Opfordring [av 25 febr. 1848], om hvorvidt Stervboer bør kunne deles uden Mellemkomst af offentlig Auctoritet. 4. 48 s.</p>			
<p>[Dat. Øvre Munkedammen 7 sept. 1848. — Heri utdrag av svensk, fransk, østerriksk, preissisk og engelsk rett; tabeller over inntekter av skiftevesenet f. 1843—45. — Univ.bibl.; Stort. bibl.; Justisdept. — Også tr. i Morgenbl. 1849 nr. 46 m. fig. til 57].</p>			Trykt i Morgen- bladet
<p>[Kgl. prp. til arvelov blev ikke fremsatt 1848 (se Dep. Tidende 1848 s. 281—303), men derimot 1851; beslutn. nektet sanksjon. — Ny prp. (nr. 4) 1854, med sanksjonsforedrag. Lov av 31 juli s. å. — Prp. til lov om adgang til uskifte 1851, lov av 30 juli s. å. — Prp. om forsvundne og fravær. personer fremkom 1854 (nr. 5) og blev henlagt. Ny prp. (nr. 13) 1857, lov av 12 okt. s. å. — Se St. hovedreg. 1814—70 s. 538—40. — Om arveloven: St.-Efterretn. 1836—54, III s. 620—28 (630—38), IV s. 292—306; om uskifte: III s. 628—37 (638); om forsvundne personer: IV s. 306; St.tidende 1857, II s. 168—75, 250—57, 283—90, 466, 738—800. 1003.*] — Om komm. og dens arbeide se: Dok. nr. 18 for 1854 (6 d.); Dep. Tidende 1854 s. 465—67; Aubert, Rétskilder I s. 388. — En rekke koncepter, ms. m. m. beror i Justisdept. 2 civiltk., pakke Arveloven I].</p>			Sakens videre gang
<p>Jfr. Om Udkastet til Lov om Arveretten: Rigtidende 1847 nr. 240, 246, 247 [av J. Schmidt], 254, 260. — Arveretten. — Aasædesretten. — Arveskifte. Af S. N. Oftedahl, Morgenbl. 1853 nr. 84, 85, 87.</p>			Arkivmateriale
<p>*) Den stenografiske Stortingstidende begynte å utkomme i 1857, men blev i årene 1857—69 ikke medtatt i Stortingets registre. For disse år må derfor særskilt henvises til debattene.</p>			Henvisninger til debatt i tidsskrifter, aviser.

10.	Inntatt i årgang	
Attføringsinstitutt for Vestlandet. Innstilling fra komitéen til å utarbeide planer for et attføringsinstitutt for Vestlandet. Komitéen oppnevnt ved kongelig resolusjon 31. juli 1953. (Formann: Stortingsmann Kjell Aabrek.) (Trykt i St. prp. nr. 1. Tillegg nr. 10 for 1954, side 4—11.)		Ikke tatt inn i samleverket «Innstillinger og betenkninger»
Attføringsinstitutt ved Trondheim. Attføringsinstitutt ved Trondheim. Innstilling fra den av Kommunal- og arbeidsdepartementet 10. desember 1953 nedsatte plankomité. (Formann: Byråsjef Inge Seip.) (Trykt i St. meld. nr. 79 for 1955, side 4—15.)		
Audio-visuelle hjelpemidler i skolen. Innstilling fra komitéen til å utrede spørsmål som oppstår i forbindelse med bruken av audiovisuelle hjelpemidler i skolen. Oppnevnt den 23. juli 1956. Avgitt 6. juni 1958. (Formann: Skoledirektør Johannes Helgheim)	1958 II	Årgang og bind i samleverket
Autorisasjon av entreprenører. Innstilling til lov om autorisasjon av entreprenører i bygge- og anleggsvirksomhet. Avgitt av Entreprenorutvalget oppnevnt ved kongelig resolusjon av 2. mai 1947. (Formann: Byingeniør Alf Løge.) Vedlegg til Ot. prp. nr. 12 for 1949	1948 I	«saksgang», vedlegg i Stortingsforh.
Avbetaling, Kjøp på Utkast til lov om endringer i og tillegg til lov om kjøp på avbetaling av 21. juli 1916 med bemerkninger. Innstilling avgitt 13. november 1950 av den ved kongelig resolusjon av 21. februar 1947 oppnevnte komité. (Formann: Høyesterettsdommer Sverre Grette.) Vedlegg til Ot. prp. nr. 27 for 1952	1951 I	

2.2.2 1935-1971

Johansen, Vincent. Hovedregister til innstillinger og betenkninger 1935-1971, fra kongelige og parlamentariske kommisjoner, departementale komitéer m.m. – Oslo, Statens trykningskontor, 1974. XVIII, 163 s. NETT: nb.no/statsmaktene

Omfang: Bibliografien registrerer (1) utredninger tatt inn i samleserien «Innstillinger og betenkninger» og (2) utredninger nevnt i seriens innholdsfortegnelser, men som bare er trykt som vedlegg i Stortingsforhandlingene.

Det er kortfattede bibliografiske opplysninger, dato for utvalgets oppnevning og vanligvis tidspunkt for når utredning er avgitt. Utvalgsformenn er tatt med.

I hver innførsel vises det til årgang og bind i samleserien hvor utredningene er tatt inn.

Saksgang: Det henvises til Stortingsforhandlinger for utredninger som er vedlegg til prp./meld. m.v. Bør suppleres med Stortingsbibliotekets utredningskatalog som også dekker perioden etter bibliografiens trykkeår. (1974)

Ordning: Alfabetisk hoveddel etter stikkord i titler og i en viss utstrekning etter «saksområder», s. 1-147. Bibliografien kan derfor være vanskelig å bruke til litteratursøking på overordnede emner.

Register: «Registre over komitéformenn», s. 149-163

Kommentar: Nyttig til verifisering av titler. Perioden dekkes også av Stortingsbibliotekets utredningskatalog.

Betalingsvansker - Gjeldsordning.....	1991:16
Bevaringsvirksomhet se Museum-	
Bibliotek i Norge.....	1991:14
Bibliotekarutdanning.....	1976:26
Bibliotekarutdanning.....	1977:48
Bibliotekjeneste - Skoler.....	1981:7
Bibliotekjeneste - Universitet og forskning...	1983:17
Bibliotekjeneste for funksjonshemmede.....	1976:54
Bil- , se også Personbil	
Bilansvarsloven.....	1978:40
Bilavgiftsutvalget - Motorvognavgiftene.....	1975:42
Bilforurensningsutvalget - Luftforurensning fra vegtrafikk.....	1983:40

2.2.3 1972-

Eriksen, Sverre A. Norges offentlige utredninger 1972-2000. Register over titler, emner, utvalg og utvalgsledere, samt kronologisk oversikt. - Bodø : Høgskolen i Bodø, Biblioteket, 2001

Utkom tidligere i årlige utgaver. Siste utgave er eneste samlede trykte bibliografi over NOU'er.

NETT: nb.no/statsmaktene

Omfang: Bibliografien registrerer utredninger i samleserien NOU, med angivelse av tittel, utgiver, årgang og nummer.

Saksgang: Ingen henvisninger til Stortingsforhandlinger.

Ordning: Kronologisk hoveddel («Kronologisk register») er kopierte innholdslistene fra NOU-serien)

Registre (som viser til årgang og publikasjonsnummer i hoveddel):

«Tittel-, emneords- og utvalgsregister»

«Register over de enkelte utvalgs ledere»

Kommentar: Nyttig hjelpemiddel til verifisering av NOU-titler. Registerne er betydelig utvidet og forbedret i senere utgaver. Dersom det er behov for fylligere bibliografiske opplysninger med saksgang m.v. kan dette finnes i Stortingsbibliotekets utredningskatalog.

Elektronisk publisering av NOU'er, se *kap. 2.1* (s. 23)

NOU-er i fulltekst (1972-2009). Kronologisk oversikt. Juridisk fakultetsbibliotek, UiO.

NETT <http://www.ub.uio.no/bibliotekene/ujur/ior/forarbeider/nou-er/>

2.2.4 Mikrofilmutgave av bibliografier over utredninger

Norske utredninger 1814-1991. Norsk statistikk 1828-1991 [mikroform]. Bibliografier og kataloger over offentlige utredninger. 3. utg., mikrofilm. Redigert av Øivind Frisvold. Oslo, Mikromedia, 1992. 33 mikrofilmkort

Innholdet i 1992-utgaven er slik:

Del 1A Haffner. Innstillinger.. 1814-1924, se kap 2.2.1

Del 1B Haffner. Innstillinger.. 1925-1934 Tillegg, se kap 2.2.1

Del 2A Johansen. Hovedreg. til Innstillinger... 1935-1971, se kap 2.2.2

Del 2B Innstillinger og betenknninger. Seriens innholdsfort. kronologisk oversikt 1935-1971, se kap 2.1

Del 3A Eriksen. NOU-register, se kap 2.2.3

Med tillegg: NOU ordnet etter dept. 1972-1986

Del 3B Statens forvaltningstjeneste. Katalog over grå utredninger. 1971-1991, med tillegg: ESOP. Oversikt over grå utredninger publisert i utred.-basen, 1987-1991.

Del 4 Stortingsbiblioteket. Kortkatalog over norske utredninger 1935-1987

Del 4B Stortingsbiblioteket. Katalog over norske utredninger 1972-1991.

2.3 Søkestrategi: Utredninger på nett

<p>1814-1934 stortinget.no 1814-2005 Det finnes ikke serier for utredninger i denne perioden, men utredninger tatt inn i Stortingsforhandlinger, finnes i basen. nb.no/statsmaktene Inneholder: (1) utredninger som inngår i Stortingsforhandlinger og (2) et utvalg andre utredninger.</p>	<p>Søking I alle perioder: Bibliotekataloger (Oria, Deichmanske bibliotek m.v.)</p> <p>Haffner: Innstillinger og betenknings ... Med saksgang. Tilgjengelig via Nb.no/statsmaktene</p> <p>Registersøk i stortinget.no 1814-2005 og fulltekstsøk i nb.no/statsmaktene</p>
<p>1935-1971 Serien for utredninger («Innstillinger og betenknings fra kongelige og parlamentariske kommisjoner, departementale komitéer m.m») er foreløpig ikke digitalisert.</p> <p>stortinget.no 1814-2005 Utredninger tatt inn i Stortingsforhandlinger, finnes her.</p> <p>nb.no/statsmaktene Inneholder: (1) utredninger som inngår i Stortingsforhandlinger (2) et utvalg andre utredninger.</p>	<p>Søking</p> <p>Johansen: Innstillinger og betenknings. Har saksgang. Tilgjengelig via Nb.no/statsmaktene</p> <p>Registersøk i stortinget.no 1814-2005 og fulltekstsøk i nb.no/statsmaktene</p>
<p>Fra 1972 nb.no/statsmaktene Serien Norges offentlige utredninger (NOU) er med enkelte unntak publisert her. Her finnes også en del andre utredninger, rapporter m.v.</p> <p>regjeringen.no har NOUer: (1) i sammendrag 1985-1993 (2) Fulltekst i utvalg fra 1972</p>	<p>Søking Eriksen: Norges offentlig utredninger... Ikke saksgang. Tilgjengelig via Nb.no/statsmaktene Kronologisk oversikt på: http://www.ub.uio.no/bibliotekene/ujur/ior/forarbeider/nouer/</p> <p>Registersøk i stortinget.no 1814-2005 og fulltekstsøk i nb.no/statsmaktene (Fulltekstsøk i regjeringen.no)</p>
<p>Fra 1994 regjeringen.no har NOU'er komplett fra 1994. Her finnes også utredninger publisert som rapporter eller høringsnotater</p>	<p>Søking regjeringen.no eller stortinget.no Begge baser har søking i fulltekst. Det er mulig å filtrere treffene etter dokumenttype, f.eks NOU-er. Videre begrensning kan f.eks skje etter departement eller år. Fra de enkelte NOU'er lenkes det til eventuell oppfølging av saken i proposisjoner og meldinger ("Er dokument i sak...", "særskilt vedlegg til sak..."). BASE LovdataPRO har NOUer.</p>

3 STORTINGSFORHANDLINGER

3.1 Nøkkel: Politiske prosesser og institusjoner

Mange synes at «Stortingsforhandlinger» kan virke komplisert og avskrekkende. En god innfallsvinkel kan være å ta utgangspunkt i Grunnlovens maktfordelingsprinsipp om den *utøvende*, den *lovgivende* og den *dømmende* makt.

Regjeringen

har som *utøvende myndighet* ansvar for å gjennomføre de sakene som er vedtatt i Stortinget. Innenfor gitte fullmakter kan regjeringen og departementene også fatte vedtak. Et eksempel er forskrifter til lover. Videre er det regjeringens oppgave å få gjennom sin politikk i Stortinget. Første fase kan være å forberede en sak gjennom utredninger eller rapporter (*se kap. 2 s. 22*). Etter at utredning foreligger gjennomføres det gjerne en høringsrunde der ulike interessegrupper kan uttale seg. Regjeringen legger frem sine saker for Stortinget som to forskjellige sakstyper:

Proposisjoner munner ut i konkrete forslag Stortinget skal ta stilling til. Den største enkeltsaken er det årlige forslag til statsbudsjett (Prop. 1 S). Som proposisjoner finner vi også andre saker som krever stortingsvedtak. Eksempler på dette er avtaler med andre stater og forslag til nye lover og lovendringer.

Meldinger kan handle om status på forskjellige politikkområder. Et eksempel er Nasjonalbudsjettet (Meld. St. 1 og 2) som to ganger pr år gir en oppdatert analyse av norsk økonomi. Meldinger kan også være en invitasjon til Stortinget om å drøfte forslag til ny politikk. «Bibliotekmeldingen» (St.meld. nr. 23 (2008-2009)) ga en bred presentasjon av regjeringens bibliotekpolitikk, og den la grunnlag en lovendring i folkebibliotekenes formålsparagraf. I tillegg kan vi også regne Kongens «Trontale» og enkelte muntlige *redegjørelser* fra statsminister eller statsråder som sakstyper fra regjeringen.

Stortinget

har som *lovgivende* myndighet det avgjørende ord i alle lovsaker. Som *bevilgende* myndighet fastsetter Stortinget statsbudsjettet og senere justeringer. Som *kontrollerende* myndighet skal Stortinget føre tilsyn med regjeringens virksomhet. Stortingskomiteene kan også innkalle til *høringer*.

Stortinget behandler videre **dokumenter** som inneholder rapporter fra egne institusjoner som Riksrevisjonen (Dokument 1-3) og Sivilombudsmannen (Dokument 4). Stortingsrepresentanter fremmer også egne, såkalte «representantforslag» (Dokument 8-forslag). Representantene kan videre ta opp saker i spørretimer, interpellasjoner m.v.

Nesten alle saker som behandles i Stortinget går først til en av de faste fagkomiteene som avgir **innstillinger**. Her finnes sammendrag av den enkelte sak, komiteens merknader og forslag til vedtak i den kommende plenumsbehandlingen.

Referatene fra møtene i plenum gir oversikt over dagsorden, stenografiske referater av debattene og de vedtakene som fattes. (Også kalt Stortingstidende)

Domstolene

avgjør sine saker med utgangspunkt i lov- og regelverk fastsatt av Storting og regjering. Rettsavgjørelser publiseres i egne kanaler og er omtalt i *kap. 4.3 og 6.3*

Stortingsforhandlinger er et samleverk som så å si «oppstår» etter at sesjonen er avsluttet. Saksdokumentene og referater inngår i et system som har variert gjennom årene. (se *kap. 3.5 s. 47*) Grunnloven av 1814 fastsatte at Stortingets «Forhandlinger kundgjøres ved Trykken» (§85), og fra starten ble det laget samlede, innbundne årganger. Fra 1845 fikk verket en systematisk inndeling der de første delene omfatter regjeringens forslag og orienteringer (proposisjoner og meldinger), mens de øvrige delene gjengir Stortingets saker (dokumenter, innstillinger, referater m.v.).

En innbundet årgang kan utgjøre opp til to hyllemeter, men i dag er det bare noen få eksemplarer som blir innbundet. De fleste bruker trykte enkeltpublikasjoner eller den digitale versjonen som ligger på regjeringens og Stortingets nettsteder. I beskrivelsen av dagens Stortingsforhandlinger har vi likevel valgt å følge den trykte, innbundne utgavens «innholdsfortegnelse». Den er logisk og bidrar dessuten til å forstå bruken av de digitale utgavene. For å bruke Nasjonalbibliotekets digitale utgave (nb.no/statsmaktene) er det en forutsetning at man skjønner den analoge systematikken!

Bakgrunns litteratur om Stortingsforhandlinger

Østbø, Ivar Buch. Storting og regjering. - Oslo : Schibsted, 2010. – 374 s.

Populær innføring i Stortingets arbeidsordning og virksomhet for øvrig. Har også: oversikter over Stortingets publikasjoner, ordliste over politiske ord og uttrykk, presentasjon av Sametinget m.v. Inneholder også en fremstilling av norsk statsforfatning og om regjeringens arbeid.

Relevant stoff om Stortingets arbeid finnes også på:

NETT <http://www.stortinget.no> («Stortinget og demokratiet»)

Stortinget. Stortingets forretningsorden, Grunnloven og ansvarlighetsloven.

Nye utg. med jevne mellomrom.

Viktig «nøkkel» til Stortingets saksgang og publikasjoner. Også trykt i «Grunnloven vår», (*kap. 4.6 s. 64*)

NETT <http://www.stortinget.no> («Stortinget og demokratiet/Lover og instruksjer»)

3.2 Stortingsforhandlinger – dagens ordning

«**Stortingsforhandlinger**» er betegnelsen på et samleverk som utgis av regjering og Storting. Stortinget utgir «Register til Stortingsforhandlinger». Her er «Inndeling og innhold» beskrevet slik:

- Del 1 *Trontalen. Melding om rikets tilstand. Prop 1 S, Statsbudsjettet* (“Gul bok”) med særbudsjettene for hvert enkelt departement. Deretter: *Prop. 1 L og tilleggsproposisjoner til Prop. 1 S.*
- Del 2 *Prop. 2 S* og følgende numre i proposisjonsserien (omfatter både Prop. S, Prop. L og Prop. LS)
- Del 3 *Meld. St. 1* og følgende nummer
- Del 4 *Dokumenter til Stortinget*, Dokument S 1-
- Del 5 *Innstillinger og innberetninger til Stortinget. Lovanmerkninger. Lovvedtak.*
- Del 6 *Stortingstidende*, (referat fra møter i Stortinget)
- Del 7 *Register*

Kort forklaring:

Del 1-3

Regjeringen fremmer saker for Stortinget i form av:

- a) Proposisjoner**, dvs. forslag (del 1 og 2)
Regjeringens forslag som skal behandles av Stortinget
- b) Meldinger**, dvs. orienteringer (del 3)
Regjeringens orienteringer til Stortinget

Del 4-7

Stortingets saker omfatter:

- a) Dokumenter**, dvs. Stortingets «egne» orienteringer og forslag (del 4)
- b) Innstillinger**, dvs. komiteenes forslag til vedtak (del 5)
- c) Forhandlinger**, dvs. referater fra debatter og vedtak (del 6)
- d) Register**, dvs. systematiske saksoversikter, Saksregister og talerregister (del 7)

NETT

Del 1-3 **NETT** <http://www.regjeringen.no>

Del 4-6 **NETT** <http://www.stortinget.no>

Del 7 Løpende registrering på begge nettstedet,
men det er bare stortinget.no som «samler» hver saksgang

 DET KONGELIGE
 ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Meld. St. 33
(2015–2016)
Melding til Stortinget

NAV i en ny tid – for arbeid og aktivitet

 DET KONGELIGE
 SAMFERDELSDEPARTEMENT

Prop. 131 S
(2015–2016)
Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Bompengefinansiering av E6 på strekningen
Kolomoen – Moelv i Hedmark

*Tilråding fra Samferdselsdepartementet 11. mai 2016,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

St.prp. nr. 107
(1977–78)

**Om statsregulering av Altavassdraget
i Finnmark fylke.**

VI OLAV, Norges Konge,

gjør vitterlig:

Stortinget blir innbudt til å gjøre følgende vedtak:
Stortinget samtykker i statsregulering for utbygging av Savlso Kraftverk i Altaelva og i fastsettelse av reguleringsbestemmelse for reguleringen i samsvar med Olje- og energidepartementets foredrag av 10. mars 1978.
Tilråding fra Olje- og energidepartementet ligger ved i avtrykk.

Gitt på Oslo slott 10. mars 1978.
Under Vår hånd og rikets segl

OLAV
(L. S.)

Odvar Nordli

Dag Berggrav

Om statsregulering av Altavassdraget i Finnmark fylke.
St. prp. 107 (1977–78), ref. S.tid. 2377 (1977–78), innst. S. 43, S.tid. 1253–1308.

Denne saken ble lagt fram for Stortinget som en Stortingsproposisjon, som alltid munner ut i et klart forslag som Stortinget blir bedt å votere over.

St. meld. nr. 65
(1977–78)

**Den ukontrollerte utblåsning
på Ekofiskfeltet (Bravo-plattformen)
22. april 1977**

Om den ukontrollerte utblåsning på Ekofiskfeltet (Bravo-plattformen) 22. april 1977.
St. meld. 65 (1977–78), ref. S.tid. 2556 (1977–78), innst. S. 61, S.tid. 1675–1712. (Særskilte vedl. til meld.: 1. NOU 1977:47 Bravorapporten. Oktober 1977. Formann: Johan Fr. Meier. 2. NOU 1977:57 Bravo-utblåsningen. Aksjonsledelsens rapport.

Olje og energidepartementet
tilrår:

Avtrykk av Tilråding fra Olje- og energidepartementet av 7. april 1978 om den ukontrollerte utblåsning på Ekofiskfeltet (Bravo-plattformen) 22. april 1977 sendes Stortinget.

Denne saken ble lagt fram som en Stortingsmelding. Stortinget fikk en orientering om det som hadde skjedd. Meldingen konkluderer ikke med noe forslag. I dette tilfelle ga meldingen bakgrunn for en debatt også om regjeringens oljepolitikk og om en eventuell prøveboring i Nord-Norge.

Regjeringens saker til Stortinget legges frem som meldinger (orienteringer) eller proposisjoner (med forslag til konkrete vedtak)

Offentlig planlegging / budsjettering – noen stikkord

1. **Perspektivmeldingen (Meld. St. X)**
Ble tidligere publisert som «Langtidsprogrammet»
 - a) kommer med 4 års mellomrom
 - b) har analyser av den økonomiske utvikling
 - c) belyser regjeringens samlede program og politikk

2. **Trontalen og Beretningen om Rikets tilstand**
 - a) er regjeringens program for kommende sesjon
 - b) inneholder statistikk og informasjon om Norge i dag

3. **Nasjonalbudsjettet (Meld. St. 1)**
 - a) er en samlet plan for *hele* samfunnsøkonomien med regjeringens hovedretningslinjer for den økonomiske politikk.
 - b) gir informasjon om privat og offentlig sektor
 - c) leveres Stortinget sammen med statsbudsjettet i oktober hvert år.

4. **Statsbudsjettet m/trygdebudsjettet (Prop. 1 S)**
 - a) Regjeringens forslag til budsjett: Gul bok (Hovedtall)
Fag-proposisjonene (særbudsjett for hvert departement har fylldige opplysninger, statistikk m.v.)
Tillegg til Prop. 1 S
 - b) Inntekter og utgifter i statskassen
Avgifter, skatter, trygdeordninger
 - c) Inndeling: kapittel /post
 - d) Programområder - som deles inn i programkategorier

5. **Stortingets arbeid med budsjettet**
 - a) Finanskomiteen avgir innstilling om rammefordeling (ca 20. november)
 - b) Rammefordeling vedtas av Stortinget
 - c) Endelige vedtak (i «Blå bok»)

6. **Revidert Nasjonalbudsjett (Meld St. 2) og rev. av statsbudsjettet (Prp XS)**
 - a) Legges frem av regjeringen innen ca 15. mai
 - b) Finanskomiteens innstilling om revidert budsjett (medio juni)
 - c) Stortingsvedtak innen utgangen av sesjonen

7. **«Nysaldering»**
Revisjon med tilleggsproposisjoner for 2. halvår. Vedtak i desember

8. **Statsregnskapet (Meld. St 3)**
Legges frem i mars/april
- jfr. *nasjonalregnskapet* som utgis av Statistisk sentralbyrå i serien Norges offisielle statistikk (NOS)

3.2.1 Regjeringens proposisjoner til Stortinget

NETT <http://www.regjeringen.no/> («Dokumenter»)

Forslag til statsbudsjett

Prop. 1 S er hvert år regjeringens forslag til statsbudsjett. Proposisjonen legges frem sammen med stortingsmeldingen Nasjonalbudsjettet (se nedenfor). Forslaget til statsbudsjett er omfattende og består av flere deler:

- a) «Den gule bok» - inneholder en samlet begrunnelse og oversikt over regjeringens forslag til statsbudsjett. Inndelingen er etter kapitler og poster for hvert departement.
- b) «Særbudsjettene» - eller «fagproposisjonene» gir nærmere kommentarer til hovedpostene. Hvert departement utgir en (eventuelt flere) slike fagproposisjoner. Her finnes også begrunnelser for budsjettpostene, tidligere bevilgninger, statistikk, opplysninger om institusjoner som Stortinget finansierer.
- c) «Skatter, avgifter og toll» med forslag til vedtak og nødvendige lovendringer.
- d) «Tilleggsproposisjoner» (Prop. 1 S Tillegg ..) Forslag til endringer fremsatt under budsjettbehandlingen.

Etter at budsjettet er vedtatt, kan innværende års budsjett endres. En større revisjon («Saldering») foretas i juni og ved slutten av hvert kalenderår.

Lovforslag

Regjeringens forslag til nye lover eller endringer i det eksisterende lovverk fremsettes nå som Proposisjon til Stortinget (lovvedtak) Prop. X L.

Lovsaker som også inneholder forslag til «vanlige» stortingsvedtak (f.eks i forbindelse med budsjettet) fremmes Prop. X LS.

Før 2008-09 ble lovforslag fremmet som odelstingsproposisjoner, Ot.prp. (se kap. 3.5, s.50)

Øvrige proposisjoner til Stortinget

Omfatter andre forslag som Stortinget skal ta stilling til, f.eks. igangsetting av nye tiltak, avtaler med fremmede land (traktater) m.v. Her kommer også forslag til endringer i statsbudsjettet.

3.2.2 Regjeringens meldinger til Stortinget

NETT <http://www.regjeringen.no/> («Dokumenter»)

Meldingene gir informasjon til Stortinget om regjeringens virksomhet og om regjeringens syn på forskjellige saksområder. Meldinger kan også være en invitasjon til Stortinget om å drøfte bestemte politiske saker. (f.eks. sysselsettingstiltak, industriutbygging, kriminalpolitikk m.v.) Komiteenes «merknader», og den etterfølgende debatten gir signaler om hvor saken står politisk.

Stortingsmeldingene inneholder ikke, som proposisjonene, formulerte forslag til vedtak.

Stortingsbehandling av meldinger avsluttes rent formelt ved et vedtak om at saken «vedlegges protokollen». Det hender imidlertid at det i Stortinget også blir fremmet konkrete forslag under behandlingen meldinger.

Stortingsmeldingene er den del av verket som har størst informasjonsverdi i biblioteksammenheng. Flere stortingsmeldinger utgis med «fast nr.» Av særlig betydning for referansearbeidet er:

Meld St. 1 Nasjonalbudsjettet er en samlet vurdering av landets økonomiske situasjon - både den private og offentlige sektor. Meldingen inneholder regjeringens økonomiske politikk, men den kan også betraktes som en prognose, eller som et program for «hele butikken» Norge. Jfr. Statsbudsjettet som er en oversikt over statskassens inntekter og utgifter.

Meld St. 2 Revidert nasjonalbudsjett utkommer hvert år i vårsesjonen.

Meld St. 3 Statsregnskapet gir den endelige oversikt over de inntekter og utgifter staten har hatt. *Nasjonalregnskap* inngår ikke i Stortingsforhandlingene, men i serien NOS fra Statistisk sentralbyrå.

Andre periodiske stortingsmeldinger

Om anmodnings- og utredningsvedtak i Stortinget. Regjeringen legger frem en årlig melding om oppfølging av stortingsvedtak som inneholder en anmodning til regjeringen, og om behandlingen av representantforslag som er vedtatt oversendt regjeringen til utredning og uttalelse. Ordningen ble innført for at Stortinget skal kunne føre kontroll med regjeringens oppfølging av slike vedtak. Denne meldingen ble tidligere lagt frem sammen med forslag til statsbudsjett og fast publisert som Meld. St. 4

Langtidsprogrammet kom tidligere hvert fjerde år. Meldingen som var regjeringens politiske program ga en bred oversikt over norske samfunnsforhold, økonomi m.v. Langtidsprogrammet er avløst av: **Perspektivmeldingen**. Her analyserer regjeringen landets situasjon i et internasjonalt perspektiv (f.eks. mht økonomi og miljø). Siste utgave kom som Meld. St. 12 (2012-13)

Oversikt over styrever, råd og utvalg mv. Publikasjonen ga opplysninger om sammensetningen av:

- a) permanente råd (F.eks. Forsvarsrådet, Riksskattestyret m.v.)
- b) utredningsutvalg (midlertidige utvalg med oppdrag å utrede bestemte saker og fremme forslag til nye tiltak lover m.v. Utredningene publiseres vanligvis som NOU se kap. 2.2, s. 24)
- c) delegasjoner

Viktig oppslagsbok med personregister og stikkordregister. Utkom tidligere som fast St.meld. nr. 7.

NETT: Nå som base i regjeringen.no «Oversikt over statlige styrever, råd og utvalg»

3.2.3 Stortingets dokumenter

NETT <http://www.stortinget.no> («Saker og publikasjoner/Publikasjoner/Dokumentserien»)

Denne delen omfatter ulike typer publikasjoner som alle har tilknytning til Stortinget eller kontrollorganer som er direkte underlagt Stortinget. Utgiver er Stortingets presidentskap eller administrasjon. Her publiseres også grunnlovsforslag, rapporter fra kommisjoner som er opprettet av Stortinget m.v.

Av spesiell interesse er følgende dokumenter som har fast nummer:

Dokument 1 og 3 Riksrevisjonens konstitusjonelle antegnelser til statsregnskapet.

Riksrevisjonen er Stortingets kontrollorgan for forvaltningen: «Riksrevisjonen skal bidra til at fellesskapets midler og verdier blir brukt og forvaltet slik Stortinget har bestemt. Dette gjør vi gjennom revisjon, kontroll og veiledning.». Revisjonssaker som legges frem for Stortinget publiseres i Dokument nr 1. Fra årgang 1994-94 legges større enkeltsaker og saker av prinsipiell interesse frem som dokument 3, (Deles opp som dokument 3:1, 3:2 o.s.v.)

I Dokument S 2 finnes Riksrevisjonens årsmelding om institusjonens interne virksomhet.

Dokument 4 Årsmelding fra Stortingets ombudsmann for forvaltningen. Sivilombudsmannen behandler klager fra enkeltpersoner over forvaltningsavgjørelser i statlig og kommunal virksomhet. Årsmeldingen gir opplysninger om saker som forventes å ha allmenn interesse. Viktig kilde for jurister.

Register. Kumulerte flerårsregistre med jevne mellomrom. Fritekstsøk i alle disse meldingene kan gjøres i Lovdata Pro (betalingstjeneste) og gratis på www.sivilombudsmannen.no fra og med årgangen 1997. Registerne er tilgjengelige fra 1978. Stortinget har også en ombudsmannsnemnd for Forsvaret (Dok. nr. 5) De øvrige ombud (forbrukersaker, likestilling og barn) er underlagt regjeringen.

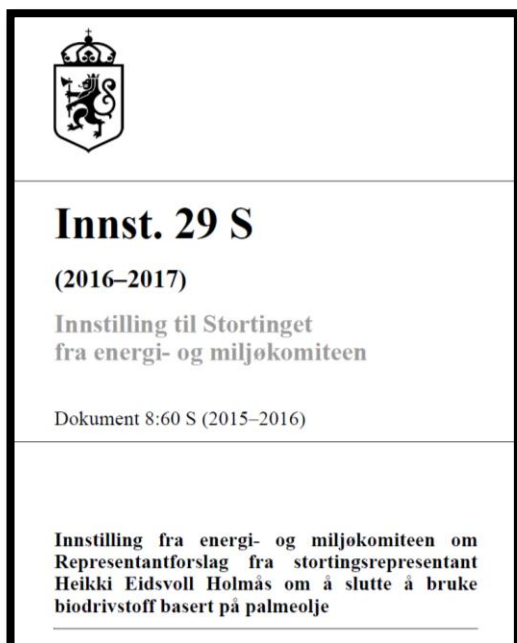
Dokument nr 7 EOS-utvalget Årsmelding fra Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste.

Dokument 8: X S eller Dokument 8: X L – Representantforslag

Dokument med «fast nr.» fra 1984-85. Forslagene publiseres enkeltvis som Dokument (8:1, 8:2 osv.). Ved slutten av sesjonen trykkes forslagene samlet i ett hefte, hvor det gis nærmere opplysninger om saksgang, voteringsresultat m.v. Slike representantforslag som Stortinget vedtar å behandle, blir normalt oversendt fagkomité som avgir innstilling før endelig behandling i Stortinget. Representantforslagene i Dokument 8 omfatter bare saker som har sitt utgangspunkt og som er «startet» av stortingsrepresentanter. Forslag som er satt frem under behandling av andre saker (f.eks. proposisjoner og meldinger), er referert i Stortingstidende og registrert i registret.

Dokument 15 Skriftlige spørsmål til skriftlig besvarelse. Dette er en nyere spørreform. (jfr kap. 3.2.7 s. 38) Utkommer som serie med jevne mellomrom.

3.2.4 Stortingskomiteenes innstillinger

NETT <http://www.stortinget.no> («Saker og publikasjoner /Publikasjoner/Innstillinger»)

Innstillinger fra 1993-94.

Saker som behandles i Stortinget sendes først til en av de faste komitéer. Komiteene er sammensatt slik at partigruppene – så langt det er mulig – er forholdsvis representert. Saken får dermed en «forhåndsbehandling». På grunnlag av drøftelsene blir det utformet et forslag til vedtak.

Innstillingene inneholder vanligvis:

1) Sammendrag av saken 2) komitéens vurderinger og 3) forslag til vedtak. Mindretallsforslag blir omtalt i innstillingen, men slike forslag må fremmes i Stortinget av en av representantene.

Innst. X S Stortingskomitéenes forslag og vurderinger i alminnelige saker. Dette er behandling av proposisjoner, stortingsmeldinger, dokumenter m.v.

Innst. X L gjelder behandling av lovsaker
Mer om Lovbehandling se *kap. 3.2.6 s. 38*)

3.2.5 Stortingets behandling av statsbudsjett

Regjeringens budsjettforslag (*se kap. 3.2.1 s. 34*) legges frem i begynnelsen av oktober og presenteres i «finanstalen». Stortingets budsjettarbeid pågår helt til midten av desember. I første runde kommer «finansinnstillingen» med finanskomiteens merknader til regjeringens økonomiske politikk samt forslag til rammefordeling mellom de enkelte hovedområdene. Opposisjonspartiene fremmer sine alternative forslag. Dette fremkommer i følgende innstillinger med faste nummer:

Innstilling S1 Fra presidentskapet om arbeidsfordeling i forbindelse med budsjettarbeidet

Innstilling S2 «*Finansinnstillingen*». Fra finanskomiteen om Nasjonalbudsjettet og forslaget til statsbudsjett. Inneholder **rammefordelingen** av hele statsbudsjettet

Innstilling S3 Fra finanskomiteen om skatte-, avgifts og tollvedtak m.v.

Innstilling L4 Fra finanskomiteen om lovendringer i forbindelse med statsbudsjettet

Endelig fordeling innenfor de enkelte hovedområdene skjer i Stortinget på grunnlag av:

Innstilling S5-17 «Budsjettinnstillingene» kommer fra samtlige fagkomiteer, og de handler om de enkelte delene av budsjettet. Vedtatt budsjett trykkes i **Blå bok**

3.2.6 Stortingets lovbehandling

Fra 1. oktober 2009 opphørte ordningen med Odelsting og Lagting. Lovforslag blir nå behandlet to ganger i Stortinget (plenum) Grunnlovens §76 har derfor fått følgende ordlyd:

Enhver lov skal først foreslås på Stortinget enten av dets egne medlemmer eller av regjeringen ved en statsråd.

Etter at forslaget der er antatt, skal ny deliberasjon finne sted i Stortinget, som enten godkjenner eller forkaster det. I siste tilfelle skal forslaget, med de av Stortinget tilføyde anmerkninger, på ny tas under overveielse av Stortinget, som enten henlegger forslaget eller antar det med de nevnte anmerkninger.

Mellom hver slik deliberasjon må det gå minst tre dager.

Lovbehandlingen skjer nå altså slik:

- Lovforslag fremmes vanligvis av regjeringen som Prop. X L (sesjon)
Dersom det er forslag til lovvedtak og andre vedtak i samme proposisjon, vil forslagene betegnes Prop. X LS.
Lovforslag kan også fremmes av stortingsrepresentanter. Disse forslagene legges frem som Representantforlag X L (evt LS) (dvs «Dokument 8-forslag»)
- Lovforslag behandles først av en av Stortingets faste komitéer, som legger frem sine vurderinger og forslag til lovtekst som Innst. L
Dersom forslaget også inneholder forslag til både lovvedtak og «vanlig» stortingsvedtak, avgir komiteen to innstillinger (både Innst. L og Innst. S)
- Lovforslaget behandles to ganger i plenum for at loven skal bli vedtatt. Det publiseres stenografiske referater fra debatter og vedtak, se *kap. 3.2.8 s. 39*
- Vedtaket etter første gangs behandling publiseres som Lovvedtak nr X
- Lovforslaget bortfaller dersom det blir forkastet ved første gangs behandling
- Det må gå minst tre dager mellom de to behandlingene
- Dersom det fremkommer anmerkninger ved andre gangs behandling publiseres disse som «Lovanmerkning»
- Tredje gangs behandling er nødvendig dersom lovvedtaket ikke aksepteres ved andre gangs behandling

NETT <http://www.stortinget.no> (Stortinget og demokratiet. Lovarbeidet)

NETT <http://www.stortinget.no> (Innstillinger)

3.2.7 Stortingets kontrollsaker

Parlamentarismen forutsetter at regjeringen er ansvarlig overfor Stortinget. Dette betyr at Stortinget skal kontrollere regjeringens og forvaltningens virksomhet. Regjeringen må fratre hvis den får et mistillitsforslag mot seg. Kontrollen med regjeringen skjer på forskjellige måter; daglig gjennom debattene (se kap. 3.2.8 s.39), og gjennom forskjellige spørreformer:

Ordinær spørretime, med forberedte svar, holdes vanligvis hver onsdag. Spørsmålet leveres inn på forhånd. Spørgeren stiller spørsmålet, statsråden svarer, spørgeren kan stille et tilleggsspørsmål og statsråden kan svare.

Muntlig spørretime, er en ordning som startet høsten 1996. Statsråden svarer på spørsmål som ikke er kjent på forhånd.

Interpellasjoner, er en mer omfattende spørreform som også tillater at andre enn spørger og svarer tar ordet.

Stortingstidende har stenografiske referater av de nevnte spørreformene. Spørreformen *Skriftlige spørsmål til skriftlig besvarelse* trykkes som dok nr 15. (se kap. 3.2.3 s.36)

NETT <http://www.stortinget.no> («Saker og publikasjoner, Spørsmål»)

Her finner man alle referater fra alle spørsmålstyper fra og med 1987-88.

Kontroll- og konstitusjonskomiteen er den av fagkomiteene som har flest oppgaver i forbindelse med kontrollsaker (Riksrevisjonen, gjennomgang av regjeringsprotokoller m.v.). Komiteen kan også foreta undersøkelser i forvaltningen. Komiteen har også en viktig rolle i en eventuell forberedelse av riksrett, som er en politisk domstol. (se kap. 3.5.5 s. 51)

Høringer. Fra sesjonen 1995-97 kan Stortingets komitéer gjennomføre åpne eller lukkede høringer. Det skrives vanligvis ikke referat fra komiteehøringene, men videoopptak fra høringene finnes på **NETT** <http://www.stortinget.no> («Hva skjer på Stortinget/videoarkiv/Høringer») Opptakene går tilbake til januar 2006.

3.2.8 Referater fra debatter og vedtak – «Stortingstidende»

Stenografiske referater fra møtene i Stortinget finnes i:

Stortingstidende (S.tid.) som har referater av alle *innlegg og vedtak* i Stortinget. Her er også såkalte redegjørelser fra f.eks. statsråder, som «Utenriksministerens utenrikspolitiske redegjørelser» m.v. Under votering henvises det vanligvis til forslag i komitéinnstillingen (Innst. S.). For å dokumentere et vedtak må man ofte sammenholde stortingsvedtaket med innstillingen.

Stortinget kan vedta såkalte anmodningsvedtak etter forslag satt frem som representantforslag, eller utredningsvedtak. Regjeringen følger opp slike saker i en egen melding (*kap. 3.2.2 s. 35*).

Fra sesjonen 1995-96 er arbeidsformen i Stortinget lagt noe om. Voteringene fra flere saker samles, gjerne til slutt i møtene. I tillegg til skriftlige referater finnes det nå også videoopptak av Stortingets forhandlinger.

NETT <http://www.stortinget.no> (Saker og publikasjoner, Publikasjoner, Referater)

3.2.9 Stortingsforhandlinger – Trykt register

I dette kapitlet omtales:

Stortingsforhandlingenes årlige register

Stortingsforhandlingenes hovedregister dekker ulike perioder fra 1814. Utkommer nå hvert 4. år. Se *kap. 3.5.6 (s. 51)*

Stortingsforhandlingenes Register (Del 7)

Registret utkommer nå som del 7 av Stortingsforhandlingene etter avsluttet sesjon. Registret dekker alle deler av Stortingsforhandlingene.

Fra 1985-86 er ordningen slik:

Seksjon 1 Systematiske saksoversikter

Her er sakene gruppert etter type eller behandlingsmåte. Dette gir oversikt over behandlingen av:

- Regjeringens proposisjoner og meldinger samt Stortingets dokumenter i nummerorden. Utsatte saker fra tidligere sesjoner er oppført på slutten av hver kategori.
- NOUer som har dannet grunnlag for saker som er behandlet i sesjonen
- regjeringens redegjørelser.
- Interpellasjoner og spørsmål ordnet etter de enkelte fagstatsråder.
- Regjeringen oversendt (henstillinger og anmodninger)
- Fagkomitéenes saker gir en oversikt over de sakene som er behandlet i hver komité.

Hva står egentlig i registret?

<p>I Budsjett-saker <i>Bevilgninger på statsbudsjettet for 1993 vedkommende Kulturdepartementet.1</i> <i>Budsjett-innst. S. 12,² S.tid. 1842-1932 (3.12.92).³</i> <i>Budsjett-kap.:⁴</i> <i>310 Rammetilskudd til kommunale kulturformål</i> <i>320 3320 Allmenne kulturformål</i> <i>(1 forslag fra Thor-Erik Gulbrandsen sendt Regjeringen - se REGJERINGEN OVERSENDT I)⁵</i></p> <p>II Almennelige saker <i>Kultur i tiden.¹</i> <i>(Vedlegg: Offentlige kulturutgifter.)³</i> <i>St.meld. 61 (1991-92),² ref. S.tid. 4470 (1991-92),⁴</i> <i>Innst. S. 115,⁵ S.tid. 3100-3157 (30.3.93)⁶</i></p> <p>III Spørsmål <i>Sp.spm. fra Eirin Faldet om fordeling av midler til kulturtiltak, representasjon og informasjon til Lillehammer-OL etter Stortingets intensjoner om likebehandling,¹ S.tid. 157-158 (14.10.92)²</i></p> <p>IV Lovsaker <i>1. Lov om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m (jernbaneloven)</i> <i>Særskilt vedlegg: NOU 1991: 32 Jernbaneloven. Leder Berit Fallan).¹</i> <i>Ot.prp.63,² ref. O.tid 578,³ Innst. O.122,⁴</i> <i>O.tid.870-875 (2.6.93),⁵ Besl.O.133,⁶</i> <i>L.tid.77 (9.6.93).⁷ Lov av 11. juni 1993.⁸</i></p>	<p><i>1) Behandling av St. prp nr 1 (forslag til statsbudsjett)</i> <i>2) Kirke- og undervisningskomitéens innstilling med vurderinger og forslag til vedtak</i> <i>3) Debatt og vedtak i Stortinget</i> <i>4) Viser til kapittelnr. i statsbudsjettet</i> <i>5) Forslag vedtatt oversendt uten realitetsvotering</i></p> <p><i>1) Sakens navn - tittelen er hentet fra stortingsmeldingen</i> <i>2) Stortingsmeldingen er fra en tidligere sesjon, årstall i ()</i> <i>3) Vedlegg som er trykt i meldingen</i> <i>4) viser til sidetall i Stortingstidende, som gir opplysninger om når meldingen kom til Stortinget</i> <i>5) Fagkomitéens innstilling med vurderinger og forslag</i> <i>6) Debatt og vedtak i Stortinget</i></p> <p><i>1) Spørsmålets tema</i> <i>2) Spørsmål og svar er gjengitt i Stortingstidende</i></p> <p><i>1) Utredning fra utvalg som har forberedt saken</i> <i>2) Regjeringens forslag, Odelstings-proposisjon. Tittelen gir sakens navn</i> <i>3) Viser til sidetall i Odelstingstidende, med opplysninger om når prp. er overlevert og sent til komitébehandling</i> <i>4) Innstilling med vurderinger og forslag</i> <i>5) Referat fra debatt i Odelsting, sidetall i Odelstingstidende</i> <i>6) Odelstingets beslutning nr.</i> <i>7) Debatt og vedtak i Lagtinget, sidetall</i> <i>8) Lovens dato, sanksjon i statsråd</i></p>
--	--

Forkortelser som benyttes i Stortingsforhandlinger og registre

Bd = bind	Kap. = kapittel (i statsbudsjettet)
Besl.L. = Lagtingets anmerkninger til Odelstingets vedtak (6.del)	L.tid. = Stortingstidende (debatter i Lagting, 8.del)
Besl.O = Odelstingets vedtak (6.del)	O.tid. = Stortingstidende (debatter i Odelstinget, 8.del)
Bev. = bevilgning	Ot.meld. = meldinger til Odelstinget (4.del)
Budsj. = budsjett	Ot.prp. = proposisjoner til Odelstinget (4.del)
Budsj.innst.S. = budsjett-innstilling til Stortinget (6.del)	Prp. = proposisjoner (forslag til Odelsting og Storting)
Dep. = departementet	Repr. = stortingsrepresentant
Dok. = dokument (5.del)	S.tid. = Stortingstidende (debatter i Stortinget, 7.del)
Endr. = endring	Sp.spm. = spørretimespørsmål (7.del)
Forespørsel = saker utenom oppsatt dagsorden	Spm. = spørsmål til Presidentskapet
Innst.O. = innstilling til Odelstinget (6.del)	St.meld. = meldinger til Stortinget (3.del)
Innst. S. = innstilling til Stortinget (6.del)	St.prp. = proposisjoner til Stortinget (1. og 2.del)
Interp. = interpellasjon (7.del)	
Jf. Viser til 1) andre saker 2) til publikasjoner som ikke er tatt inn i Stortingsforhandlingene (f.eks. NOUer	

Seksjon 2 Saksregister (se forrige side)

Dette er den mest brukte seksjonen. Saksregistret har ca 180 saksområder, dvs. emneord. Disse er satt med STORE bokstaver. Under de enkelte saksområdene gis det fullstendige opplysninger om saksgang. For hvert saksområde er rekkefølgen slik:

- I Budsjett-saker
- II Almennelige saker
- III Spørsmål
- IV Lovsaker

I registret er det også lagt inn over 3000 stikkordshenvisninger. Disse henvisningene viser direkte til sakens plassering i saksområdet (Eks: Bompenger se VEGVESEN II, 1).

Seksjon 3 Talerregister

Registret er ordnet alfabetisk etter talernes navn med henvisninger til debatter i Stortinget. Sidehenvisninger i kursiv gjelder hovedinnlegg. Foran i registret står det oversikt over representanter og vararepresentanter samt medlemmer av regjeringen.

3.4 Stortingsforhandlinger på nettet

3.4.1 Regjeringens publikasjoner - på regjeringen.no

[E-postvarsling/RSS](#) [Skriftstørrelse](#) [Norsk](#) ▾

NETT <http://www.regjeringen.no/>

Nye publikasjoner presenteres (med lenker) på følgende innganger:

Hovedsiden eller departementenes nyhetssider

Under Aktuelt: Offisielt fra statsråd og Pressemeldinger

Generell presentasjon av regjeringen.no, se *kap. 1.6 s.19*

Oversikt over «lagerbeholdning» av elektroniske publikasjoner finnes på inngangen

«**Dokumenter**»:

Utredninger m.v.

Norges offentlige utredninger (serien NOU): Fra utvalg og arbeidsgrupper, vanligvis nedsatt av departementene. Enkelte fra 1982 og fremover, alle fra 1995.

Høringer: Forslag som sendes til offentlige og private institusjoner, organisasjoner og andre departementer slik at disse kan gi innspill om økonomiske og administrative konsekvenser.

Høringssaker tilbake til 1997.

Rapporter og planer: Publikasjoner fra eksterne forskere eller utvalg, og omfatter rapporter, analyser og kartlegginger levert til departementet. I utvalg fra 1986.

Proposisjoner og meldinger til Stortinget

Fra sesjonen 1993/94 finnes enkelte dokumenter i fulltekst. Fra og med sesjonen 1996/97 kan du se samtlige dokumenter i fulltekst.

Lov og regelverk

Lover: henviser til Lovdata

Forskrifter: Nyere forskrifter er komplett i lovdata

Kongelige resolusjoner: Vedtak i statsråd (med saksfremlegg)

Retningslinjer og juridiske veiledninger

Fortolkninger

Reglement

Rundskriv: Orienteringer fra departementet til berørte parter om tolkninger av lover og forskrifter. Enkelte rundskriv fra 1972 og fremover til 1993. Da øker antallet betraktelig.

3.4.2 regjeringen.no – Fritekstsøk

Søk

idrett Søk

Avgrens søk ▾

Innholdstype	Tema	Departement	Tidsperiode
Meldinger ×	Alle tema ▾	Kulturdepartementet ×	1814 - 1999 ×

Søket ditt gav 1 treff Sorter etter: [Publisert](#) [Relevans](#)

St.meld. nr. 14 (1999-2000) - Idrettslivet i endring

10.12.1999 | STORTINGSMELDING | Kulturdepartementet

Om statens forhold til **idrett** og fysisk aktivitet

Hvordan søker du?

- Skriv ett eller flere søkeord i søkefeltet. Bruk så presise ord som mulig.
- Skriver du flere ord, får du bare sider som inneholder alle ordene.
- Treffene kan avgrenses med følgende «filtre» (se eksempel ovenfor): Innholdstype, tema, departement og tidsrom

I en så stor base som regjeringen.no kan det være vanskelig å få gode treff ved fulltekstsøking. Dersom du vet omtrent hva du skal ha tak i, kan det være enklere å finne frem via menyene. Det er flere aktuelle innganger: Direkte inngang til det aktuelle departement, til dokumenttyper m.v.

For meldinger og proposisjoner gjelder følgende: Dersom du vil nøste opp den etterfølgende saksgangen, finner du lenke til den videre saksgangen på dokumentenes forside:

«**Følg meldingen videre på www.stortinget.no**»

3.4.3 regjeringen.no – Søking via menyer

NETT <http://www.regjeringen.no>

De viktigste menyvalgene for å finne dokumenter:

Tema Alfabetisk oversikt over ”emneord”(tema) som regjeringen har samlet informasjon under.

Dokumenter

Inneholder publikasjoner fra serien Norges offentlige utredninger samt regjeringens meldinger og proposisjoner samt andre publikasjoner fra de enkelte departementer som høringsnotater, handlingsplaner og rundskriv. (se kap. 3.4.1 s.41).

Aktuelt

Nyheter, pressemeldinger, offisielt fra statsråd, postjournal m.v.

Departementene

På disse sidene finnes det som er publisert fra hvert departement.

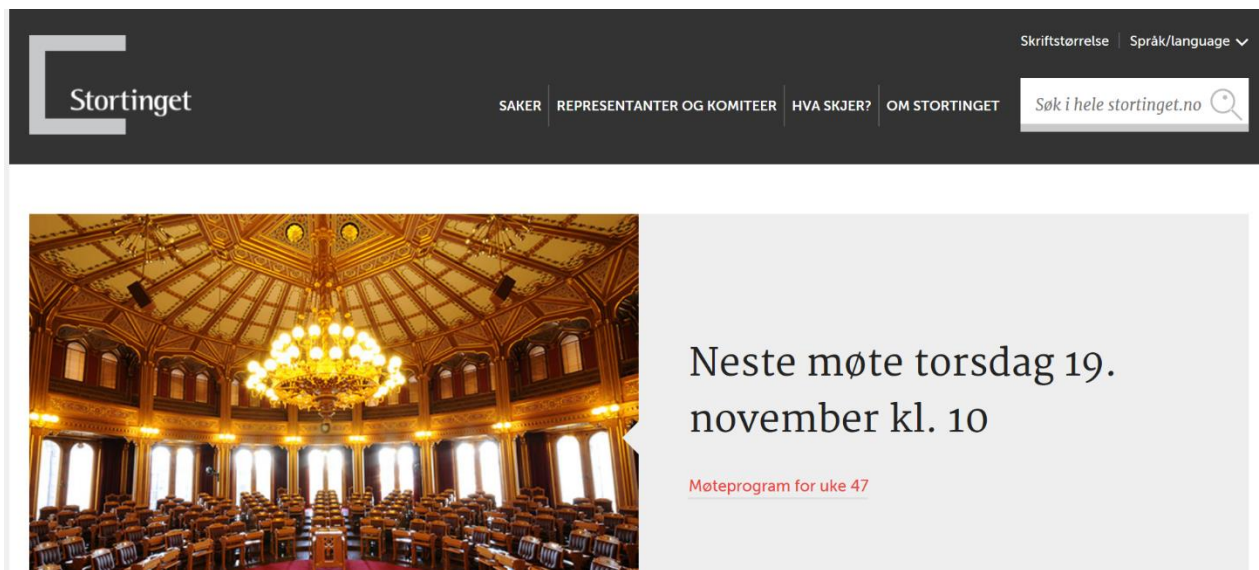
Regjeringen

Denne inngangen kan brukes dersom det er spørsmål om materiale fra Statsministerens kontor. Her finner du også informasjon om hvem som satt i forskjellige regjeringer helt tilbake til 1814.

Historisk arkiv

Det tidligere «Dokumentarkivet» er avviklet og omfanget er mindre enn før. Det er egen søkefunksjon for «Historisk arkiv». Innholdet er pressemeldinger, nyheter, taler, artikler og annet «utgått» stoff fra tidligere regjeringer.

3.4.4 Stortingets publikasjoner på stortinget.no

The screenshot shows the top navigation bar of the Stortinget website. It features the Stortinget logo on the left, a search bar with the text "Søk i hele stortinget.no" on the right, and a menu with links for "SAKER", "REPRESENTANTER OG KOMITEER", "HVA SKJER?", and "OM STORTINGET". Below the navigation bar is a large image of the Stortinget chamber, and to its right is a text box announcing the next meeting: "Neste møte torsdag 19. november kl. 10" and a link for "Møteprogram for uke 47".

Nye publikasjoner

På Stortingets nettsted finnes det oversikter over nye publikasjoner:

NETT <http://www.stortinget.no>

Søkeverktøy se kap. 3.4.6 s. 44

Oversikt over hovedinnholdet på stortinget.no

- *Dokumentserien (fra 1995/96-)*
- *Innstillinger til Stortinget (fra 1993/94-)*
- *Innstillinger til Odelstinget (fra 1993/94-)*
- *Budsjettinnstillinger (fra 1993/94-)*

- *Representantforslag (fra 1993/94-)*
- *Beslutninger (fra 1995/96-)*
- *Referater fra Stortinget (fra 1996/97)*
- *Referater fra Odelstinget (fra 1996/97)*
- *Referater fra Lagtinget (fra 1996/97)*

3.4.5 Stortinget.no – Fritekstsøk

Hvordan søker jeg?

Skriv inn søkeordene, eller lim inn tekst. Flere ord gir bedre søkeresultat. Treffene kan avgrenses/filtreres.

Hvordan er søkeresultatet sortert?

Søkeresultatet sorteres med de mest relevante sakene/nettsidene først.

Hvordan avgrenser jeg søket?

Ved utforming av søket kan man ikke gjøre avgrensninger. I søkeresultatet får du derimot mange muligheter til å begrense og gruppere søket ditt. Du kan avgrense/gruppere etter følgende kriterier:

Tidsperiode, Tema, Sakstype, Dokumenttype

Eksempel 1): Du gjør et søk, og får opp resultatlisten. Du leter etter lovforslag. Velg Sakstype – Lovsak.

Eksempel 2): Du gjør et søk, og får opp resultatlisten. Du leter etter en Innstilling. Velg Dokumenttype – Innstillinger

Hvordan finner jeg samlet informasjon om saksgangen i en bestemt sak?

En sak omfatter vanligvis flere publikasjoner – både fra regjeringen og Stortinget. I trefflisten finner du slike oversikter der det står **Sak:** eller **Lovsak:**

Se eksemplet på neste side

Sak: Gjør din plikt – krev din rett. Kvalitetsreform av høyere utdanning:

3.4.6 Stortinget.no – søking via menyer

Informasjonen er ordnet under 4 hovedfaner:

1. Saker

Gir mulighet til «å bla seg frem» til de enkelte sakene, sortert eller filtrert etter kriterier som

- Sesjon(er) en eller flere, publikasjonstyper (melding/proposisjon m.v.)
- Status: behandlet/ikke behandlet
- Sakstype (alle/budsjett/lov)
- Tema (22 hovedområder med underområder - alfabetisk og hierarkisk)
- Spørretimespørsmål / Interpellasjoner / Skriftlige spørsmål
- Komite, ordfører

2. Representanter og komiteer

Om Stortingets presidentskap, representantene og komiteene. Oversikt over partigruppene og representantene fordelt fylkesvis.

3. Hva skjer?

Stortingets dagsorden (tilbake til 1995-96, med lenker til saksdokumenter. Stortingets høringer, fra 2006 i videoopptak. Nyheter m/arkiv. EØS/EU-informasjon

4. Om Stortinget

Politiske prosesser og institusjoner. Stortingets arbeidsformer og organisering. Historikk

3.4.7 Saksgang - eksempel

Sak: Gjør din plikt – krev din rett. Kvalitetsreform av høyere utdanning Slik er den samlede oversikten over alle relevante publikasjoner knyttet til behandlingen av stortingsmelding nr 27 (2000-2001) Gjør din plikt – krev din rett. Kvalitetsreform av høyere utdanning. Første skjermbilde: Gammel lay-out med komplett saksgang. Neste skjermbilde: Utdrag fra ny lay-out, tilpasset smarttelefon –vanskelig å gjengi i trykt versjon!

Gjør din plikt - krev din rett. Kvalitetsreform av høyere utdanning

St.meld. nr. 27 (2000-2001), Innst. S. nr. 337 (2000-2001)

Hvor er saken nå?

1 ▶

Melding

2 ▶

Komite-
behandling

3

Debatt og
vedtak

Stortinget har ferdigbehandlet saken.

Melding fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet
Saken er behandlet i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Behandling og vedtak
Saken er ferdigbehandlet

Vedtak i samsvar med innstillingen

[Vedtak og henstillinger](#)

Behandling og innstilling
Innstilling ble avgitt den 07.06.2001
Behandlet i Stortinget: 12.06.2001

Tilhørende NOU – Norges offentlige utredninger
[NOU 1999: 17](#) Realkompetanse i høgre utdanning.
[NOU 1999: 18](#) Organisering av oppdragsvirksomhet.
[NOU 1999: 33](#) Nyttige lærepenger - utdanningsfinansieringen gjennom Lånekassen.
[NOU 2000: 14](#) Frihet med ansvar - høgre utdanning og forskning i Norge.

Se andre saker om samme tema:
[Høyere utdanning](#)

Følg saken

1 Melding

Fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet

Grunnlag for saken
St.meld. nr. 27 (2000-2001)
Fremmet i statsråd 09.03.2001
Referert 15.03.2001

2 Komitebehandling

Tildelt komité 15.03.2001

Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Høring: 07.05.2001, Program

Saksordfører: Ranveig Frøiland (A)

Innstilling avgitt 07.06.2001
Innst. S. nr. 337 (2000-2001)

3 Debatt og vedtak

Referat Stortinget, Sak 1
12.06.2001

Vedtak og henstillinger

Du er her: [Forsiden](#) - [Saker og publikasjoner](#) - [Finn saken](#) - Sak

Skriv ut Meld feil

Gjør din plikt - krev din rett.

Kvalitetsreform av høyere utdanning

St.meld. nr. 27 (2000-2001), Innst. S. nr. 337 (2000-2001)

Hvor er saken nå?

1

Melding

2

Komitebehandling

3

Debatt og
vedtak

Status

Stortinget har ferdigbehandlet saken.

Melding fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet

Saken er behandlet i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Innstilling avgitt 07.06.2001

[Innst. S. nr. 337 \(2000-2001\)](#)

Slik finner du de samme opplysningene i det trykte registret

Gjør din plikt - krev din rett. *Kvalitetsreform av høyere utdanning.* (Kortere studietid; lengre studieår; engelske gradstitler - Bachelor, Master, Ph.d., studiefinansiering - stipend ved avlagt eksamen; nye undervisningsmetoder; ny organisasjonsmodell - forvaltningsorganer; kriterier for universitetsstatus; organisering av randsoneaktivitet og oppdragsforskning; organ for kvalitetssikring; åremålstilsetninger; opprykk til professor; finansieringsmodeller; felles lov for statlige og private institusjoner.)

(Jf. NOU 1999: 17 Realkompetanse i høgre utdanning. Leder Ole Danbolt Mjøs. NOU 1999: 18 Organisering av oppdragsvirksomhet. Leder Ole Danbolt Mjøs. NOU 1999: 33 Nyttige lærepenger - utdanningsfinansieringen gjennom Lånekassen. Leder Per Olaf Aamodt. NOU 2000: 14 Frihet med ansvar - høgre utdanning og forskning i Norge. Leder Ole Danbolt Mjøs.)

St.meld. 27, ref. S.tid. 2321 (15.3.01), Innst. S. 337, S.tid. 3629–3677, 3714–3717 (12.6.01).

(22 forslag - ingen bifalt. 16 forslag fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen bifalt - se REGJERINGEN OVERSENDT III.)

(Jf. sak 7.)

7. Forslag fra Karin Andersen, Rolf Reikvam og Ursula Evje om nødvendige tiltak for å sikre personer med *lese- og skrivevansker* reelle muligheter til å få *høgre utdanning*.

(Vedlegg til innst.: Svarbrev av 5.6.01 fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet v/statsråden til Stortinget.)

Dok. 8: 113, ref. S.tid. 3133 (21.5.01), Innst. S. 336, S.tid. 3629–3677, 3718 (12.6.01) og enstemmig vedlagt protokollen.

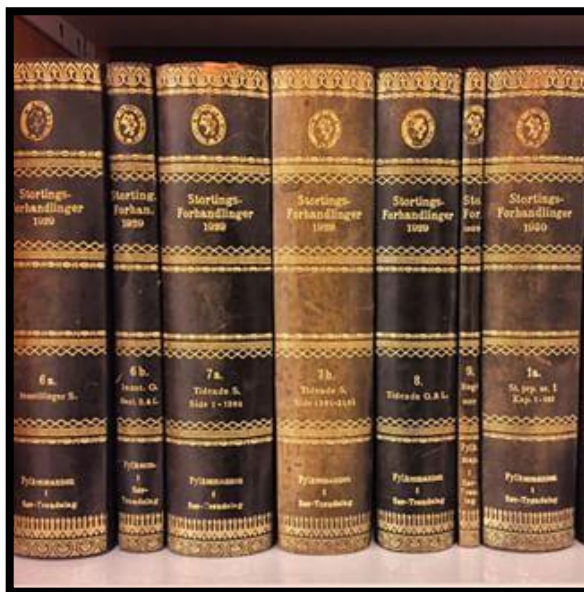
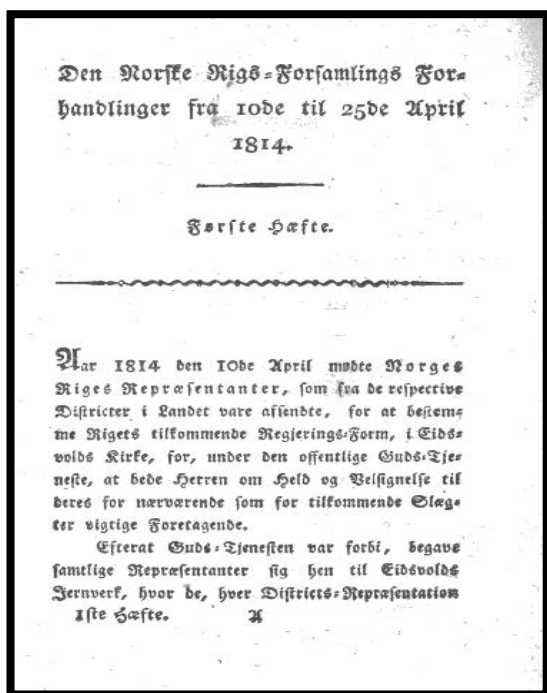
(Jf. sak 6 og III, 3.)

Litt til om søking i regjeringen.no og Stortinget.no

Husk at søkingen foretas i den samlede (og store) tekstmengden – og ikke i metadata! Det foretas imidlertid en «relevansvurdering», som gir høyere skår for titler. Ofte kan det være lettere å finne en publikasjon, som man kjenner navnet på, i Google enn på de statlige sidene.

Katalogiserte NOU-er og stortingsmeldinger finnes også i de store bibliotekatalogene. Fritekstsøking er viktig for å finne relevante deler av et større dokument, f. eks til en del av statsbudsjettet, et tema i en redegjørelse osv.

På Stortinget.no skjer første søk i søkefeltet på hovedsiden. I trefflisten vil du få et *nytt* søkeskjema. I dette skjemaet søker du videre i den delmengden som er fremkommet i trefflisten.

3.5 Stortingsforhandlinger - Historiske årganger

3.5.1 Generelt

Gjennom mer enn 200 år har Stortinget har – i hovedsak – fulgt samme prinsipper for sin saksbehandling. (se også *kap. 3.1 s.29*). Stortingets saker har forskjellig utgangspunkt og kommer f.eks fra:

- Regjeringen i form av *proposisjoner* eller *meldinger* (tidl. *Meddelelser*). Før dette kan større saker være forberedt av *utvalg* (tidl. *kommisjoner, komiteer*) i utredninger (tidl. *innstillinger, betenkninger*)
- Statsråder som gir muntlige redegjørelser
- Stortingsrepresentanter som fremmer egne forslag eller stiller ulike typer spørsmål
- Stortingets organer (for eksempel Riksrevisjonen)

De fleste sakene sendes til komiteene som gir en «forhåndsbehandling» med forslag til vedtak i sine *innstillinger*.

Vedtak fattes av Stortinget i plenum, før oktober 2009 også i Odelsting og Lagting for lovgivning og for kontroll saker.

«Samleverket» Stortingsforhandlinger – Kort oversikt

Stortingsforhandlingene er en samling av de sakene som er behandlet i hver sesjon. Ordning og systematikk har variert. I hovedtrekk er det slik:

1814-42:

Alt utgis i en «forhandlingsprotokoll». Forslag, innstillinger og vedtak trykkes i kronologisk rekkefølge. 82 bind i lite format, «oktav».

Fra 1845:

Mer og mer systematisk oppbygging i flere «deler», de første fra regjering, deretter Stortinget. Stort format, «kvart».

Fra 1857:

Stenografiske referater kommer i eget verk: *Stortingstidene*.

Fra 1888:

Stortingstidende inngår som en del av Stortingsforhandlingene.

Stortingsforhandlingene er hele verket

Stortingstidende er de stenografiske referatene

Storthings-Efterretninger, i vekslende utgaver fra 1814-1925, inneholder forkortede referater fra Stortingets møter. Basert på bl.a. avisreferater

For å finne frem i eldre Stortingsforhandlingene bør man ha kunnskap om Stortingets skiftende arbeidsformer og publiseringspraksis. Fremstillingen nedenfor er basert på tidligere stortingsbibliotekar Olaf Chr. Torps publikasjoner (se kap. 3.5.9 s. 54).

3.5.2 De første årgangene fra 1814-1842

Forhandlingene fra Riksforsamlingen på Eidsvoll er strengt tatt ikke en del av Stortingsforhandlingene. Men ordningen ble den samme for de kommende Storting: Det er kronologiske protokoller der de enkelte sakene og vedtakene er referert og trykt sammen med forslag, innstillinger og andre aktstykker etter hvert som de ble lagt frem. Alt materialet som ble brukt under forhandlingene (i forskjellige formater) ble trykt på nytt i oktavformat. Derfor hendte det at større tabeller og budsjettoppstillinger ble utelatt.

Det er sjelden vi finner referat av representantens innlegg. Fra Riksforsamlingen ble noen av talene trykt hvis de forelå i manuskripter til taler lagt ved protollene. Ved hundreårsjubileet for Grunnloven i 1914 ble Riksforsamlingens forhandlinger utgitt på nytt i 5 bind ved Arnet Olafsen m.fl. I tillegg til selve protokollen er det her oversikt over fullmakter (siste bind for representantene som ikke møtte fra Nord-Norge), grunnlovskast, komiteprotokoller, regentens dagbok m.v. Noen innlegg, som ble levert inn etter samlingen på Eidsvoll, er også trykt her. Helt fra 1814 er det senere konstruert forkortede referater med utgangspunkt i samtidens aviser. Slike *Storthings-Efterretninger* ble laget på grunnlag av avisreferater.

3.5.3 Fra 1845: Systematisk ordnet og i stort format

Ordningen med kronologisk protokoll med forløpende vedlegg ble nå avviklet. Fra 1845 kom regjeringens saker i egne deler, fra 1848 ble det også en egen del for Stortingets innstillinger og beslutninger. Forhandlingsprotokollene ble også en egen del, men med kortfattede opplysninger og sakslister og vedtak. Forbedringene fortsatte i 1851 med et klarere skille mellom saker til hhv Storting og Odelsting. Fra 1854 kom også et eget bind med «dokumenter» med bl.a. «private» forslag og saker fra Stortingets egne organer, eller for å si det med Torp: Aktstykker som ikke passet andre steder.

Antall bind og nummering varierer fra år til år, men i 1854 var det slik:

1-4: Proposisjoner og meddelelser. **5:** Statsrevisjonen. **6:** Dokumenter. **7-8:** Innstillinger og beslutninger **9:** Forhandlingsprotokoll

3.5.4 Fra 1857: Stenografiske referater

Den største endringen var at Stortinget fikk et eget korps med «hurtigskrivere» (stenografer) som skrev ned alle innlegg og vedtak. I første omgang ble dette utgitt i et separat «tidsskrift», *Stortingstidende*. Fra 1859 utkom det i egne deler for hver av Stortingets avdelinger

(Odelstingstidende, Lagtingstidende). Fra 1888 ble alle disse innlemmet i selve hovedverket. Men navnet *-tidende* ble fortsatt brukt.

Omfanget av en årgang Stortingsforhandlinger varierer fra år til år. Fra 1871 ble derfor hovedinndelingen ikke lenger i «bind», men i «deler». De omfangsrrike delene ble inndelt videre i bind med videre underinndeling med bokstaver og romertall. (For eksempel 6AI). Fra denne tiden kan man regne som ganske sikkert at Dokumenter finnes i del 5, mens komiteenes innstillinger til Stortinget står i 6A, referatene i del 7 og 8 osv.

3.5.5 Til 1. okt 2009: Med Odelsting/Lagting

En viktig endring skjedde fra og med sesjonen 1960/61: Riksrevisjonens melding blir «dokument» og flyttes fra del 4 til del 5 sammen med de andre av Stortingets egne institusjoner.

Fra 1960-tallet og frem til sesjonen 2008-09 var det 9 deler med følgende inndeling:

Regjeringen:

- Del 1 Trontalen og Beretningen om rikets tilstand
Stortingsproposisjon nr 1 [Forslag til statsbudsjett]
- Del 2 Øvrige stortingsproposisjoner, St.prp. nr 2-
- Del 3 Stortingsmeldinger, St.meld.
- Del 4 Odelstingsproposisjoner, Ot.prp (ev. også ot.meld.)

Stortinget:

- Del 5 Dokumenter
- Del 6 AI Innstillinger fra Stortingets komitéer., innst.S. -
AII Budsjettinnstillinger, - Budsj.-innst. S. -
B Innstillinger og beslutninger i lovsaker, Innst.O, Besl. O og L.
- Del 7 Stortingstidende (debatter/vedtak i Stortinget), S.tid
- Del 8 Odelstingstidende (debatter/vedtak i Odelstinget) O.tid
Lagtingstidende (debatter/vedtak i Lagtinget), L.tid
Lovhefte (sesjonens vedtatte lover og lovendringer)
- Del 9 Register

Se også oversikt over nye og gamle publikasjonsbetegnelser i Vedlegg V

Budsjettbehandling

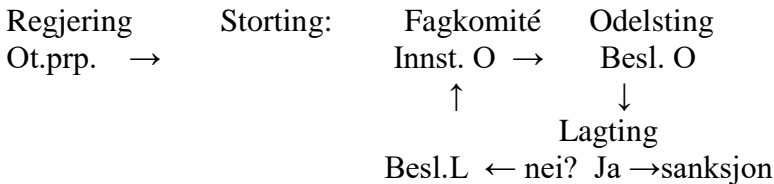
Stortingssamlingene fulgte lenge kalenderåret, mens «budsjettåret» var som skoleåret. Dette ble endret ved inngangen til 1960-tallet. Fra da av samlet Stortinget seg om høsten og vedtok neste kalenderårs budsjett. I tillegg til regjeringens forslag til statsbudsjett (St.prp. nr 1) kom et eget «Nasjonalbudsjett» (St.meld. nr. 1) fra 1947.

I budsjettbehandlingen har finanskomiteen alltid hatt en overordnet rolle. Frem til høsten 1997 ble det fattet midlertidige vedtak før Stortinget fastsatte det endelige budsjettet i en egen «saldingsdebatt» til slutt. Det har vært mange endringer i behandlingen av budsjettet. Frem til 2008/09 ble innstillingene om statsbudsjettet utskilt som egne *budsjett-innstillinger* (nummerert med romertall for finanskomiteens overordnede innstillinger og med arabiske tall for de øvrige fagkomiteene.)

Lovbehandling før 1. okt 2009

Regjeringens lovforslag kom som proposisjoner til Odelstinget. Frem til og med 2008/09 var saksgangen slik:

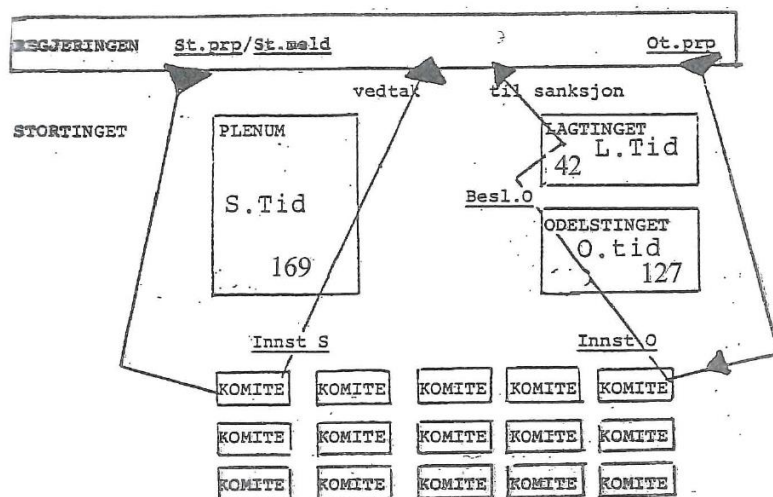
- 1) Fagkomitéen sendte innstilling til Odelstinget: Innst. O. –
- 2) Etter behandling i Odelstinget ble beslutningen, Besl. O. sendt til Lagtinget.
- 3) Hvis Lagtinget samtykket, ble loven sendt til Kongen for sanksjon.
- 3b) Hvis Lagtinget var uenig, ble denne «anmerkningen» sendt tilbake til Odelstinget som Besl. L
- 4) Odelstinget behandlet saken på nytt, de måtte enten opprettholde sitt første vedtak eller akseptere Lagtingets anmerkning. Odelstinget oversendte en ny Besl. O. til Lagtinget.

- 5) Hvis 2. gangs behandling ikke resulterte i endelig vedtak, måtte forslaget behandles av Stortinget i plenum. Det ble krevet 2/3 flertall.

Før 2009/10:

Saksgang for alm. saker (til venstre) og lover (til høyre)

Stortingets kontroll med regjeringen. Riksrett m.v.

Stortingets kontrollfunksjoner var opprinnelig lagt til Odelsting og Lagting. En egen protokollkomite forberedte sakene. Odelstinget var da å betrakte som første kontrollinstans og «påtalemyndighet» for en eventuell riksrettssak. Riksretten, som er en politisk domstol, besto da av lagttingsmedlemmer supplert med medlemmer av høyesterett. Den åttende og foreløpig siste riksrettssak ble holdt i 1927. Grunnloven er endret og fra 2010 starter en eventuell riksrettssak med en egen prosedyre som kan initieres av Stortingets kontrollkomite.

Riksrettens forhandlinger har kommet som en selvstendig publikasjon.

3.5.6 Stortingsforhandlinger – Trykte hovedregistre

Den grundigste oversikten over Stortingets arbeid finnes i det trykte hovedregistret. Registret analyserer elementer for eksempel innhold i debatter, representantenes innlegg, spørretimer, interpellasjoner m.v. Selv om disse trykte hovedregistre danner grunnlaget for Stortingets historiske base (se neste kapittel), er det all grunn til å oppbevare de trykte utgavene. Når du kan bla gjennom den tematiske ordningen kan det faktisk være lettere å finne den saken du skal ha «ved siden av saken» du får treff på.

Samtlige årganger er dekket fra 1814 i ulike tidsbolker, slik:

1814-1870	1925-1934
1871-1891	1935-1945
1892-1899/1900	1945/46-1954
1900/01-1910	1955-1960/61
1911-1924	1961/62-1969/70
	1970/71-1980/81

Fra 1981/82 utkommer hovedregistret som et felles Saks- og talerregister hvert fjerde år (følger valgperioden).

Bind 1 er Saksregister

3.5.7 Stortingsforhandlinger, 1814-2005 [Digitalt register]

NETT: <https://stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Stortingsforhandlinger/>

I forbindelse med grunnlovsjubileet kom det en samlet digitalisert utgave av Stortingsforhandlingene. Det er de trykte «Hovedregistre» (se ovenfor) som danner grunnlaget for gjenfinningen. Det betyr at søkingen skjer i «metadata», men det lenkes til alle relevante publikasjoner i saksgangen. På nettstedet er det en nyttig innføring: «Hva er hovedregistre?». Det er fire innganger:

1. Søk i hovedregistre

Gir mulighet for fritekstsøk i hovedregistre (men ikke hele verket). Her får du samlet oversikt med lenker til de publikasjonene som inngår i saksgangen. Eksempel på søk: «*Lov om Riksteatret*». Vi ledes til følgende:

Tema: Vitenskap, kunst, litterære og kulturelle formål. (Storting 1948)

Publikasjoner tilhørende saken:
Kongelige Proposisjoner og Meldinger
ot. prp. nr. 48
Innstillinger og Beslutninger
innst. O. XXII
besl. O. nr. 198
Stortingstidende
O.tid. 1049—68
L.tid. 257—68
sanksjon O.tid. 1076
lov av 13. des. 1948, lovheftet side 104.

2. Søk etter emne og stikkord

Her kan du søke i hovedregistrenes temaer (store samlende emneord) eller stikkord (som fungerer som se-henvisninger til temaene). Eksempel: *Fiske*

FISKEOMSETNING [1997/98-2000/2001](#) [viser videre til 38 saker]

Fiskerier [1997/98-2000/2001](#) [viser videre til 172 saker]

3. Søk etter publikasjonstitler

Her kan du søke etter enkelt dokumenter, bruk enten hele eller deler av tittelen, publikasjonsnummer etc. I likhet med de andre inngangene ledes du til samlet saksoversikt.

The screenshot shows a search interface with the following elements:

- Søk i**: A header section with four tabs: 'Hovedregistrene', 'Stikkord og tema', 'Publikasjonstitler', and 'Talerregister' (which is highlighted in red).
- Avgrens utvalget**: A section for refining search results, featuring two dropdown menus for 'Fra år' (set to 1857) and 'Til år' (set to 2005).
- Søk etter taler i talerregistrene**: A search input field for finding speeches.
- Søk etter sak i talerregistrene**: A search input field for finding cases.
- Vis**: A teal button to execute the search.
- Hva er talerregistrene?**: A red link for more information.

4. Talerregistre

Denne inngangen gir muligheter for å finne innleggene i Stortinget, enten ved søk på *taler* eller på *sak* i talerregistrene. Søkemulighetene kan kombineres eller brukes hver for seg. Man kan for eksempel søke både på person og på sak. Søk i bare i taler gir deg muligheten til å finne innlegg som representanten har hatt på tvers av sakene, mens søk i bare sak gir mulighet for å finne flere talere som hadde ordet under samme sak.

5. Fulltekst?

I Stortinget.no er det foreløpig ingen inngang for fulltekstsøkt i hele tekstmassen. Dette kan imidlertid gjøres i Nasjonalbibliotekets «Statsmaktene», se nedenfor

Søking

Gjennom mer enn 200 års stortingshistorie har språket endret seg mye. Det må derfor søkes med mange forskjellige rettskrivninger og målformer. Det er en fordel å ha kjennskap til de «emneordene» som brukes, men inngangen «søk etter emne og stikkord» har et godt henvisningsapparat.

Et eksempel: Stortinget opphevet Konventikkelplakaten i 1842 og saken er registrert som «Kgl. Prp. til Lov om private Gudelige Forsamlinger». Et søk på religion viser til det emnet som ble brukt gjennom det meste av 1800-tallet: *Geistligheden – Religionen – Kirker* osv. Det kan også være nødvendig å bruke oppslagsbøker for å finne riktige betegnelser.

3.5.8 Nasjonalbibliotekets «Statsmaktene»

NETT <http://www.nb.no/statsmaktene>

Nettstedet har et vidt spekter av offentlige publikasjoner som utredninger, rapporter, håndbøker og andre publikasjonstyper. Når det gjelder Stortingsforhandlingene benyttes samme digitaliseringsgrunnlag som Stortingets historiske base, men presentasjonsform og gjenfinning er vesentlig forskjellig. Mens Stortingets søkesystem er bygd opp med hovedregistrene som inngang (se kap. 3.5.7 s.51), har Nasjonalbiblioteket *fulltekstsøk i den samlede tekstmengden*.

Trefflisten gir oss bilder av de enkelte «bøkene» som kan ha et relevant innhold. Det er som å finne de svarte «bøkene» på hylla, men i tilfeldig rekkefølge. I noen nettlesere kan du få smakebiter av tekstene, men man kan også «åpne» hver «bok» og søke på nytt i selve teksten. Det kan være utfordrende å finne frem når trefflisten ikke gir gode beskrivelser av hva slags innhold det er i hver «bok». Det kan også skape misforståelser når filtrene som sorterer etter innhold (foreløpig?) ikke er justert for de enkelte årganger. (se *søkeeksempel på neste side*). Inndelingen blir ekstra misvisende for de eldste årgangene.

Det er ikke enkelt å finne samlet saksgang, men det er en mulighet hvis man avgrenser søket til hovedregistrene. «Skjult» under hver referanse ligger Stortingsarkivets lenker til de publikasjonene som inngår i hver sak.

Statsmaktene egner seg best for fulltekstsøk med sjeldne og mer spesielle søketermer. I mange tilfeller kan det være greit å starte med «Statsmaktene» og deretter gå videre til Stortingets strukturerte søking.

En forenklet oppsummering: Fulltekstsøket i «Statsmaktene» er meget nyttig. Nettstedet er tilsynelatende enkelt å bruke, men det er krevende å sortere og finne sammenhengen i hver sak. I Stortingets historiske base er søkingen mer krevende, men resultatene er godt sortert med saksgangen som det sentrale.

Mer om de historiske basene for Stortingsforhandlinger finnes i: Frisvold, Ø.(2015) Stat og styring komplett på nett! – men er to nettsider dobbelt så godt som ett? I Bok og bibliotek nr 1
NETT <http://www.bokogbibliotek.no/stat-og-styring-komplett-pa-nett>

Søkeeksempel, se neste side

Søk på «Om lov om Riksteatret» og år 1948 i Nasjonalbibliotekets «Statsmaktene». Treffene kommer i tilfeldig rekkefølge, men ved bildet av hvert sorte bind er det nå påført nummerering for sesjon (vol), del (Nr) og bind (evt bokstav). Det ville vært til god hjelp dersom trefflisten kunne «filtreres» etter publikasjonstyper, dvs Del 1-Del 9, men opplysningene stemmer ikke. I denne perioden var inndelingen ikke slik. Lovforslagene (ot.prp) var i Del 3, ikke i Del 4 som det står her. Lastet ned 30. Januar 2017

Statsmaktene "Om lov om riksteatret"

Begrens søket 6 resultater

Du har søkt:
 x 1948

Kategori
 Offisiell (6)
 Ikke offisiell (0)

Dokumenttype
 NOU, Utredninger (0)
 Regjeringsdok. (1)
 Stortingsdok. (4)
 Domsstolsdok. (0)
 Register (3)
 Dagbok, memoarer (0)
 Andre (0)

Stortingsforhandlinger
 Del 1: Forslag til statsbudsjett (0)
 Del 2: Andre forslag til Stortinget (0)
 Del 3: Meldinger til Stortinget (1)
 Del 4: Odelstingsproposisjoner og -meldinger (0) ←
 Del 5: Dokumenter (1)
 Del 6: Innstillinger (0)
 Del 7: Forhandlinger, Storting (1)
 Del 8: Forhandlinger, Odelsting og Lagting (1)
 Del 9: Årsregister og taleregister (1)
 Stortingstidende (0)

Prosessteg
 Forarbeid (0)
 Budsjettforslag (0)
 Stortingsproposisjoner (0)
 Meldinger (1)
 Dokumenter (1)
 Behandling (1)

Tidsskrift
Stortingsforhandlinger. 1948 Vol. 92 Nr. 9
 - tilgang for alle
 Publisert: Oslo : [Forvaltningstjenestene]
 Språk: Norsk (Bokmål)
 Flerspråklig
 Norsk (Nynorsk)

Tidsskrift
Stortingsforhandlinger. 1948 Vol. 92 Nr. 3
 - tilgang for alle
 Publisert: Oslo : [Forvaltningstjenestene]
 Språk: Norsk (Bokmål)
 Flerspråklig
 Norsk (Nynorsk)

Tidsskrift
Stortingsforhandlinger. 1948 Vol. 92 Nr. 8
 - tilgang for alle
 Publisert: Oslo : [Forvaltningstjenestene]
 Språk: Norsk (Bokmål)
 Flerspråklig
 Norsk (Nynorsk)

Tidsskrift
Stortingsforhandlinger. 1948 Vol. 92 Nr. 6b
 - tilgang for alle
 Publisert: Oslo : [Forvaltningstjenestene]
 Språk: Norsk (Bokmål)
 Flerspråklig
 Norsk (Nynorsk)

Tidsskrift
Stortingsforhandlinger. 1948 Vol. 92 Nr. 5
 - tilgang for alle
 Publisert: Oslo : [Forvaltningstjenestene]
 Språk: Norsk (Bokmål)
 Flerspråklig
 Norsk (Nynorsk)

Tidsskrift
Stortingsforhandlinger. 1948 Vol. 92 Nr. 7b
 - tilgang for alle

3.5.9 Historisk referanselitteratur om Stortinget

Innføring i Stortingsforhandlinger

Torp, Olaf Chr. Stortingsforhandlinger. Særtrykk av Bibliotek og forskning. Årg.12, 1963, s. 257-293. Gir en fylldig historisk oversikt

Torp, Olaf Chr. Det norske parlamentstrykk. I: Handbok i nordiskt parlamentstryck / utgiven av de nordiska parlamentsbiblioteken ; under redaktion av Rolf Nygren. - Stockholm : NORD, 1984. s. 81-108. Gir oversikt over eldre årganger frem til 1980-tallet.

Stortingets sammensetning, politikerbiografier

Stortinget i navn og tall : 2005-2009. – Oslo, Universitetsforlaget, 2006. (siste utgave)
Biografiske opplysninger om stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer. Stortingets komitéer. Valgstatistikk m.v. Slike oppslagsbøker for de enkelte storting er laget fra 1895. Redaktør fra 1884 til 1954 var Vilhelm Haffner, fra 1957-94 Olaf Chr. Torp. Biografidatabase over alle representanter og regjeringsmedlemmer helt tilbake til perioden 1945/46-1949:

NETT <http://www.stortinget.no> («Representanter og komiteer»)

NSD-PolSys

Biografisk informasjon om stortingspolitikere fra 1814 til dags dato.

NETT <http://www.nsd.uib.no/polsys/>

Det finnes også større samleverk med opplysninger om Stortingets sammensetning, regjeringer, biografier m.v.:

1814 – 1914

Lindstøl, Tallak. Stortinget og statsraadet 1814-1914. Kristiania : [s.n.], 1914-1915. - 2b.i 4.

NETT: <http://nb.no/statsmaktene>

1915 – 1945

Haffner, Vilhelm [et al.]. Stortinget og statsrådet 1915-1945. - Oslo : [s.n.], 1949. - 2b.

NETT: <http://nb.no/statsmaktene>

1945 – 1985

Nordby, Trond. Storting og regjering 1945-1985. Oslo, Kunnskapsforlaget, 1985

NETT: <http://nb.no/statsmaktene>

[B.1] Institusjoner, rekruttering [B.2] Biografier

Regjeringens sammensetning finnes også i:

Debes, Jan. Det norske statsråd 1814-1949. Oslo, Statsministerens kontor, 1996.

Bestillingskode Departementets servicesenter B-505

NETT: <http://nb.no/statsmaktene>

NETT <http://www.regjeringen.no> (Norges regjeringer siden 1814)

Regjeringer, statsråder og statssekretærer. 1945-. Oslo : Statsministerens kontor Utgis med jevne mellomrom. Bestillingskode Departementenes servicesenter B-0502

Dagens folkevalgte

«Folkevalgte e-postadresser og telefonnummer»

Både stortingspolitikere og lokalpolitikere. **NETT** <http://folkevalgtbasen.ivarjohansen.no/>

3.6 Trykte publikasjoner

3.6.1 Abonnement og bestilling

Offentlige institusjoner (og folkebibliotek) får enkeltpublikasjoner fra Stortingsforhandlinger, utredninger m.v. gratis fra: Departementenes sikkerhets- og servicesenter.

Abonnementsordninger finnes ikke lenger.

NETT <http://publikasjoner.dep.no>

Andre kan bestille offentlige publikasjoner direkte fra Fagbokforlaget:

NETT <http://www.fagbokforlaget.no/>

3.6.2 Oppbevaring og lagring

Mange bibliotek bestiller nå bare et utvalg av trykte publikasjoner som NOUer, stortingsmeldinger m.v. Noen velger å sette dem på hylla slik at de er tilgjengelige sammen med annen faglitteratur til utlån. Etter at Stortingsforhandlingene er digitalisert er det noen bibliotek som har valgt å kassere det trykte materialet. Det bør imidlertid nevnes at mange brukere fortsatt vil foretrekke å bruke de trykte utgavene. Et godt eksempel på noe som ikke må avhendes er de trykte hovedregistrene som er lettere og bedre å bruke i trykt form!

4 RETTSKILDER

4.1 Generelt

Praktiske rettskildelære handler om hvordan man finner relevante juridiske kilder. I dette kapitlet beskrives både åpne (gratis) kilder på nettet og trykte kilder. Inndelingen er den samme som i *kap. 6 s. 79* om Lovdata:

Regelverk: lover, forskrifter m.v.

Avgjørelser: dommer m.v.

Forarbeider: fra Storting og regjering m.v.

Juridisk litteratur: kommentarutgaver, tidsskrifter m.v.

Under hvert kapittel presenteres først åpne digitale utgaver, deretter trykte. Betalingsbasene i Lovdata er presentert i *kap. 6 s.79*

Gratis på internett: **NETT:** <http://www.lovdata.no>

Betalingsbaser: **BASE:** Lovdata PRO

Oversikter over rettskilder

Bertnes, Pål A, Halvor Kongshavn & Kristian Dale Trygstad . Praktisk rettskildelære.

Juridisk informasjonssøking. Oslo, Gyldendal akademisk, 2012. 252s

Grundig innføringsbok med bibliografi. Kan brukes som oppslagsbok om rettskilder, juridisk litteratur, leksika, ordbøker, juridiske bibliotek m.v.

Dette er en nettportal med god kvalitetssikring for rettskilder som er publisert på nettet. Det omfattende materialet har flere innganger, med alfabetisk ordnede emneord, geografiske områder, rettskilder m.v. Det er også søkefunksjon.

Nettviseren drives og utvikles i dag av Juridisk bibliotek ved Universitetet i Oslo.

NETT <http://juridisk.net>

Halvor Kongshavn. Lov og rett på nett og andre steder; praktisk rettskildelære.

Sist oppdatert januar 2008.

NETT <http://www.ub.uib.no/AVDELING/jur/arkiv/forelesn.prakt2003.html>

De juridiske fakultetsbibliotekene ved universitetene i Oslo og Bergen har også gode nettsider.

Pekere finnes på

NETT http://edu.hioa.no/bib2401_offentlig_informasjon/

Allmenn rettskildelære

Andenæs, Mads Henry. Rettskildelære. 2.utg. Oslo M.H. Andenæs, 2009. XII, 173 s.

Boe, Erik. Innføring i juss. Juridisk tenkning og rettskildelære. 3. utg. Oslo, Universitetsforlaget, 2010. - 483 s.

Eckhoff, Torstein. Rettskildelære. - 6. utg. – Utkommer 2016. Oslo, Universitetsforlaget.

Lov om folkebibliotek (folkebibliotekloven).

Dato	LOV-1985-12-20-108
Departement	Kulturdepartementet
Sist endret	LOV-2013-06-21-95 fra 01.01.2014
Publisert	ISBN 82-504-1448-9
Ikrafttredelse	01.01.1986
Endrer	
Kunngjort	
Korttittel	Folkebibliotekloven.

Kapitteloversikt:

Kapittel I. Folkebibliotekenes formål og virksomhet. (§§ 1 - 3)

Kapittel II. Kommunale folkebibliotek. (§§ 4 - 5)

Kapittel III. Fylkeskommunens bibliotekoppgaver. (§§ 6 - 7)

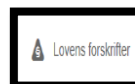
Kapittel IV. Statlige oppgaver. (§§ 8 - 9)

Kapittel V. Lovens ikrafttreden. Endringer i andre lover. (§10)

Lovens tittel endret ved lov 21 juni 2013 nr. 95 (lkr. 1 jan 2014 iflg. res. 21 juni 2013 nr. 747). - Jf. lov 29 mai 1987 nr. 23. - Jf. tidligere lover 16 mai 1935 nr. 1, 12 des 1947 nr. 12, 18 juni 1971 nr. 80.

Kapittel I. Folkebibliotekenes formål og virksomhet.

§ 1. Målsetting

↑ LOVDATA (gratis) Lovtekst med lenke til lovens forskrifter

↓ LOVDATA (gratis) Forskrift med lenke til lovhjemmelen

LOVDATA

🔍

Rettskilder

- § Lover
- 📄 Stortingsvedtak
- i Sentrale forskrifter
- + Lokale forskrifter
- 🇳🇴 Norsk Lovtidend
- 🔗 Dommer
- 📖 Statens personelhåndbok
- 📄 Traktater [↗](#)

Forskrift om kvalifikasjonskrav for ansatte i folkebibliotek

Forskrift om kvalifikasjonskrav for ansatte i folkebibliotek

Dato	FOR-2013-12-20-1656
Departement	Kulturdepartementet
Publisert	I 2013 hefte 19
Ikrafttredelse	01.01.2014
Sist endret	
Endrer	FOR-1987-01-05-3
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-1985-12-20-108-§5, LOV-1985-12-20-108-§7
Kunngjort	02.01.2014 kl. 16.45
Korttittel	Forskrift om kvalifikasjonskrav i bibliotekene

Hjemmel: Fastsatt av Kulturdepartementet 20. desember 2013 med hjemmel i lov 20. desember 1985 nr. 108 om folkebibliotek (folkebibliotekloven) § 5 og § 7.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder folkebibliotek i kommunen og fylkeskommunen jf. lov 20. desember 1985 nr. 108 om folkebibliotek.

4.2 Regelverk: lover og forskrifter.

Korte definisjoner

Lov - bindende rettsregel som grunnlov, eller annen lov gitt av Stortinget.

Forskrift – I en lov kan det være hjemmel for (fullmakt til) å gi regjeringen, et departement m.v. utfyllende og mer detaljerte bestemmelser til loven.

Vedtekt - vanligvis brukt om kommunalt regelverk, f.eks. politivedtekter.

Rundskriv - inneholder instruks fra overordnet til underordnet forvaltningsorgan.

Kongelig resolusjon (kgl. res.) - betyr vedtak i statsråd. Det finnes ingen offentlig registre over disse vedtakene.

«Kgl. res.» brukes imidlertid ofte som datoreferanse til forskrifter som er vedtatt i statsråd

Konsolidert lovutgave – Senere endringer er innarbeidet og satt på «riktig plass» i lovtekstene.

Hjemmel - Rettslig grunnlag for et vedtak, gitt i rettskilder

4.2.1 Lover på nett. Åpne baser - gratis

Lovdatas ajourførte (konsoliderte) versjon av norske lover

Basen har samme innhold som den trykte utgaven av *Norges lover* (se neste kapittel). Den «åpne» nettversjonen har imidlertid ikke fullt note- og henvisningsapparat. Hver lov har et «hode» som gir viktig informasjon om ikrafttredelse og siste endringsdato. Her er det lenker til de forskriftene som er gitt med hjemmel i loven. Lovtekstene er *konsoliderte*. (se ovenfor). Dersom du skal ha lovene slik de var på et tidligere tidspunkt, kan du bruke Norsk Lovtidend eller eldre utgaver av den trykte Norges lover.

Søkefunksjon: Fulltekst. Lovtekstene finnes også ordnet etter departement, kronologisk (etter sanksjonsdato) og alfabetisk etter tittel. Det finnes en egen oversikt over et utvalg av opphevede lover.

NETT <https://lovdata.no/register/lover>

Norsk Lovtidend, Avd I (Lovdata) inneholder den offisielle kunngjøringen av grunnlovsbestemmelser, nye lover, endringslover. Tekstene er gjengitt slik de opprinnelig ble vedtatt uten senere endringer (ikke konsolidert). Videre finnes ikrafttredelses- og delegeringsvedtak, skatte-, avgifts- og tollvedtak m.m. På Lovdata finnes Lovtidend Avdeling I fra 2001. Basen inneholder også forskrifter (se *kap. 4.2.2 s. 58*)

NETT <https://lovdata.no/register/lovtidend?avdeling=LTI>

Annet regelverk fra Lovdata

Storingsvedtak inneholder årlige skatte-, avgifts- og tollvedtak.

Utenriksdepartementets traktatregister som omfatter multilaterale og bilaterale traktater og «Overenskomster med fremmede stater».

Statens personalthåndbok med løpende oppdatering.

NETT <https://lovdata.no/>

Oversettelser av norsk lovgivning

Translated Norwegian Legislation. (Universitetet i Oslo). Inneholder et utvalg oversatte lover.

De oversatte lovene regnes ikke som offisielle og kan mangle ajourføring.

NETT <http://app.uio.no/ub/ujur/oversatte-lover/english.shtml>

4.2.2 Forskrifter på nett. Åpne baser. Gratis

Sentrale forskrifter – Lovdatas ajourførte (konsoliderte) versjon

Gir en ajourført versjon av forskrifter som gjelder for hele landet. I tillegg finner man delegeringsvedtak, ikrafttredelser og instruks. Hver forskrift har et «hode» som bl.a. opplyser om ikrafttredelse og siste endringsdato. Det finnes innholdsfortegnelse og lenker til hjemmelsloven.

Register finnes for departement, kronologi og alfabetisk etter tittel.

NETT <https://lovdata.no/register/forskrifter>

Lokale forskrifter – Lovdatas ajourførte (konsoliderte) versjon

Lokale forskrifter gjelder innenfor et bestemt område, for eksempel en kommune, et fylke eller en region. De lokale forskriftene gis som regel av kommunestyret, fylkesmannen eller fylkestinget.

Register finnes for kommuner, fylker, verneområder og kronologi.

NETT <https://lovdata.no/register/lokaleForskrifter>

Norsk lovtidend - ikke-ajourførte, statiske tekster

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter m.v.

Avd. II Regionale og lokale forskrifter m.v.

I Norsk Lovtidend (forkortet Lt) kommer den offisielle kunngjøringen av nye lover og forskrifter samt andre vedtak som med hjemmel i lov skal kunngjøres her. Utgiver er Justis- og beredskapsdepartementet, men publiseringen skjer på Lovdata. Siste trykte utgaven utkom i 2016.

På «åpen» Lovdata dokumenteres innholdet i Lovtidend tilbake til 2001. Tekstene er gjengitt slik de opprinnelig ble vedtatt uten senere endringer. Noen ganger henvises det til konsoliderte utgaver.

Avdeling I inneholder regelverk som dekker hele landet f.eks. nye lover, endringslover, nye forskrifter, endringsforskrifter mv.

Avdeling II inneholder regionale og lokale forskrifter f.eks. nye lokale forskrifter og endringsforskrifter.

Register finnes etter avdeling, departement og kronologi. Norsk Lovtidend har eget søkefelt, og det er ikke med under det generelle søket i toppmenyen.

Fra 2017 utkommer Avd. I nesten daglig, mens Avd II kommer noe sjeldnere.

NETT <https://lovdata.no/register/lovtidend>

Andre utgivere

Offentlige etater har ofte samlet det regelverket som gjelder for sine saksområder. På nettstedet til *Direktoratet for byggekvalitet* finner vi for eksempel:

NETT <https://www.dibk.no/no/BYGGEREGLER>

Det finnes også eksempler på at etater går sammen om slike sider. Arbeidstilsynet, direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, mattilsynet, næringslivets sikkerhetsorganisasjon og Statens forurensningstilsyn har i samarbeid laget nettsiden *Regelhjelp.no*. Her kan bedrifter og andre interesserte finne regelverket som gjelder innen den enkelte bransje. I skrivende stund inneholder vevstedet regler for 31 bransjer og i løpet av 2007 skal alle bransjer finne sitt regelverk der.

NETT <http://www.regelhjelp.no/>

Slik lages henvisninger til lover og forskrifter

Lov om folkebibliotek. (Kortform: Folkebibliotekloven) LOV-1985-12-20-108 (sanksjonsdato og løpenummer)

Forskrift gitt med hjemmel i denne loven:

Forskrift om bibliotekstatistikk. FOR-1987-01-05-2 (vedtaksdato og løpenummer)

4.2.3 Lover og forskrifter – trykte utgaver

Norges lover 1687- / utgitt av Lovsamlingsfondet ved det Juridiske fakultet, Universitetet i Oslo. - Bergen : Vigmostad & Bjørke [kommissjonær], 1932- .

Siste komplette utgave: 1687-2015. - Bergen 2016. – Ajour per jan 2016.

Lovsamlingen inneholder samlet oversikt over gjeldende lover. Noen lover som ikke lenger har praktisk betydning er bare gjengitt med tittel. Ordningen er kronologisk etter sanksjonsdato. Den norske lovsamlingen er konsolidert, dvs. at lovendringer innarbeides i den opprinnelige lovtekst, med henvisning til lovendringsloven i note. Det gis også henvisninger til forskrifter.

Kontroller alltid om tekster fra den trykte utgaven er gjeldende lov i Lovdata. Her oppgis også dato for «sist endret» i lovens «hode».

Registre (henvisninger gis til lovers dato og «løpenummer», **ikke** til sidetall)

- 1) *Systematisk register* med oppstilling av de enkelte lover etter juridiske fagområder
- 2) *Alfabetisk register* med henvisninger til de enkelte lover. I visse tilfeller gis henvisning til deler av lover og enkeltparagrafer.

Forskriftsregisteret er nå sløyfet. Henvisninger til forskrifter, som er gitt med hjemmel i de enkelte lover, er tatt inn ved slutten av hver lovtekst.

Nye lover og forskrifter ble til og med 2016 publisert i trykt form i:

Norsk lovtidend. 1877-2016 . [Oslo : Justis- og beredskapsdepartementet]

Avd. I: Lover og sentrale forskrifter m.v.

Avd. II: Regionale og lokale forskrifter m.v.

Se kap. 4.2.1-4.2.2 s. 58

Historisk interesse har også:

Lover vedtatt på det ... Storting / utgitt av Stortingets kontor «Lovheftet».

Inngår i del 8 i Stortingsforhandlingene frem til 2002.

Samlet oversikt over nye lover og endringslover vedtatt på siste storting. Har innholdsfortegnelse men ikke eget register. Lovheftet kan benyttes i sammenheng med Stortingsforhandlingenes Register (del 9). Opphørt fra 2002.

Flere forlag (CappelenDamm Akademisk, Gyldendal Akademisk, Fagbokforlaget etc.) utgir særtrykk av et stort antall norske lover (noen med forskrifter). Se oversikt på for eksempel **NETT** <http://fagbokforlaget.no> «Offentlige publikasjoner».

NETT <https://www.cappelendammundervisning.no> (Juridiske fag)

Det finnes også mange eksempler på større lovsamlinger om for eksempel vegtaffikklovgivning, næringsliv, barnehager, skoler – og for bestemte målgrupper som helsepersonell og sjøfolk.

På Norlis nettbokhandel er de et 70-talls treff på «lovsamling».

4.3 Avgjørelser: Dommer m.v.

Domstolene treffer avgjørelser i tvistemål (sivile saker) og straffesaker. Domstolene avgir kjennelser (for eksempel om å avvise en sak) og dommer. De alminnelige domstolene gruppert slik: Første instans med tingrettene (65), andre instans med lagmannsrettene (6) og siste instans, Høyesterett. I tillegg finnes særdomstoler som Arbeidsretten og «domstollignende forvaltningsorgan» som Trygderetten.

TOBYF-2016-106792

Instans	Oslo byfogdembete - Kjennelse
Dato	2016-10-12
Publisert	TOBYF-2016-106792
Stikkord	Begjæring om midlertidig forføyning. Tvisteloven § 34-2 .
Sammendrag	Biblioteksentralen SA begjærte den 28. juni 2016 midlertidig forføyning overfor staten v/Kulturdepartementet med påstand om at staten forbyr å inngå kontrakt med Bokbasen AS inntil spørsmålet i hovedsaken er rettskraftig avgjort. Begjæringen ble ikke tatt til følge. (Sammendraget er delvis hentet fra sakens innledning.) Henvisninger: Tvisteloven (2005) §34-2
Saksgang	Oslo byfogdembete TOBYF-2016-106792 (16-106792TVI-OBYF).
Parter	Biblioteksentralen SA (advokat Frederik Nordby) mot Staten v/Kulturdepartementet (advokat Goud Helge Homme Fjellheim).
Forfatter	Dommer Rune Klausen.
Henvisninger i teksten	Forskrift om offentlige anskaffelser (2006) §4-2, §14-4, §17-4, §17-14, §20-1, §20-3, §20-4, §20-13, §22-2, §22-3a Anskaffelsesloven (1999) §5, §8, §20-13 Tvisteloven (2005) §20-2, §32-7, §32-10

Biblioteksentralen SA (heretter benevnt Biblioteksentralen eller BS) begjærte den 28. juni 2016 midlertidig forføyning overfor staten v/Kulturdepartementet (heretter benevnt staten) med påstand om at staten forbyr å inngå kontrakt med [Bokbasen AS](#) inntil spørsmålet i hovedsaken er rettskraftig avgjort.

Lovdata: Kjennelse fra Oslo byfogdembete. Lenker til lov- og regelverk.

4.3.1 Dommer og andre rettsavgjørelser. Gratis på nett

Lovdata publiserer alle nye, «begrunnede» *høyesterettsavgjørelser* og et utvalg av nye avgjørelser fra *lagmannsrettene* og fra *tingrettene*. I tillegg kommer avgjørelser fra *Menneskerettsdomstolen* (med sammendrag på norsk).

Avgjørelsene blir kunngjort etter hvert som de kommer til Lovdata, og de er tilgjengelige i ca et år. Kronologiske og alfabetiske registre.

NETT <https://lovdata.no/register/dommer>

På Lovdata er det en meget omfattende publisering av dommer også fra særdomstoler m.v.

BASE Lovdata Pro

4.3.2 Dommer og andre rettsavgjørelser i trykt form

Norsk Retstidende / utgitt av den Norske advokatforening. - 1836-2015 . - Christiania : Foreningen, 1836-2015. Utgis ikke lenger, men er tilgjengelig på Lovdata PRO, samt at den videreføres som e-publikasjon hos Lovdata. Inneholder dommer og kjennelser fra Høyesterett. Tar også med noen utdrag av lavere domstolars avgjørelser. Det er utarbeidet årsregistre og femårsregistre,- siste utgave er:

Bertnes, Pål A. Hovedregister til Norsk Retstidende for 2001-2005. Oslo, Den norske advokatforening, 2006. 407s. I tillegg publiseres eget register over lover/lovparagrafer som er anvendt i ulike høyesterettsdommer:

Høeg, Tom Arbo. Lov og dom. Lovregister til Norsk Retstidende 1836-1968. – Oslo, Det juridiske bibliotekfond/Ad Notam, 1990. 556 s.

Høeg, Tom Arbo. Lov og dom. Lovregister til Norsk Retstidende 1969-1988. - Oslo, Det Juridiske biblioteksfond/Ad Notam, 1991. 283 s.

Rettens gang / utgitt av den Norske advokatforening. - 1933-2014 . - Oslo 1933-

Papirutgaven er avsluttet, men den videreføres som e-publikasjon hos Lovdata under betegnelse Lovdatas flaggsaker. Inneholder et utvalg av avgjørelser fra de "lavere domstoler". Har ikke med skatterett, men dekker strafferett fra 1996. Det utarbeides årsregistre og femårsregistre.

Det finnes et eget lovregister: Høeg, Tom Arbo. Lov og dom. Lovregister til Rettens gang 1933-1989. Oslo, Det juridiske bibliotekfond/Ad Notam Gyldendal. 244 s.

Det utgis flere samlinger av dommer om for eksempel arbeidsmiljø, EU/EØS-rett, erstatningssaker. Straffeprosess m.v.

4.4 Forarbeider: fra Storting og regjering

«Forarbeider» til en lov omfatter vanligvis:

- 1) Eventuell utredning fra et offentlig oppnevnt utvalg (fra 1972, ofte som NOU)
- 2) Regjeringens lovforslag (Prop. L) eller: Privat lovforslag (Dokument 8:X L)
- 3) Stortingskomitéens vurderinger og forslag (Innst. X L)
- 4) debatter i Stortinget (eventuelt Odelsting og Lagting)

Disse publikasjonene inngår i Stortingsforhandlingene. Frem til 2011 var publikasjonene også i spesialverket Forarbeid til lovene, se *kap. 4.4.2 s. 58*

4.4.1 Forarbeider – Gratis på nett

1814-2005

Alle forarbeider finnes i fulltekst i Stortingets historiske base (1814-2005) se *kap. 3.5.7 s. 51* og i Nasjonalbibliotekets «Statsmaktene» (1814-2000) (se *kap. 3.5.8 s. 53*).

Fra tiden rundt 1995 finnes de fleste forarbeider fra regjeringen (utredninger, høringer og lovproposisjoner) også regjeringens nettsted.

NETT <https://www.regjeringen.no/>

Stortingets forarbeider (representantforslag, innstillinger og debatter) finnes fra ca 1995 på Stortingets nettsted. Her er det også samlet oversikt over saksgangen med lenker til de enkelte publikasjonene.

NETT <https://stortinget.no/no/>

4.4.2 Forarbeider trykte utgaver

Forarbeider til lover inngår også i de trykte Stortingsforhandlingene. De trykte årsregistrene og hovedregistrene gir meget god oversikt over forarbeider til lover.

Av historisk interesse er en «spesialutgave» av Stortingsforhandlingene med forarbeider som innhold:

Forarbeid til lovene / utgitt etter tiltak av Justisdepartementet. 1897-2010. [Kristiania : s.n., 1897-2010] Fra 1897 - 1932 med tittel: Love med forarbeider. Ordnet kronologisk etter lovens sanksjonsdato.

Lovdata (Betalingsversjonen) har et forarbeidsregister tilbake til 1970 samt

Odelstingsproposisjoner og Innstillinger til Odelstinget i full tekst for 25-30 år tilbake. Se *kap 6*.

BASE Lovdata PRO.

Lovdata Pro (betalingstjeneste)

Kort sammenfattende presentasjon (se ellers *kap. 6 s.79*)

Lovdata Pro er Lovdatas mest brukte informasjonssystem som primært er beregnet på advokater, saksbehandlere, rettsvesen mv. Det er også aktuelt å bruke dette systemet i mange bibliotek. I Lovdata finnes bl.a.:

- Regelverk: lover, forskrifter mv. - fullstendige tekster med noter (gjeldende og historiske)
- Avgjørelser: dommer m.v.fra Høyesterett, lagmannsretter og tingretter samt spesialdomstoler
- Forarbeider fra Storting og regjering. Bibliografisk og fulltekst: Fra 1991-92: innstillinger til Odelstinget og Dokument nr 8. Fra 1985-86: Proposisjoner ang. lover
- Juridisk litteratur - bl.a. ca. 7500 juridiske artikler i fulltekst.

- Rundskriv og uttalelser – Rundskriv fra departementer, administrative avgjørelser og uttalelser
- Nemnder og utvalg mv. – avgjørelser fra ca. 50 ulike tvisteløsningsorganer (f.eks. Markedsrådet, Personvernemnda, Pasientskadenemnda osv.)
- Internasjonalt – skatteavtaler, et utvalg andre konvensjoner, rettskilder i tilknytning til EØS-avtalen (bl.a. selve avtalen og tilhørende direktiver/forordninger etc.), EU-rettskilder, Menneskerettighetsdomstolen i Strasbourgs avgjørelser i utvalg, FN's avgjørelser i klagesaker (mot Norge og et utvalg av andre viktige klagesaker), samt FN's tolkningsveiledninger til menneskerettighetstraktater.
- Organisasjoner – regelverk og avgjørelser fra ulike nasjonale organisasjoner.

4.6 Juridisk litteratur: Lovkommentarer m.v.

4.6.1 Juridisk litteratur – gratis på nett

Se kap 4.1 om Juridisk nettviser

NETT <http://juridisk.net>

4.6.2 Oppslagsbøker og oversiktsverk

Jon Gisle [et. al.]. Jusleksikon. Oslo : Kunnskapsforlaget, 2010. – 4. utg. - 528 s. Gir definisjoner av juridiske termer.

Lundblad, Caroline & Mia Marie Nordhagen Prosessnøkkelen. Oslo, Universitetsforlaget , 2014. - 308s. Stikkordregister til bestemmelser i domstolsloven, tvisteloven, tvangsfullbyrdelsesloven og straffeprosessloven.

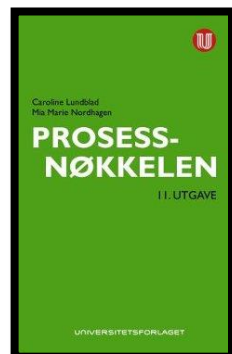
Knoph, Ragnar. Knophs oversikt over Norges rett. Utgitt av Kåre Lilleholt. 14. utg. Oslo, Universitetsforlaget, 2014. - 715.

Omfattende innføringsverk over de ulike rettsområder. Godt sakregister

Grunnloven vår : 1814 til 2015. Tekstutgave ved Mads T. Andenæs og Ida Andenæs Galtung. - 16. utg. – Oslo, Universitetsforl., 2016. - (Ny utgave kommer 2017)

Grunnloven i ulike versjoner: 17. mai 1814, høsten 1814, någjeldende grunnlov. Forøvrig gjengis en rekke sentrale dokumenter som internasjonale menneskerettskonvensjoner, Stortingets forretningsorden, forfatningshistoriske dokumenter om unionen med Sverige, 2.verdenskrig, kongeskiftet 1957, EEC 1970, folkeavstemningene i 1905 og 1972 m.v.

4.6.3 Lovkommentarer

En kommentert lovutgave inneholder i tillegg til selve lovteksten også forklarende opplysninger og tolkninger av forarbeider, forskrifter og rettspraksis. Det finnes et hundretalls slike kommenterte lovutgaver, og de sentrale juridiske feltene er godt dekket.

Gyldendal Rettsdata

Den første komplette kommenterte lovutgaven kom som bokverk i 1994 og het «*Karnov: norsk kommentert lovsamling*». Navnet stammer fra den danske juristen Søren Magnus Karnov som på 1920-tallet utga «Hvermands Lovbog». Den norske utgaven etter hvert fikk navnet *Norsk lovkommentar*. Siste trykte utgave kom i 2008. Dette tilbudet er nå videreført som Gyldendal Rettsdata. I digital abonnementsutgave er Norsk Lovkommentar et juridisk oppslagsverk med utfyllende og oppdaterte lovkommentarer til alle norske lover. Det henvises til rettsavgjørelser, forarbeider, forskrifter og annen relevant juridisk litteratur. Det tilbys ulike abonnementsformer. I abonnementet kan også inngå et utvalg søkbare juridiske fagbøker og kommentarutgaver.

I denne tjenesten er det også utvidet kildetilgang på følgende rettsområder: arbeidsrett, fast eiendom, konkurs og inndrivelse, selskapsrett med børs og finans, entreprise-, plan- og bygningsrett, offentlige anskaffelser, forvaltningsrett, skatterett, barne- og familievernrett, sivilprosess og straffeprosess.

BASE <http://www.rettsdata.no/>

Universitetsforlaget – kommentarutgaver.no

har laget en abonnements tjeneste med digitale, oppdaterte kommentarutgaver. I abonnementet kan også inngå et utvalg søkbare juridiske fagbøker.

Universitetsforlaget har inngått et samarbeid med Lovdata om lenking fra kommentarutgavene og til regelverk og avgjørelser i abonnements tjenesten Lovdata Pro

BASE <http://www.kommentarutgaver.no/>

Fagbokforlaget - Arbeidsrett.no

Henning Jakhelln og Helga Aune har samlet en rekke advokater og jurister til å skrive kommentarer til arbeidsmiljøloven, samt den internasjonale arbeidsretten, pensjoner, permitteringer, ferieloven og konkurranseklausulene.

BASE <http://www.arbeidsrett.no/>

4.6.4 Juridiske bibliografier

Bøker og tidsskriftartikler om jus inngår i nasjonalbibliografien (og Oria).

PC-programmet BibJure har bibliografi over juridisk litteratur (over 6000 innførsler) Oppdateres månedlig. Systemet kan også brukes som katalog for egen samling av juridisk litteratur.

BASE Bibjure

Kaare Haukaas har utgitt en bibliografi for årene 1962-1966. (I *Lov og rett* 1967).

Lovdata har en database med juridiske artikler i fulltekst.

En viktig bibliografi over norsk juridisk litteratur har vært:

Juridisk oppslagsbok / Pål A. Bertnes (red). 19. utg., ajourført pr 1. jan. 1997. Oslo, Ad Notam Gyldendal, 1997. - 623 s. - Del I Privatrett Del II Forvaltningsrett.

Eksemplet nedenfor viser (et foreldet) eksempel på bredden av juridiske kilder.

<p>Aldershjem. Lars Nygård, alders- og sykehjem 1 og 2 og Institusjon, helse og sosiale ressurser (utg. av Norsk gerontologisk institutt 1974-76). Se også</p> <p><i>Bygge- og anleggsvirksomhet</i> (statstilskudd), Eldreomsorgen og Sosial omsorg.</p> <p>- <i>betaling for opphold i</i> L. 5/6 1964 nr.2 §3 nr. 5, Eckhoff i JV 1975 X/4 s. 163-64, Rt. 1939 s. 728, Ombudsmannens melding for 1972 s. 83 og 1973 s. 37.</p> <p>- <i>forvaltningslovens anvendelse på</i>. St.meld. nr. 32 (1976-77), Frihagen II s. 50-53.</p> <p>- <i>bestemmelsesrett i</i>. Se <i>Anstalter og institusjoner</i>.</p>	<p>Bibliotekareksamen. Reglement res. 15/12 1967 (Lt. 2. avd. s. 793), endret 7/5 1975 (Lt. avd. I s. 238). Se også Statens bibliotek- og informasjonshøgskole.</p> <p>Biblioteker, plikt til å avlevere allment tilgjengelig dokument til visse offentlige. L. 9/6 1989 nr. 32, - <i>bibliotekreformen, NOU 1991: 14</i></p> <p>[...]</p> <p>Kløftasaken. Hr.dom i Rt. 1976 s.1. Fleischer: Norsk ekspropriasjonsrett 1978 s. 224, 354, 366 flg. Andreassen i LoR 1981 s. 133. NOU 1981:5. Fast eiendom særlig s. 90 flg. Se også <i>Ekspropriasjonsretstatning</i></p>
---	---

Spesialbibliografier over norsk jus

Haukaas, Kaare. Norwegian legal publications in English, French and German, a list compiled by ... Oslo, Universitetsforlaget, 1966. 102 s.

Jacobsen, Kirsti Lothe. Juridisk fakultetsbibliografi, systematisk og alfabetisk bibliografi over publikasjoner utgitt ved det Juridiske fakultet. Biografi over ansatte ved fakultetet 1969-1994. Bergen, Universitetet i Bergen, 1994. 144 s. (Det juridiske fakultets skriftserie, nr 47)

NETT http://ub.uib.no/avdeling/jur/fak_bibl

Strømø, Hanne & Halvor Kongshavn. Nordisk juridisk festskriftbibliografi : innholdet i juridiske festskrift fra Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige 1870-1997. Oslo, AdNotam Gyldendal, Det juridiske bibliotekfond, 1999. 496 s.

Kongshavn, Halvor. Nordisk juridisk festskriftbibliografi. 1998-2002. Oslo, Gyldendal akademisk, 2003

Westbye, Hilde. Juristers doktoravhandlinger og juridiske doktoravhandlinger i Norge, en oversikt. Oslo, Det juridiske fakultetsbibliotek, 2002. - 80 s.

NETT <http://www.ub.uio.no/ujur/publikasjoner/skriftserie/17/>

Pål A. Bertnes: Sources to legal information in Norway, written and electronic. Oslo, Det juridiske biblioteksfond, 2003. Finnes også i nettutgave på www.ub.uio.no/ujur/publikasjoner/skriftserie. (Tilsvarende oversikt finnes også i Information sources in Law. – London, Bowker-Saur, 1997)

4.7 Juridiske tidsskrifter

Advokatbladet. Medlemsblad for Den Norske Advokatforening. 1931-

Arbeidsrett. Universitetsforl. 2004-

Juristkontakt. Oslo, Norges juristforbund

Jussens venner. 1952- .Oslo, Universitetsforlaget, 1952- Register 1952-1972 og 1973-1982

Kritisk juss. Oslo, Universitetsforlaget, 1974- Register 1974-1988

Lov og data. Tidsskrift for rettsinformatikk. Oslo, Lovdata, 1984-

Lov og rett. Norsk juridisk tidsskrift. 1962- . Oslo, Universitetsforlaget, 1962- Register 1962-1978 og 1979-1992

Nytt i privatretten. 1999-. Oslo, Institutt for privatrett ved Universitetet i Oslo i samarbeid med Cappelen Damm akademisk

Oslo law review. 2014. Oslo . Universitetet, juridisk fakultet. Open access.

Rett på sak. Trondheim, Domstoladministrasjonen

Selskapsrettstidsskriftet. 2014- . Oslo. Universitetet, juridisk fakultet. Open access.

Skatterett. 1982- . Oslo : Universitetsforlaget

Tidsskrift for eiendomsrett. Gyldendal akademisk/ Universitetsforlaget 2005-

Tidsskrift for erstatningsrett, forsikringsrett og trygderett. Gyldendal akademisk/Universitetsforlaget 2004-

Tidsskrift for familierett, arverett og barnevernrettslige spørsmål. Gyldendal akademisk/Universitetsforlaget, 2003-

Tidsskrift for rettsvitenskap. 1888- . - Kristiania : [s.n., 1888]-

Tidsskrift for rettsvitenskap 1888-1987, innholdsliste til dei fyrste hundre årgangane / sett i hop av Kaare Haukaas. - Oslo : Tidsskriftet, 1990

Tidsskrift for strafferett. 2001- Oslo, Gyldendal Akademisk/Universitetsforlaget, 2001-

Tidsskrift for forretningsjus. - 1995- .Oslo, Gyldendal/Universitetsforlaget, 1995-

Nordisk årbok i rettsinformatikk. Årg. 1 (1984)- . Oslo, Fagbokforlaget 1984-

Viktige temanr.: Edb og rettsikkerhet i offentlig forvaltning 1988, Rettsinformatikkens internasjonalisering 1991, Software Procurement 1992, Telekommunikasjonsrett 1993, Rettslig informasjonssøking i databaser 1994

Mange av tidsskriftene finnes i fulltekst enten på tidsskriftets egne nettsider eller i databasen Idunn, se for eksempel

BASE: <http://www.idunn.no>

Lovdata PRO har også en database med juridiske artikler fra tidsskrifter, festskrifter etc. basert på avtale med den enkelte forfatter.

BASE: Lovdata Pro - JUS

5. TRAKTATER, EØS, EU

5.1 Traktater og overenskomster

Det er regjeringen som inngår folkerettslige avtaler mellom to eller flere stater. Stortinget får melding om alle nye avtaler som inngås med andre stater. Avtaler av særlig viktighet forelegges Stortinget til endelig godkjenning. (§26 i Grunnloven).

Traktater er samlet i:

Norges traktater 1661- . Utarbeidet av det Kgl. Utenriksdepartement. – Oslo, 1967-

Det foreligger følgende bind:

1 : 1661-1944. - 1967. - 1363 s.

2 : 1945-1955. - 1968. - 1830 s.

3 : 1956-1967. - 1968. - 1984 s.

4 : 1968-1976. - [1978?]. - 2002 s.

5 : 1977-1987. - 1988. - 2070 s.

Registerbind. - 1988. - 692 s.

Innholdsfortegnelse b. 1-5. - 1989. - 67 s.

Nye traktater m.v. publiseres i:

Overenskomster med fremmede stater. Utg. Det Kgl. Utenriksdepartement. 1879- Oslo 1879

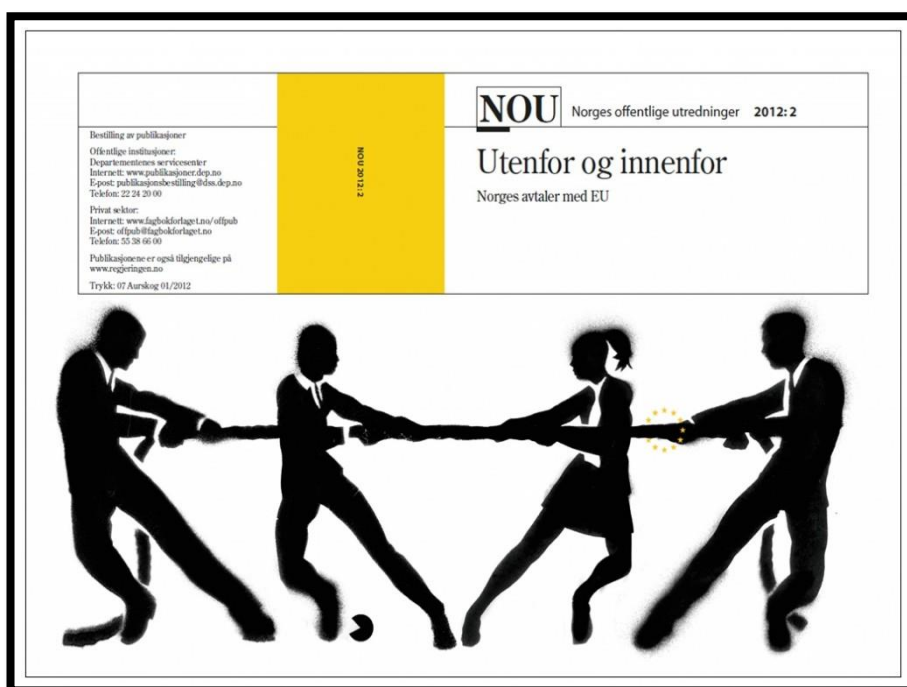
BASE Lovdata SKA (skatteavtaler)

NETT Lovdata Traktater med traktatregister og tekster fra 1992.

Om folkerett

Nett-tekster i folkeretten samling av lenker til folkerettslige dokumenter med utgangspunkt i Fleischers lærebok i folkerett *ved Halvor Kongshavn 2001, revidert 2007*

NETT <http://www.ub.uib.no/fag/rettsvit/folktekster.htm>

5.2 EØS-avtalen

Fra 1. januar 1994 ble EØS-avtalen satt i verk for Norge. Avtalen var et resultat av forhandlinger mellom EU og EFTA. Den omfatter i tillegg til frihandel med varer også tjenester, fri bevegelse av kapital og arbeidskraft (bruk av utdannelsestilbud med mer). Felles politikk for landbruk og fiskeri omfattes ikke av avtalen. EØS-beslutninger skal innpasses i norsk lov- og regelverk.

For å forstå den arbeidsformen som EØS-avtalen legger opp til, anbefales det å lese *kap. 5.3 s. 72* om EU først. Litteratur om EØS, se *kap. 5.3.6 s.77*.

Følgende EØS-institusjoner er opprettet:

«EØS-rådet» har det overordnede politiske ansvaret. Her møter ministre fra EØS/EFTA-landene og representanter fra EU utenriksstjeneste (EEAS) og Ministerrådet.

«EØS-komiteén» har ansvar for det løpende arbeidet og vedtar nytt regelverk inn i EØS-avtalen. Her møter representanter fra EU utenriksstjeneste (EEAS) og embetsmenn fra EØS/EFTA-landene.

«Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen» er et debattforum for politikere fra EØS/EFTA-landene og Europaparlamentet. Gir uttrykk for synspunkter på EØS-samarbeidet gjennom rapporter og resolusjoner.

«Den konsultative komité for EØS» er sammensatt av representanter fra arbeidslivets parter i EØS/EFTA-landene og representanter for Den økonomiske og sosiale komité i EU. Gir uttrykk for sine synspunkter gjennom rapporter og resolusjoner.

EFTAs EØS organer

EFTA-domstolen skal håndheve og løse tvister som gjelder tolkningen av EØS-avtalen, og har en lignende funksjon som EU-domstolen har for EUs medlemsland. Norske domstoler kan be EFTA-domstolen om hjelp til å tolke EØS-retten i forbindelse med konkrete saker.

EFTAs overvåkningsorgan, ESA, skal påse at regelverket følges i de enkelte medlemsland. Organet kan stevne et EØS/EFTA-land for EFTA-domstolen. Det har utvidet myndighet innenfor konkurranse og statsstøtte.

EU og EFTA møtes i EØS

Hovedprinsippet i EØS er at EFTA og EU utgjør to pilarer i samarbeidet. Det institusjonelle rammeverket for EØS-avtalen blir derfor omtalt som et «topilarsystem».

EU	EØS	EFTA
Det europeiske råd		
Ministerrådet (Rådet) og EEAS (EUs utenrikstjeneste)	EØS-rådet	Island, Liechtenstein og Norge
EEAS (EUs utenrikstjeneste)	EØS-komiteén	EFTAs faste komité
Europakommisjonen		EFTAs overvåkningsorgan, ESA
EU-domstolen		EFTA-domstolen
Europaparlamentet	Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen	EFTAs parlamentarikerkomité
Den økonomiske og sosiale komité	Den konsultative komité for EØS	EFTAs konsultative komité

EØS-avtalen som ble inngått i 1992 består av 129 artikler med protokoller og vedlegg. Underlagsmateriale består av ca. 1300 av EUs rettsakter. Avtalen foreligger i norsk oversettelse i: **St. prp. nr. 100 (1991-92)**. Etter at avtalen trådte i kraft 1. januar 1994 ble det vedtatt en tilleggsproposisjon, **St. prp. nr. 40 (1993-94)**, med en rekke endringer som inngikk i avtalen.

Andre EØS-relevante regjerings- og stortingspublikasjoner

Omfattende utredning og Norge og EU/EØS: Utenfor og innenfor, NOU 2012:2

EØS-avtalen og Norges øvrige avtaler med EU, Meld. St. 5 (2012-13)

Om gjennomføring av europapolitikken, St.meld. nr. 23 (2005-2006)

Utvidelse av EØS-avtalen med ti nye medlemsland, St.prp. nr. 3 (2003-04)

Om EØS-samarbeidet 1994-2001, St.meld nr. 27 (2001-02)

Veterinær-avtalen, St.prp. nr. 6 (1998-99)

Schengen-avtalen, St.prp. nr. 42 (1996-97) og St.prp. nr. 50

EØS-komiteéns beslutninger fra 1994-

EU vedtar stadig nye direktiver og forordninger innenfor EØS-avtalens område. Etter behandling i EØS-komiteén er disse EØS-komiteéns beslutninger. Disse blir i neste omgang innarbeidet i norsk lovgivning som lov eller forskrift. EØS-beslutninger som har vært behandlet i Stortinget finnes i registeret til stortingsforhandlinger under EFTA/EU.

Regjeringens nettsider har temasider om EØS og Europapolitikk med stoff om:

- Hva EØS-avtalen omfatter
- EØS-organene
- Slik blir EØS-regelverket til
- Søk i EØS-notatene
- Rettsakter til behandling
- Nyhetsbrev

NETT <http://www.regjeringen.no/> Temasider EØS og Europapolitikk

EØS-avtalen og EØS-komiteéns beslutninger finnes også i **Lovdata**.

EFTA

- EØS-avtalen (engelsk utgave)
- EØS-komiteéns beslutninger (bibliografisk, engelsk utgave)

NETT <http://www.efta.int>

- EØS-tillegget til EU-tidende (<http://www.efta.int/publications/eea-supplements>)
- EFTA-dommer (<http://www.eftacourt.int>)
- ESAs uttalelser og vedtak (<http://www.eftasurv.int>)

På **Stortinget** er Europautvalget et konsultasjonsorgan for EØS-saker. Statsråd med ansvar for EU/EØS-saker holder også halvårige redegjørelser om viktige EU/EØS-saker. Referater fra møtene er tilgjengelige via Stortingets nettsider

NETT <http://www.stortinget.no/> (Søk: Europautvalget)

Stortingsbiblioteket publiserer ukentlige nyhetsbrev om saker som kan være relevante for stortingspolitikere

NETT <http://www.stortinget.no/> (Søk: EU/EØS-nytt)

Stortinget mottar også forslag til nye, antatt EØS-relevante lovforslag fra Europakommisjonen som orientering, disse er også tilgjengelige i et nyhetsbrev.

NETT <http://www.stortinget.no/> (Søk: Antatt relevante EØS-relevante rettsakter)

EUs delegasjon til Norge utgir også et ukentlig nyhetsbrev «EU-nytt»

NETT http://eeas.europa.eu/delegations/norway/more_info/newsletter/index_no.htm

Nettstedet **Europalov** følger EØS- og Schengen-rettsaktene fra forslagsstadiet i EU gjennom saksgangen i EU-institusjonene, EØS-organene (EØS-saker) og Norge (Schengen-saker), til de er gjennomført og trådt i kraft i norsk rett. Europalov tilbyr også ukentlige nyhetsbrev. Europalov er en del av Lovdata.

NETT <http://www.europalov.no>

Meny **e europalov** Følger EØS- og Schengen-saker fra EU til Norge Søk etter EU-, EØS-, og Schengen-saker

Område Oversikt Lær mer Tilbakemelding Nyhetsbrev

Enighet om nytt tjenestepensjonsdirektiv
Europaparlamentets plenumsforsamling har godkjent et kompromiss med Rådet om revisjon av EUs tjeneste-

Reformpakke for banksektoren
Europakommisjonen har lagt fram forslag til endring av flere sentrale bankdirektiver og -forordninger. Formålet

Siste nytt

Internasjonale regnskapsstandarder: endringer til IFRS 9
Kommissjonsforordning publisert i EU-tidende 29.11.2016

Overvåking og rapportering av drivhusgassutslipp fra skip: utfyllende bestemmelser om overvåkingsmetoder og -bestemmelser
Kommissjonsforordning publisert i EU-tidende 26.11.2016

Overvåking og rapportering av drivhusgassutslipp fra skip: utfyllende bestemmelser om verifikasjoner
Kommissjonsforordning publisert i EU-tidende

5.3 EU - Den europeiske Union

5.3.1 Bakgrunn

Arbeidsformen i EU er sterkt preget av at samarbeidet har utviklet seg gradvis gjennom hele etterkrigstiden. Avtaler og organisasjonsformer fra 1950-årene har fortsatt stor betydning. Sentrale begivenheter i utviklingen er:

- 1951 Kull- og Stålfelleskapstraktaten, EKSFT, undertegnes i Paris av Frankrike, Tyskland, Italia og Benelux-landene
- 1957 Traktatene om Det Europeiske Økonomiske Fellesskap, EØF, og Det Europeiske Atomenergifelleskap (Euratom), undertegnes i Roma
- 1967 «Fusjonstraktaten» innfører felles organisasjon av de tre traktatområdene
- 1968 Felles tollunion
- 1970 Det europeiske Politiske Samarbeid (EPS) utvider samarbeidet
- 1972 Valutasamarbeid. Folkeavstemning i Norge
- 1973 Nye medlemsland: Danmark, Irland, Storbritannia. Norge inngår frihandelsavtale.
- 1979 European Monetary System (EMS) utvider valutasamarbeidet med planer for ECU (European Currency Unit)
- 1981 Hellas nytt medlemsland
- 1986 Spania og Portugal nye medlemsland
- 1987 Den Europeiske Enhetsakt. Hensikten er å gjennomføre det indre marked med fri flyt av varer tjenester, personer og kapital
- 1991 Vedtak i Maastricht om å etablere en Europeisk Union, med «indre marked», felles sentralbank og valuta
- 1993 Maastrichtavtalen vedtas i de 12 medlemslandene
- 1994 Det indre marked. EF blir EU. EØS-avtalen gjelder for Norge. Andre folkeavstemning i Norge
- 1995 Finland, Sverige, Østerrike nye medlemsland
- 1996 Regjeringskonferanse for revisjon av Maastrichtavtalen
- 1997 Amsterdam-traktaten (bl.a. om sysselsetting, miljø, offentlighet)
- 1999 Euroen blir offisiell valuta i 11 EU-land (vekslingskurs fastsatt)
- 2000 Nice-traktaten (charter for grunnleggende rettigheter med mer)
- 2002 EURO - felles valuta tatt i bruk
- 2004 Ti nye medlemsland: Tsjekkia, Polen, Ungarn, Malta, Estland, Latvia, Litauen, Slovenia, Slovakia, Kypros
- 2005 Grunnlovstraktaten (Nei i folkeavstemninger i Frankrike og Nederland)
- 2007 Nye medlemsland: Romania og Bulgaria
- 2009 Lisboatraktaten trer i kraft
- 2012 EU mottar Nobels fredspris
- 2013 EUs krav om balanserte budsjetter trer i kraft
- 2013 Kroatia blir EUs 28. medlemsland
- 2016 Folkeavstemning i Storbritannia om utmelding, «Brexit»

5.3.2 EUs institusjoner

Ministerrådet, (også kalt Rådet og Unionsrådet)

EUs sentrale beslutningsorgan har representanter fra medlemslandenes regjeringer. Det er 28 medlemmer - en fra hvert medlemsland. Rådet kan bestå av landenes utenriksministre når det behandler «alminnelige» saker, eller av andre fagministre når spesielle saker tas opp (f.eks. landbruk, miljø med mer). Formannsvervet går på omgang for et halvt år.

Det europeiske råd

Ble opprettet i 1974. Også kalt «toppmøtet». Det består av *statsjefene* fra de enkelte EU-landene. (**Må ikke forveksles med Europarådet** som ikke er tilknyttet EU. Det er en mellomstatlig organisasjon med 47 (hovedsakelig) europeiske medlemsland som arbeider med spørsmål om kulturforbindelser og menneskerettigheter med mer. Thorbjørn Jagland har vært generalsekretær siden 2009.)

Europakommisjonen

Det er i alt 28 kommissærer som hver utpekes for 5 år. Kommissærene representerer EU, og er uavhengige av «sine» land. De viktigste oppgavene for Kommisjonen er:

Utøvende myndighet / forvaltning: gjennomføring av vedtak.

Initiativ: Kommisjonen foreslår nye regler, som deretter skal vedtas av Rådet og Parlamentet.

Kontroll: Hvis et medlemsland ikke overholder et vedtak, kan Kommisjonen bringe saken inn for Domstolen.

I visse tilfeller kan Ministerrådet delegere oppgaver av lovgivende art til Kommisjonen.

Kommisjonen er også EUs administrasjon.

Europaparlamentet

Det er direkte valg til Europaparlamentet i alle medlemsland. Det er 751 medlemmer som hver representerer sine partigrupperinger. Parlamentets innflytelse har økt, men det må ikke betraktes som et «storting». Europaparlamentet har sammen med Rådet den lovgivende funksjonen. Medlemmene kan videre stille spørsmål til Kommisjonen og Rådet. Arbeidet i Europaparlamentet forberedes av 20 fagkomitéer.

Parlamentet vedtar EUs budsjett. Parlamentet kan også avsette Kommisjonen ved å vedta mistillitsforslag. Det kreves 2/3 flertall.

EU-domstolen

EUs dømmende myndighet har som viktigste oppgave å påse at EU-retten overholdes. Sakene i domstolen kan gjelde EU-institusjoner, medlemsland eller enkeltpersoner. Nasjonale domstoler kan be EU-domstolen om hjelp til å tolke EU-retten. Avgjørelsene er viktige rettskilder i EU-retten. Domstolen holder til i Luxembourg.

Merk: EU-domstolen må ikke forveksles med Den europeiske menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg som sorterer under Europarådet, eller Den internasjonale domstolen i Haag som er underlagt FN.

COREPER

De faste representanters komité - forbereder saker som skal opp i Ministerrådet. Komitéen har medlemmer fra landenes faste delegasjoner (ambassader) i Brussel.

Revisjonsretten

Fører løpende kontroll med EUs regnskaper og den økonomiske forvaltning.

Det økonomiske og sosiale komite. Rådgivende organ med representanter fra næringsliv, fagforeninger m.v.

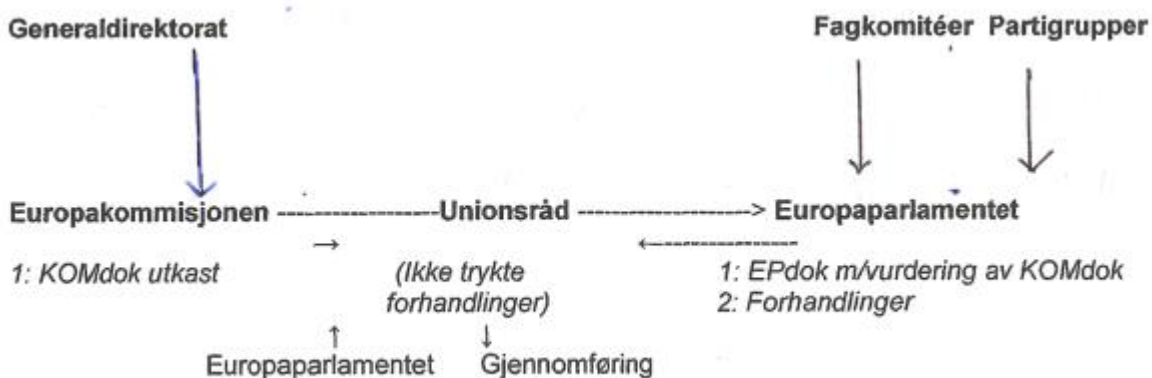
5.3.3 EUs beslutningsprosess

Viktige beslutninger treffes av Ministerrådet og Europaparlamentet i fellesskap, som eventuelt kan delegere visse avgjørelser til Kommisjonen. Parlamentet vedtar EUs budsjett. Parlamentet har styrket sin rolle i lovgivningen gjennom den såkalte *medbestemmelsesprosedyren*, som betinger at både Rådet og Europaparlamentet skal godkjenne et forslag før det kan bli en realitet. Et forslag kan få opptil tre behandlinger.

Lovforslag, policy-dokumenter, meldinger (med mer) kommer som *KOM*-dokumenter. Som rettskilder spiller ikke forarbeidene en like stor rolle som i vårt rettssystem. Det er imidlertid ofte slik at det er en viss interesse for disse dokumentene mens saken er under behandling i EUs organer. Alle KOM-dokumenter er tilgjengelige i EU-databasen Eur-Lex. Sitering forkortes slik: KOM (år) løpenummer.

Europaparlamentet avgir sine *uttalelser* på grunnlag av *rapporter* vedtatt av komitéene.

Saksgang i EU - skjematisk fremstilling

5.3.4 EUs rettsakter

EUs rettskilder har følgende rangorden:

1. Traktatene
2. Vedtak fattet av Rådet og Parlamentet med hjemmel i traktatene (forordninger, direktiver, beslutninger)
3. Vedtak gjort av Kommisjonen med hjemmel i en forordning utstedt av Rådet og Parlamentet
4. Domstolens avgjørelser
5. Folkerettslige forpliktelser
6. Sedvanerett (herunder direktiv og beslutninger)
7. Forarbeider til rettsakter

Traktatene

Det finnes trykte utgaver av de traktatene som danner grunnlaget for EU.

Eurlex-basen (<http://eur-lex.europa.eu/>) har konsoliderte traktater og utkast til nye traktater.

EU- og EØS-relevante tekster / Inger Hamre og Fredrik Sejersted. - Oslo : Universitetsforl, 2012. - 460 s. Inneholder EU-traktaten, EF-traktaten, Avtalen om et Overvåkningsorgan og en domstol (ODA), avtale om EFTA-statenes faste komité, Avtalen om Schengen-samarbeidet med mer.

Øvrige rettsakter

Ulike typer rettsakter og vedtak kan oppstilles i følgende rangordning:

Direktiver (Engelsk: *Directives*)

er bindende for EU-landene, men skal først innarbeides i medlemslandens nasjonale lovgivning. Det fastsettes tidsfrister for nasjonal gjennomføring. *Publiseres i EU-Tidende, L-serien.* (se kap. 5.3.5, s.76)

Forordninger (Engelsk: *Regulations*)

bindende for medlemsland og innbyggere. Forordninger er umiddelbart bindende for borgerne i EU-landene. Det må ikke utformes nasjonale regler som bryter med EUs forordninger. De senere årene har det blitt flere forordninger og færre direktiver, noe som gir mer ensartede regler i alle medlemslandene. Mange forordninger gjelder bare for kortere tid. *Publiseres i EU-Tidende, L-serien.* (se kap. 5.3.5, s.76)

Vedtak/Beslutninger (Engelsk: *Decisions*)

er også umiddelbart bindende. De rettes mot en person, en bedrift eller en stat. Beslutningene kan inneholde sanksjoner mot bedrifter som bryter reglene om fri konkurranse. *Publiseres i EU-Tidende L-serien og dels C-serien.* (se kap. 5.3.5, s.76)

Rekommandasjoner (Engelsk: *recommendations*)

Betenkninger (Engelsk: *opinions*)

Resolusjoner (Engelsk: *resolutions*)

er ikke bindende, men er ofte anbefalinger som er vedtatt i Rådet eller Kommisjonen. *Publiseres i EU-Tidende C-serien* (se kap. 5.3.5, s.76)

Rettsavgjørelser spiller en stor rolle ved at de bidrar til å forklare og å utfylle rettsregler. Rapporter fra EU-domstolen publiseres i EU-Tidende Alle rettsavgjørelser siden 1953 finnes også gratis på internett, se kap 5.3.5, s.76

5.3.5 Publikasjoner fra EU

Rettsregler og orienteringer som utstedes med hjemmel i EF-traktaten publiseres i:

Official Journal of the European Union (OJ)

EU-tidende, eller «Official Journal» som den heter på engelsk, utkommer nesten daglig. Finnes i trykt form og på internett.

NETT <http://eur-lex.europa.eu/JOIndex.do>

EU-tidende består av følgende deler:

L-serien: Retsforskrifter - Legislation

Inneholder: Forordninger, direktiver og andre rettsakter

C-serien: Meddelelser og opplysninger - Information and notices

Inneholder: meddelelser fra Kommisjonen, EU-domstolen, Revisjonsretten m.v.

S-serien: Supplement Inneholder bl.a. anbudsinnbydelser, kontrakter. (<http://ted.europa.eu/>)

EØS-tillegget til EU-tidende utgis av EFTA

NETT <http://.efta.int/publications/eea-supplement/>

Eur-lex

EUs lovdatabase: adgang til EU-tidende, traktatene, lovgivning, dommer og forarbeid. Databasen omfatter alle EU-språk.

NETT <http://eur-lex.europa.eu/>

Forhandlinger i Europa-Parlamentet

NETT <http://www.europarl.europa.eu/>

OEIL (Legislative Observatory)

En nyttig kilde fra Parlamentet for å vite hvor i prosessen et forslag til regelverk befinner seg. Har lenker til alle publikasjonene i beslutningsprosessen. Lenket opp fra Eur-Lex

NETT <http://www.europarl.europa.eu/oeil/>

Prelex. Kommisjonens base, som på samme måte som OEIL, følger et forslag frem til vedtak.

Lenket opp fra Eur-Lex

NETT <http://eur-lex.europa.eu>

EU-domstolens rettsavgjørelser

NETT <http://curia.europa.eu/>

EU-Karnov Online Dansk betalingstjeneste. Inneholder korte kommentarer til grunnleggende traktater og de viktigste rettsregler.

NETT <http://www.karnovgroup.dk/shop/products/eu-karnov-1>

Europa.eu

Offisielt nettsted for EU. Publiserer informasjon fra alle EU-institusjoner, EU-byrå og EU-organ.

NETT <http://www.europa.eu>

Eurostat Yearbook Statistisk årbok for EU

NETT <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>

General Report on the Activities of the European Union Søk: General Report)

Årboka gir en utførlig emnedelt rapport om EUs virksomhet.

NETT <http://www.europa.eu/>

5.3.6 Litteratur om EU og EØS

EU/EØS-håndboken. – Oslo, Utenriksdep., 2016. – 180 s.

Inger Hamre & Fredrik Sejersted (red.). EU- og EØS-relevante tekster. Oslo, Universitetsforlaget, 2012. 464 s. Inneholder bl.a. EU-traktater, EØS-avtalen, Avtalen om et Overvåkningsorgan og en domstol (ODA), avtale om EFTA-statenes faste komité, avtale om Schengen-samarbeidet med mer.

Sejersted, Fredrik [et al.]. EØS-rett. Oslo, Universitetsforlaget, 2011. - 662 s. Ny utgave ventes 2016-17

Førland, Tor Egil og Dag Harald Claes. EU, mellomstatlig samarbeid og politisk system. Oslo, Gyldendal, 2015. - 236 s.

Eurojargon, a dictionary of European Union acronyms, abbreviations and sobriquets. - Manchester : EIA, 2004. Se også EUs eget nettsted: http://europa.eu/abc/eurojargon/index_da.htm.

Samling av utvalgte direktiver og forordninger på en rekke områder. Norske oversettelser av konsoliderte utgaver.

Stemsrud, Odd. EØS-rett i et nøtteskall. – Oslo, Gyldendal, 2015. – 284 s.

Fredriksen, Halvard Haukeland & Mathisen, Gjermund. EØS-rett. – Bergen : Fagbokforlaget, 2014, - 360 s.

NOU 2012:2 Utenfor og innenfor. Norges avtaler med EU. Utredning fra utvalg oppnevnt av Utenriksdepartementet 7. januar 2010 (Europautredningen) avgitt til Utenriksdepartementet 17. januar 2012. - 911 s.

Eurorett utgis av Lovdata i samarbeid med Senter for Europarett ved Universitetet i Oslo. Inneholder informasjon om nye regler og rettsavgjørelser fra EU og EØS. Utkommer rundt 20 ganger i året. Tilgjengelig via papirabonnement med tilgang til elektronisk utgave i Lovdata.

EU-informasjon i Norge:

EUs delegasjon til Norge **NETT** https://eeas.europa.eu/delegations/norway_nb

Norges delegasjon til EU, se regjeringen.no. Tema: «Europapolitikk» m.fl

Universitetsbiblioteket i Oslo, Juridisk bibliotek har en egen avdeling for Petroleumsrett og europarett. Biblioteket er «EUi-bibliotek», dokumentasjonssenter for EU. Det mottar og oppbevarer

publikasjoner fra EUs institusjoner. I tillegg har biblioteket en stor samling bøker og tidsskrifter om EU og EØS.

NETT <https://www.ub.uio.no/bibliotekene/ujur/nifsp/>

Universitetsbiblioteket i Bergen er «EUi-bibliotek» i Bergen

NETT <http://www.ub.uib.no/avdeling/edc>

Nobelinstituttets bibliotek er depotbibliotek for EU-publikasjoner.

Enterprise Europe Network er et europeisk nettverk som Europakommisjonen står bak. I nettverket samarbeider 500 europeiske organisasjoner om å bedre næringslivets kår i det indre marked.. Her gis informasjon om EU/EØS for små og mellomstore bedrifter. Rådgivere flere steder i Norge og svartjeneste på nett

NETT <http://www.bedriftieu.no/>

Mer om EU:

ECLAS - Europakommisjonens bibliotekatalog

NETT <http://ec.europa.eu/eclas>

Newsroom - siste pressemeldinger og uttalelser

NETT <http://europa.eu/rapid/latest-press-releases.htm>

Summaries of EU legislation - Om EUs politikkområder og sammendrag av de viktigste rettsaktene

NETT http://europa.eu/legislation_summaries/index_en.htm

Er også integrert i Eur-Lex

EP Fact Sheets. Godt oppdatert, men kan være litt komplisert å bruke.

NETT <http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/en/displayFtu.html>

EU-informasjon fra det danske Folketinget

NETT <http://www.eu-oplysningen.dk/>

Integrert med Eur-Lex

Nettaviser med EU-nyheter:

EurActiv

NETT <http://www.euractiv.com/>

EUobserver:

NETT <http://euobserver.com/>

6 LOVDATA

6.1 Generelt

Lovdata er en stiftelse opprettet av Justisdepartementet og Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo. Institusjonens formål er å «opprette, vedlikeholde og drive systemer for rettslig informasjon.» Lovdata skal også bidra til utvikling og forskning i rettsinformatikk.

Et flertall av Lovdatas baser inneholder dokumenter i fulltekst, men det er også enkelte baser som bare gir bibliografiske opplysninger. Basene er tilgjengelig på verdensveven, dels i et abonnementsystem for profesjonelle rettskildebrukere (Lovdata Pro) og dels som et enklere åpent gratissystem for allmenheten (Lovdata.no).

Lovdata tilbyr søkbare dokumenter som har henvisninger til alle meningsbærende ord. Hjelpesfunksjonene er godt utbygd og systemet bidrar med synonymer i juridisk terminologi. I tillegg er det laget avanserte krysskoblinger som gjør det enkelt å orientere seg i de ulike rettskildene.

Lovdata.no

Lovdata Pro

Lovdata.no – åpne tjenester på internett er presentert i kap. 4. omfatter nå:

Regelverk og forskrifter

Lover - gjeldende lover i ajourført (konsolidert) versjon, se *kap. 4.2.1, s.58*

Sentrale forskrifter i konsolidert versjon form, se *kap. 4.2.2, s.58*

Lokale forskrifter, vedtekter i konsolidert form, se *kap. 4.2.2, s. 59*

Stortingsvedtak vedr. skatte-, avgifts- og tollvedtak, se *kap. 4.2.1. s.58*

Utenriksdepartementets traktatregister, se *kap. 4.2.1, s.58*

Statens personalhåndbok, se *kap. 4.2.1, s. 58*

Norsk Lovtidend – fra 2001 med offisiell kunngjøring av

Nye lover og lovendringslover, Avdeling I, se *kap. 4.2.1, s. 59*

Nye regionale og lokale forskrifter, Avdeling II, se *kap. 4.2.2, s. 58*

Avgjørelser

Nye rettsavgjørelser fra Høyesterett, lagmannsretter og utvalgte tingretter, se *kap. 4.3.1, s.62*

Den europeiske menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg, med norsk sammendrag og originaltekst. Se *kap. 4.3.1, s. 62*

NETT <http://www.lovdata.no>

Søking på Lovdata.no

Søking foregår «google-aktig»

Om man taster inn flere ord etter hverandre, gir det et «og»-søk (dvs. kombinasjon av søkeordene).

Søking med åpen endelse er lagt inn som standard. Søkene utvides med juridiske synonymer der disse er lagt inn (f.eks. granne/nabo eller oreigning/ekspropriasjon)

I søkingen kan det også benyttes:

- Frase markeres ved å skrive ordene i anførselstegn. Finner dokumenter hvor ordene forekommer som et fast begrep, Eks.: ”god tro”.

- logiske operatører: *eller* (skriv: ,) Eks.: tilskott, tilskudd (Mange juridiske synonymer er lagt inn som standard i bakgrunnen – slik at et søk på ekspropriasjon også vil søke på oreigning.)
- avstandsoperatører som kan spesifisere to eller flere ord i samme setning.
Eks.: barn // tilsyn
- Nærhetsoperatør som spesifiserer hvor langt fra hverandre ordene maksimalt kan opptre.
Eks.: barn /4/ tilsyn
- venstre- og midttrunkering (åpen begynnelse og maskering av bokstaver i et ord) (ved å benytte stjerne (*), f.eks. skade*erstatning som finner både skadeserstatning og skadeerstatning).

Søkeresultatet sorteres etter relevans og inkluderer alle rettskilder på Lovdatas åpne sider (med unntak av Norsk Lovtidend som må søkes frem via egen søkerubrikk). Man kan deretter filtrere etter de ulike rettskildene. Antall treff for tilsvarende søk i Lovdata Pro vises også.

Varsling om nytt og endret regelverk (betalingstjeneste)

Varslingstjenesten er en betalingstjeneste som gir løpende oppdateringer på e-post til bedrifter og andre som trenger å holde seg ajour med endringer i regelverk de selv definerer uten at de abonnerer på Lovdata Pro. Varslingstjenesten er rettet mot små og mellomstore bedrifter som vil være ajour med regelverk som angår dem uten at de er koblet opp mot Lovdatas mer omfattende system Lovdata Pro.

Tjenesten koster kr. 424 (ekskl. mva) pr. år for en gruppe på inntil 8 lover/forskrifter.

Lovdata Pro – oversikt (abonnementstjeneste)

Her omtales følgende hovedtyper av rettskilder

6.2 Regelverk: Lover og forskrifter mv. - fullstendige tekster

6.3 Avgjørelser: Sammendrag og fulltekst av dommer etc. fra Høyesterett, lagmannsrettene og tingrettene, samt spesialdomstoler

6.3 Forarbeider: Publikasjoner fra regjering og storting, dels bibliografisk, dels fulltekst.

6.4 Juridisk litteratur: Fulltekst av juridiske artikler av ca. 400 forfattere.

6.5 Andre rettskilder

- **Rundskriv og uttalelser** fra departementer og andre etater

- **Nemnder og utvalg mv.** Avgjørelser fra ulike klageinstanser

- **Internasjonalt** Skatteavtaler, viktige internasjonale traktater, EØS/EU, Menneskerettsdomstolen og FN.

- **Organisasjoner** Regelverk og avgjørelser fra ulike nasjonale organisasjoner.

6.2 Regelverk: Lover og forskrifter mv.

1. Lover

Basen er i fulltekst og oppdateres fortløpende med nye lover. Endringslover innarbeides i lovtekstene når de trer i kraft. Fra 1999 finnes også historiske versjoner av lovene. Tekstene inneholder også noteapparat med opplysninger om siste endringsdato, datoer for ikrafttredelser mv. Lovene ligger også åpent tilgjengelig på Lovdata.no, som er beskrevet i *kap. 6.2, s.82*. For noen av de viktigste lovene som har vært gjennomrevidert, finnes også såkalte «lovspeil» som viser lenke mellom tilsvarende paragrafer i ny og gammel lov (f.eks. straffeloven (1902) og straffeloven (2005)). Lover som venter på sanksjonering av Kongen i statsråd ligger under egen meny.

2. Opphevede lover

Basen gir opplysninger om lover som er opphevet etter 1985. Fra 1999 finnes også fulltekst av opphevede lover og historiske versjoner.

3. Sentrale forskrifter og annet regelverk

er også tilgjengelige i fulltekst og oppdateres parallelt med utgivelsen av Norsk Lovtidend. I tillegg til de sentrale forskriftene finnes stortingsvedtak, delegeringer, ikrafttredelser og instruksjoner. Opplysninger om hjemmel, siste endringsdato, ikrafttredelsesdato(er), ansvarlig departement m.m. er registrert i egne felt. Fra 1999 kan man også få historiske versjoner av forskrifter. Forskriftene mv. finnes også åpent tilgjengelig på Lovdata.no, som er beskrevet i *kap. 6.2 s.82*

4. Opphevede sentrale forskrifter/delegeringer/instruksjoner/stortingsvedtak

gir bibliografiske opplysninger om sentrale forskrifter som er opphevet etter 1985. Fra 1999 finnes også fulltekst av opphevede forskrifter og historiske versjoner.

5. Lokale forskrifter

De lokale forskriftene er ordnet i forskjellige databaser etter tema. Materialet er inndelt i byggevedtekter, fiskeriforskrifter, næringsbestemmelser, jordbruks- og konsesjonsforskrifter, sjøfartsforskrifter, miljøvern- og viltforskrifter, politivedtekter og en «sekkepost» med andre vedtekter. Basene oppdateres fra Norsk Lovtidend, avd II. Lokale forskrifter finnes også åpent tilgjengelig på Lovdata.no, se *kap. 6.2 s.82*

6. Opphevede lokale forskrifter

gir bibliografiske opplysninger om lokale forskrifter som er opphevet etter 1985. Fra 1999 finnes også fulltekst av opphevede forskrifter og historiske versjoner.

7. Norsk Lovtidend

Originalteksten til Norsk Lovtidende avd. I og II ligger tilgjengelig i fulltekst fra hhv. 1982 og 1987. De siste årgangene av Lovtidend er også åpent tilgjengelig på Lovdata.no, se *kap. 6.2, s.82*. Viktig kilde for å finne tekst til endringslover og -forskrifter.

6.3 Avgjørelser: Dommer m.v.

1. Høyesterettsavgjørelser

er oppdelt i sivile saker, straffesaker og ubegrunnede avgjørelser. De inneholder fulltekst til samtlige trykte avgjørelser i Norsk Retstidende fra 1922. Det finnes også fulltekst til ca. 2000 eldre Høyesterettsavgjørelser tilbake til 1836 som det er henvist til i senere avgjørelser. I tillegg finnes ubegrunnede avgjørelser avsagt av Høyesteretts kjæremålsutvalg og ankeutvalg f.o.m. 1987 (f.eks. ankenektelser etc.) Nye høyesterettsavgjørelser er også åpent tilgjengelig fra Lovdata.no på internett. Se *kap. 4.3 s.61*.

2. Lagmannsrettsavgjørelser

inneholder et stort utvalg avgjørelser fra samtlige lagmannsretter - både straffesaker og sivile saker. Avgjørelser publisert i *Rettens Gang* finnes komplett fra 1935. Fra 1991 finnes både publiserte og upubliserte avgjørelser. De nyeste er også åpent tilgjengelig på Lovdata.no i noen måneder (se kap 6.2)

3. Førsteinstansavgjørelser

inneholder førsteinstansavgjørelser publisert i *Rettens Gang* fra 1935, samt et utvalg av upubliserte avgjørelser fra tingrettene.

4. Spesialdomstoler

Arbeidsrettens avgjørelser som har vært publisert i Evjus «Dommer og kjennelser i Arbeidsretten» fra 1916.

Jordskifteoverrettene i utvalg fra 1991.

Jordskifterettene fra 1994

Trygderettens kjennelser finnes i utvalg fra 1989

Utmarksdomstolen for Finnmark fra 2014

Kommissariske «høyesterett» - avgjørelser fra 1941-1944.

5. Publikasjoner (domssamlinger)

Norsk Retstidende inneholder primært saker fra Høyesterett, men tidligere ble andre rettsaker og juridiske artikler også publisert der. Alle aktuelle baser åpnes. Materiale foreløpig komplett f.o.m. 1922, men også en del eldre stoff.

Rettens Gang inneholder saker fra lagmannsrett og tingretter komplett f.o.m. 1935-2013.

Lovdatas flaggsaker markerer etter 2014 rettskraftige, spesielt viktige saker.

Ligningsutvalget inneholder saker utgitt i publikasjonen *Utv.*, som bl.a. publiserer uttalelser og avgjørelser fra domstolene, Finansdepartementet, Skattedirektoratet og andre.

Norsk Arbeidsrettslig Domssamling inneholder avgjørelser, bl.a. oppsigelsessaker fra 1981 til 1989.

Nordiske Domme i Sjøfartsanliggende er dokumentert med sammendrag fra 1952 og fulltekst fra 1989.

Lov&Data avgjørelser publisert i tidsskriftet fra 1984 og samt boka «Dommer og kjennelser i EDB-rett» av Lars Jacob Blanck (1980).

6.4 Forarbeider: fra Storting og regjering

Offentlige utredninger sammendrag av *NOU-er* er fra 1985 – *NOU-er* i fulltekst fra 1995 samt en del eldre *Innstillinger og betenknninger*.

Proposisjoner til Stortinget (lovvedtak)/Odelstingsproposisjoner i fulltekst fra 1985-86 –, samt en god del eldre

Odelstingsmeldinger fra 1997 (om tilbaketrekning av Odelstingsproposisjoner)

Statsrådsforedrag (forarbeider til forskrifter gitt i Statsråd) fra 2008 –

Innstillinger: Til Stortinget (lovvedtak)/Innstillinger til Odelstinget fra 1991-92 – samt Innstillinger til Stortinget/Stortings- og budsjettinnstillinger, fra 1991-92

Grunnlovsforslag inngår i Stortingets dokumentserie / Dok.nr. 12, her fra 1999-2000 -

Representantforslag/Dok nr 8 fra 1991-92 –

Stortingsdokumenter. Denne kilden inneholder et utvalg fra Stortingets dokumentserie, som er en samling av publikasjoner med opprinnelse i Stortinget eller organer tilknyttet Stortinget.

Lovvedtak/Odelstingsbeslutninger fra 1994 –

Det finnes også 3 ulike baser med registeropplysninger:

Register over forarbeider til lover gir bibliografiske opplysninger om lovforarbeider med mulighet for krysskobling til fulltekster. Forarbeider til nye lover og endringslover er dokumentert i

bibliografisk form med lenker til fulltekster for eksempel NOUer og odelstingsproposisjoner. Hvis du angir en bestemt lov, vil du få opp et register over hvilke forarbeider som er knyttet til denne loven. (Tilsvarende forsidearkene til bokserien «Forarbeider til lovene»)

Publikasjonsliste fra Storting og regjering – referanser til dokumenter 1971-2006

Saker til behandling i Stortinget – har registermateriale fra Stortingets saksregister 1987-d.d.

6.5 Juridisk litteratur

Her finnes følgende juridisk litteratur: a) fulltekst av flere tusen juridiske artikler av forfattere Lovdata har avtale med om republisering av artikler b) tidsskriftene «Lov & Data» og «EuroRett» c) bøkene «Statens personalhåndbok», «Lignings-ABC», «MVA-håndboken» og «Skattebetalingshåndboken»

6.6 Andre rettskilder

Rundskriv og uttalelser

1. Rundskriv

Rundskriv fra de ulike *departementene* f.o.m. 2010, men også mange eldre som f.eks. Arbeids- og inkluderingsdepartementet f.o.m. 2008, Finansdepartementet f.o.m. 1992, Helse- og omsorgsdepartementet f.o.m. 1997, Justisdepartementet f.o.m. 1972

Andre offentlige organers rundskriv bl.a. Kriminalomsorgsdirektoratet og Helsedirektoratet.

Arbeids og velferdsetatens rundskriv vedr. den nye Folketrygdloven.

Finanstilsynet f.o.m. 2007.

Politidirektoratets rundskriv i fulltekst f.o.m. 1998.

Riksadvokatens rundskriv f.o.m. 1998

Rundskriv fra UDI utvalgte rundskriv, internmeldinger og praksisnotater f.o.m. 2005.

Skattedirektoratets meldinger finnes i fulltekst fra 1992. Også enkelte eldre meldinger finnes. Statens personalhåndboks *Personalmeldinger*.

2. Uttalelser

Finansdepartementet f.o.m. 2000

Justisdepartementets lovavdelings uttalelser f.o.m. 1976.

Miljøverndepartementets uttalelser publisert i tidsskriftet Planjuss f.o.m. 2004-

Sivilombudsmannen f.o.m. 1963

Skattedirektoratet f.o.m. 2002.

Nemnder og utvalg mv.

Ankenemnda for Statens naturskadefond

Ankenemnda for sykepengene i arbeidsgiverperioden fra 2004

Børsklagenemnda

Disiplinærnemnda for advokater i utvalg fra 2003.

Domeneklagenemndas vedtak fra 2004.

Elklagenemnda fra 2006

Erstatningsklagenemnda for voldsofre fra 2003.

Finansklagenemnda – bank behandler klagesaker mellom privatpersoner og bankene. Nemndas uttalelser finnes i fulltekst fra starten - høsten 1988.

Finansklagenemnda – forsikring behandler klagesaker mellom privatpersoner og forsikringsselskapene. Nemndas uttalelser finnes i sammendrag fra opprettelsen i 1971. Basen inneholder også Avkortningsnemndas avgjørelser fra 1992-2010 da den ble slått sammen med Forsikringsskadenemnda. Nyere avgjørelser finnes i fulltekst.

Forbrukerombudets vedtak

Forbrukertvistutvalget i fulltekst fra 1992.
Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker i utvalg fra 2002.
Gjenopptakelseskommisjonen fra 2007
Helsepersonellnemnda i fulltekst fra 2001.
Husleietvistutvalget
Inkassoklagenemnda fra 2003.
Kabeltvistnemnda
Klagenemnda for behandling i utlandet. Opprettet i 1999. Behandler klager over Rikstrygdeverkets vedtak i saker om medisinsk behandling i utlandet. Fulltekst.
Klagenemnda for industrielle rettigheter
Klagenemnda for merverdiavgift fra 1995.
Klagenemnda for miljøinformasjon fra 2005.
Klagenemnda for offentlige anskaffelser fra 2003.
Klagekjennelser i oljeskatt er dokumentert i fulltekst fra 1977-1995.
Klagenemnden for revisor- og regnskapsførersaker
Konkurransetilsynet
Likestillings- og diskrimineringsnemnda i fulltekst fra 1980.
Markedsrådets vedtak i fulltekst fra 1973.
Medieklagenemnda
Næringslivets konkurranseutvalg i fulltekst fra 1964.
Oslo Børs fra 1998
Pakkereiseklagenemnda fra 2010
Partilovnemnda
Pasientskadenemnda fra 2003.
Patentstyret i utvalg fra 1991.
Personvernemnda fra 2001.
Politidirektoratets vedtak fra 2004.
Preimplantasjonsdiagnostikknemnda fra 2008.
Reklamasjonsnemnda for eiendomsmeglingstjenester fra 2005.
Skatteklagenemnda for storbedrifter - utvalgte saker f.o.m. 1999.
Skatteklagenemnda for utenlandssaker
Statens sivilrettsforvaltning (fri rettshjelp og salær)
Statens sivilrettsforvaltning – erstatning for strafforfølgning fra 2005
Statens sivilrettsforvaltning – vergemål
Tilsynsutvalget for dommere fra 2003.
Tinglysningsavgjørelser fra Justisdepartementet inneholder saker fra 1900 til 1989.
Transportklagenemnda – fly fra 2009
Transportklagenemnda – kollektivreise fra 2012.
Tvistløsningsnemnda etter arbeidsmiljøloven fra 2006.
Vederlagsnemnda (åndsverk)

Internasjonalt – Skatteavtaler/ internasjonale traktater/ EØS/EU/ menneskerettighetsdomstolen/FN

Informasjonssystemet hos Lovdata består av ulike deler som er egnet til å sammenstille våre internasjonale forpliktelser med norske rettskilder.

1. Traktater

Skatteavtaler publisert i Overenskomster med fremmede stater f.o.m. 1992/1993.
Andre traktater inneholder andre viktige traktater f.eks. fra Europarådet, ILO etc.

2. EØS

EØS-avtalen er omtalt i kap 5.1. Her er også opplysninger om papirutgaver i Stortingsforhandlinger og i «EØS-tillegget» til EF-tidende. Utenriksdepartementet har ansvar for det norsk-produserte EØS-materialet som omhandler tilpasningen til det indre marked for EFTA og EU. Lovdatas EØS-baser består bl.a. av følgende:

Traktater

Norsk oversettelse av EUs traktater, bl.a. Roma-traktaten

EØS-avtalen

Her finnes EØS-avtalen i norsk oversettelse med erklæringer, protokoller og vedlegg med EØS-tilpasningene. (St.prp. nr 100 (1991-92) Særskilt vedlegg 1.) (For nærmere presentasjon se kap. 5.2, s.69). Tekstene blir løpende ajourført med EØS-komiteéns beslutninger.

EØS-komiteéns beslutninger.

EØS-avtalen endres hver måned etter møter i EØS-komiteén. Endringstekstene legges inn etter hvert som de mottas fra EFTA.

Forordninger, direktiver osv.

Rettsakter (forordninger og direktiver) som er en del av EØS-avtalen og som er publisert i *særskilt vedlegg 2* til St.prp 100 (1991-92), og til st.prp 40 (1993-94). Basen blir oppdatert med rettsakter som vedtas løpende i EØS-komiteén.

Resolusjoner fra Rådet

Omfatter rekommandasjoner o.l. tatt inn i særskilt vedlegg 2 i st.prp. nr 100 (1991-92) og st.prp nr 40 (1993-94)

Meldinger fra Kommisjonen i EU

Omfatter forarbeider tatt inn i særskilt vedlegg 2 i st.prp 100 1991-92 og st.prp 40 1993-94 .

EFTA-domstolen

Avgjørelser og uttalelser fra EFTA-domstolen.

EFTAs overvåkningsorgan (ESA)

Avgjørelser og uttalelser fra EFTAs overvåkingsorgan (spesielt om statsstøtte og konkurranse)

3. EU (EUR-Lex)

Generell presentasjon av EU finnes i kap 5.3. Her finnes EUs eget regelverk, avgjørelser fra EU-domstolen mv. EUR-Lex er inndelt i følgende rettskilder (sektorer):

Forordninger og direktiver m.m. (Secondary legislation)

EUs lov- og regelverk har følgende hovedinndeling:

Forordninger - regulations

Direktiver - directives

Vedtak/beslutning – decision

Tekstene finnes både på engelsk og dansk hos Lovdata.

Rettsavgjørelser fra EU-domstolen (Case Law)

inneholder bl.a. avgjørelser fra EU-domstolen (Court of Justice),

«konkurransedomstolen/førsteinstansdomstolen/retten» (General court) og uttalelser fra generaladvokaten. Tekstene finnes både på engelsk og dansk hos Lovdata.

4. Menneskerettsdomstolen

Menneskerettsdomstolen inneholder utvalgte saker med norske sammendrag og originaltekst.

5. FN

FNs avgjørelser i klagesaker mot Norge og andre viktige individklagesaker.

FNs tolkningsveiledninger til menneskerettighetstraktater (barnekonvensjonen, kvinnekonvensjonen etc.)

Traktat-tekstene til FN's menneskerettighetstraktater finnes via lenker.

Organisasjoner

Regelverk og avgjørelser fra Norges idrettsforbund og Norges fotballforbund.

Søking/lenking/funksjonalitet

Ulike innfallsvinkler kan brukes: rettskilder, rettsområder, registre, avansert søk og hurtigsøk i alle rettskildene med etterfølgende filtrering.

Systemet har også et godt utbygget lenkesystem som letter gjenfinning.

Hurtigsøk Søking foregår «google-aktig»

Om man taster inn flere ord etter hverandre, gir det et «og»-søk (dvs. kombinasjon av søkeordene). Man kan redigere sin egen profil og selv bestemme om man ønsker å søke med åpen endelse og juridiske synonymer (som f.eks. granne, nabo eller oreigning, ekspropriasjon). Etter et søk har man mulighet til å filtrere for enkelt å finne den typen materiale man er interessert i. Filtrering kan gjøres for rettskilde, tidsperiode og rettsområde.

Avansert søk

For å spisse søket er det en fordel å bruke avansert søkeskjema. Søkingen kan her spesifiseres til enten fritext og/eller faste felt, og forklaringer til det enkelte felt finnes i hjelpetekster.

Man kan redigere sin egen profil og selv bestemme om man ønsker å søke med åpen endelse og juridiske synonymer (som f.eks. granne, nabo eller oreigning, ekspropriasjon).

I søkingen kan det også benyttes (disse teknikkene lar seg også benytte i hurtigsøk og på de åpne sidene Lovdata.no):

- Frase markeres ved å skrive ordene i anførselstegn. Finner dokumenter hvor ordene forekommer som et fast begrep, Eks.: ”god tro”.
- logiske operatører: *eller* (skriv: .) Eks.: tilskott, tilskudd (Mange juridiske synonymer er lagt inn som standard i bakgrunnen – slik at et søk på ekspropriasjon også vil søke på oreigning.)
- avstandsoperatører som kan spesifisere to eller flere ord i samme setning.
Eks.: barn // tilsyn
- Nærhetsoperatør som spesifiserer hvor langt fra hverandre ordene maksimalt kan opptre.
Eks.: barn /4/ tilsyn
- venstre- og midttrunkering (åpen begynnelse og maskering av bokstaver i et ord) (ved å benytte *-tegnet, f.eks. skade*erstatning).

Søkeresultatet kan sorteres på ulike vis og inkluderer alle rettskilder man har valgt i sin personlige profil. Man kan deretter filtrere etter de ulike rettskildene.

Personlig verktøy

Alle brukerne av systemet er registrert som personlige brukere med e-post-adresse tilhørende sitt firma. Dette gjør at systemet nå kan brukes som et personlig arbeidsverktøy, og man har tilgang til å skrive *merknader* («gule lapper») og lage *utvalg* av dokumenter til en sak man jobber med.

Utvalgene og merknadene kan man dele med andre ved f.eks. å lage seg *grupper*. Utvalgene kan lastes ned i ulike formater (f.eks. Word med innholdsfortegnelse, pdf eller epub). I tillegg kan man legge inn *varslinger* på lover, forskrifter eller rettsområder for å holdes orientert om nyheter innen sitt interessefelt.

7 NORDISK RÅD

Det nordiske parlamentariske samarbeidsorgan, Nordisk råd, har 87 medlemmer: Danmark (20 inkl. 2 fra Færøyene og Grønland), Finland (20 inkl. 2 fra Åland), Island (7), Norge (20) og Sverige (20). Medlemmene velges fra hvert landenes (og de selvstyrte områdenes) parlamenter. Nordisk råd ble startet i 1952. Regjeringene fikk sitt samarbeidsorgan, Nordisk ministerråd, i 1971. Det er årlige plenumsforsamlinger, men rådet komiteer møtes oftere.

Nordisk råd og Nordisk ministerråd har en stor produksjon av ulike publikasjonstyper, som utredninger, forskningsrapporter, statistikk m.v. Mange av disse publikasjonene kommer i serien TemaNord. Alle publikasjoner er fritt tilgjengelig og kan lastes ned fra **NETT** <http://www.norden.org/no/publikasjoner>

Forhandlinger

Nordisk Råd. 1954-

Saksdokumenter som behandles i Nordisk Råd kalles «Saker» og inndeles som:

A – Medlemforslag/Utvalgforsalg

B - Ministerrådsforslag (rådet ble opprettet i 1971).

C - Beretninger (svensk: berättelser) Meldinger som Presidiets virksomhetsrapport og årsmeldinger fra nordiske samarbeidsorganer.

D - Meldinger (svensk: meddelanden) om tidligere vedtatte rekommendasjoner.

E - Spørsmål (svensk: frågor) til ministerrådet.

Dokumenter – Øvrige sesjonsdokumenter

Beslutninger: Fremstillinger, rekommendasjoner og interne beslutninger

Saksgang: Fra hver publikasjon er det lenker til samlet saksgang.

Historiske publikasjoner

Nordkat : katalog over nordiske publikationer, omkring 1000 publikationer opdelt på ca 1000 emner. - [Stockholm] : Nordisk Råd, 1987. - 164 s. (Nord 1987: 37)

Trykt og udgivet. - [København] : Nordisk Ministerråd 1983- . - Årlig publikasjonsliste.

Ophørt som trykt publikasjon i 2001.

Innføring i Nordisk råds publikasjoner finnes i:

Handbok i nordiskt parlamentstryck / utg. av de nordiska parlamentsbiblioteken ; under red. av Rolf Nygren. - Stockholm : [Riksdagsbiblioteket] : 1984. - 149 s. - (NORD)

8 STATISTIKK

8.1 Statistisk sentralbyrå på nett

Oversikt over SSBs internett-sider

All statistikk SSB publiserer ligger fritt tilgjengelig på ssb.no. SSB benytter Norsk lisens for offentlige data (NLOD), og innholdet kan derfor brukes av andre så lenge SSB står som kilde til dataene.

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

ENGLISH COOKIES OG PERSONVERN STIKKORD A.Å KONTAKT OSS

STATISTIKK > FORSKNING > INNRAPPORTERING > OM SSB > MITT SSB

- Arbeid og lønn
- Bank og finansmarked
- Befolkning
- Bygg, bolig og eiendom
- Energj og industri
- Helse
- Inntekt og forbruk
- Innvandring og innvandrere
- Jord, skog, jakt og fiskeri
- Kultur og fritid
- Nasjonalregnskap og konjunkturer
- Natur og miljø
- Offentlig sektor
- Priser og prisindekser
- Sosiale forhold og kriminalitet
- Svalbard
- Teknologi og innovasjon
- Transport og reiseliv
- Utdanning
- Utenriksøkonomi
- Valg
- Varehandel og tjenesteyting
- Virksomheter, foretak og regnskap

Statistisk sentralbyrå – offisiell statistikk om det norske samfunnet siden 1876

5 252 166 Folketall	600 596 NOK BNP per innbygger	4,8 % Arbeidsledighet	3,5 % Konsumprisindeksen	29 802 Nettoinnvandring
------------------------	----------------------------------	--------------------------	-----------------------------	----------------------------

Statistikken er samlet i 23 statistikkområder (se ovenfor). Disse områdene kan avgrensnes videre til delområder. Statistikkområdet kultur og fritid har for eksempel seks delområder:

Statistikkområde

Kultur og fritid

Idrett og friluftsliv

Kultur

Organisasjoner og medlemskap

Religion og livssyn

Tids- og mediebruk

Metoder og dokumentasjon

Etter å ha valgt delområde vil en liste over statistikkserier innen dette området vises. Disse kan avgrensnes videre på geografisk nivå. Størsteparten av SSBs tall ligger i de løpende statistikkseriene, men SSB har i tillegg publikasjoner og artikler, samt nøkkeltallsider om statistikkområdene. En statistikkserie består av flere elementer:

Fag- og forskningsbibliotek, 2015

[Statistikkens hovudsida](#)
[Tabellar \(2\)](#)
[Om statistikken](#)
[Arkiv](#)

Publisert: 26. mai 2016

Digital bruk aukar

Den digitale bruken av fag- og forskningsbiblioteka aukar stadig. Samstundes går den tradisjonelle bruken ned. I 2015 vart det lasta ned om lag 26 millionar dokument, noko som utgjer vel 86 prosent av bruken av fag- og forskningsbiblioteka.

Fag- og forskningsbibliotek. Hovedtal. Tal og prosent.			
	2014	2015	Prosentvis endring
			2014 - 2015
Nedlastingar (millionar)	24,2	26,0	7,8
Utlån på biblioteket (millionar)	1,8	1,6	-7,3

FINN FLEIRE TAL

Finne lengre tidsserier og meir detaljerte tal i Statistikkbanken

KONTAKT

Alice Steinkellner
E-post: alice.steinkellner@ssb.no
tif.: 62 88 52 08

Liv Taule
E-post: liv.taule@ssb.no
tif.: 62 88 52 00

Forsiden til statistikken «Fag- og forskningsbibliotek» inneheld tekst og ferdiglagde tabellar med hovudtrekk fra siste publisering av artikkelen. I fanen «Om statistikken» vil man finne definisjoner og informasjon om datakilder, og man kan se tidlige publiseringar i fanen «Arkiv». Alle statistikkserier har også lenker til statistikkens statistikkbanktabellar. SSB gir stadig større muligheter for å skreddersy statistikk og sette sammen egne tabellar. Her kan du også få ferdige figurer og diagrammer. Dataene kan eksporteres i mange formater til egen PC for vidare behandling. Se eksempel på nedenfor.

Fra SSBs nettsider er det i tillegg til Statistikkbanken også andre innganger til å lage egen og tilpasset statistikk. Det gjelder Kommunefakta og KOSTRA. Kommunefakta gir visualiserte nøkkeltall for valgt kommune. KOSTRA står for KOMMune-Stat-Rapportering og er et nasjonalt nasjonalt informasjonssystem som gir styringsinformasjon om kommunal virksomhet. For eksempel hvor mye pengar hver kommune bruker på pleie- og omsorgstjenester eller hvor god barnehagedekning kommunene har. Man kan også sammenligne kommuner med hverandre, med regionale inndeliger og med landsgjennomsnitt.

Eksempeltabell fra Statistikkbanken:

[STATISTIKKBANKEN](#)
[Les artikkel som beskriv tala](#) | [Velg andre tabellar](#)

Fag- og forskningsbibliotek

Lag egne tabellar og figurer

[1 Velg tabell som inneholder de variablene du ønsker](#)
[2 Velg verdier fra ulike variabler](#)
[3 Se din skreddersyde tabell, eksporter eller lagre](#)

Tabell: 10870: Bestand og tilvekst ved i fag- og forskningsbibliotek, etter bibliotektype

Min tabell
Velg via søk
Velg via grupper
Informasjon
[Hvordan velge variabler og verdier?](#) | [Logg inn](#)

Statistikkvariabel 2 av 27

- Bøker fysisk - Enhet: bøker
- Bøker elektronisk - Enhet: bøker
- Tidsskrift - tal på årgangar fysisk - Enhet: årgangar
- Tidsskrift - tal på årgangar elektronisk - Enhet: årgangar
- Aviser - tal på årgangar fysisk - Enhet: årgangar
- Årbøker, monografiseriar, rapportseriar og liknande fysisk - Enhet: periodika

Bibliotektype 1 av 6 År 2 av 3

- Alle fag- og forskningsbibliotek
- Nasjonalbibliotek
- Bibliotek ved universitet
- Bibliotek ved vitenskaplege høyskolar

- 2015
- 2014
- 2013

Søking på ssb.no kan skje på stikkord. Det kan brukes enkle søketermer, logiske operatører (and, or eller not.) eller frasesøk. Det kan søkes i deler av basen. Høyretrunkering er mulig. Ved generelle søk kan det lett bli for mange treff. Det anbefales derfor å bruke andre innganger som Statistikkområder og A-Å, som er en Alfabetisk inngang som viser til emneinndelingen fra stikkord.

Snarveier (fra nettstedets bunnlinje)

Verktøy og tjenester: Kartportal, Priskalkulatorer («Beregn prisveksten», «Byggekostnader»)

Kommunefakta

Metadata

Publikasjoner: Oversikt med filtre for serier, statistikkområde og år

Lenker til etterspurte publikasjoner/serier som Dette er Norge, Historisk statistikk,

Konjunkturtendensene, Samfunnspeilet og Økonomiske analyser

Et utvalg av andre norske statistikkprodusenter finnes på:

NETT <https://www.ssb.no/omssb/samarbeid/statistikkraadet/deltakere-i-statistikkraadet>

8.2 Historisk statistikk

SSB har digitalisert alle publikasjoner (ca 22.000) som byrået har utgitt fra 1828-2000.

Publikasjonene er ordnet både etter emne og serie.

NETT <https://www.ssb.no/a/histstat/>

Her finnes også to digitaliserte spesialpublikasjoner for historisk statistikk

Historisk statistikk 1994. Oslo, SSB, 1995. - 688 s.

Tidligere utgaver: 1914, 1926, 1948, 1958, 1968, 1978

Viktig kilde for statistikk som belyser en utvikling over et lengre tidsrom. Har henvisninger til andre publikasjoner med mer detaljert statistikk. Utgavene fra 1978 og 1968 har ofte de lengste og meste omfattende tidsseriene. I den nyeste utgaven finnes det også en liste med tabeller tilgjengelig på internett.

Statistisk årbok. Oslo, SSB, 1880-2013.

Statistikk fra forskjellige områder av norsk statistikk. Boka er ordnet i 12 kapitler som følger byråets emneinndeling. Internasjonal statistikk, som før sto i et eget kapittel, er siden 2005 integrert med de andre tabellene og figurene. Årboka er nyttig for å finne statistikk for et bestemt år, men her er det også tidsserier.

SSBs historiske statistikk bygger på følgende bibliografier som bl.a. er utarbeidet av studenter ved Bibliotek- og informasjonsstudiene:

Fortegnelse over Norges offisielle statistikk og andre publikasjoner utgitt av Statistisk sentralbyrå 1828-1976. Oslo, SSB, 1978. 196 s. - (NOS A; 957).

Publikasjonsoversikt 1977-1996. Oslo, SSB, 1998. 328 s. - (Planer og meldinger 98 nr 11)

8.3 Forskning

Forskningsavdelingen i SSB arbeider innenfor følgende hovedtema:

- Demografi og levekår
- Energi og miljøøkonomi
- Makroøkonomi
- Mikroøkonomi
- Offentlig økonomi
- Statistiske metoder og standarder

SSBs forskning publiseres gjerne som *Discussion Papers*, *Økonomiske analyser*, *Sosiale og økonomiske studier*, *Economic Survey m.v.*

8.4 Internasjonal statistikk**Eurostat**

Mange av tallene SSB publiserer blir rapportert til Eurostat. Alt Eurostat utgir, publikasjoner og statistikkdatabaser, er GRATIS tilgjengelig.

Statistikken inneholder tall for EU- og EFTA-land. For enkelte områder, der det er interesse for EU å sammenligne seg med andre store økonomier, publiseres også tall for USA, Canada og Japan. For ulike områder publiseres det også tall for Middelhavslandene og nye søkerland.

NETT <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

OECD

Sammenlignbar og pålitelig statistikk med økonomiske og sosiale data for 30 medlemsland pluss medlemskandidater. Egne sider også for enkeltland. Gratis tilgang til flere publikasjoner, statistikk og databaser. Under *Frequently requested statistics* finnes lenke til oversiktspublikasjonene OECD in figures og OECD factbook.

NETT <http://www.oecd.com>

Human Development Report. - New York. ca 250 s. Årlig

FN-systemets mest interessante og omtalte rapport, som tar sikte på å måle «menneskelig» utvikling og fremgang i 174 land. Analyser og temaartikler. Finnes også i norsk kortversjon, med innledning til skolebruk.

NETT <http://hdr.undp.org/en>

Nordisk statistikk

Nordisk råd og Ministerrådet publiserer statistikk på

NETT <http://www.norden.org/>

DEL III KOMMUNAL INFORMASJON

9.1 Politisk styring

Fra 1837 har vi hatt valgte organer med ansvar for lokale tjenester som skole, veier og fattigvesen. Ved dagens kommunevalg velges medlemmer til kommunestyret. De minste kan ha ned i 11 medlemmer, mens en by som Stavanger har et bystyre med 67 medlemmer. Kommunestyret velger ordfører, og medlemmer til formannskap, styrer og utvalg. Det er vanlig at en mellomstor kommune har 6-7 møter årlig i kommunestyret, mens formannskapet møtes 2-3 ganger pr måned.

Styringsstrukturen varierer og kommunene kan ha forskjellige utvalg og driftsstyrer for spesielle oppgaver. Mange har valgt å samle flere oppgaver i såkalte hovedutvalg. En vanlig modell kan være å ha utvalg for (1) teknikk, miljø og naturforvaltning, (2) oppvekst, skole og kultur, (3) helse og omsorg og (4) kontrollfunksjoner.

Kommunens administrasjon ledes av en rådmann. Sakene til kommunestyret, formannskap og utvalgene forberedes og legges frem av administrasjonen. Større og viktige saker, som skal avgjøres av kommunestyret, kan ha en saksgang der flere styringsnivåer er involvert: Etter utredning og planarbeid kan en sak stå på møtekartet i både utvalg og formannskap før endelig behandling i kommunestyret. Men flere oppgaver er delegert og avgjøres i formannskap eller bestemte utvalg.

I Bergen, Oslo og Tromsø har man ikke rådmenn, men politisk valgte ledere, byråder. Disse er medlemmer i byrådet, som ledes av byrådslederen. Ordføreren leder bystyret. Ordningen har likhetstrekk med den parlamentariske styringsformen som gjelder for Storting og regjering.

De viktigste politiske dokumentene fra kommunene omfatter

- (1) utredninger, plandokumenter m.v.
- (2) saksfremlegg med forslag til vedtak
- (3) Protokoll og referat fra møtene i styringsorganene.

Mange kommuner har gjort dette materialet tilgjengelig på nett. Det samme gjelder postjournalen som gir opplysninger om intern post og korrespondanse til og fra kommunen. Alle har rett til innsyn i offentlige dokumenter, journaler og registre. Unntak må være hjemlet i lover som:

- *Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd* (Offentleglova.) LOV-2006-05-19-16
Regulerer allmennhetens rett til innsyn.

- *Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker* (Forvaltningsloven). LOV-1967-02-10

Viktig for innsyn i saker der du selv er part.

- *Lov om arkiv* (Arkivlova). LOV-1992-12-04-126

Sikrer dokumentasjon av saksbehandling

- *Lov om behandling av personopplysninger* (Personopplysningsloven) LOV-2000-04-14-31

Gjelder både i privat og offentlig sektor når det brukes opplysninger som inngår i et registre.

9.2 Kommunale tjenester

Kommunene har ansvar for et stort utvalg av tjenester (se eksemplet fra Steinkjer på neste side). Kommunale nettsteder har også digitale skjemaer for søknader om byggesaker, barnehage, omsorgstjenester, skjenkebevillinger, søknad om jordmor osv.

The screenshot shows the official website for Steinkjer kommune. At the top, there is a search bar, the Steinkjer logo with the tagline "STEINKJER åpen, lys og glad", and a scenic landscape image. The main content area is divided into several sections:

- TJENESTER:** A list of services including Alle tjenester A-Å, Nettstedskart, Helse, Omsorg, Kultur og idrett, Skole og barnehage, Landbruk, Tekniske tjenester, Miljø og naturforvaltning, Næring, Økonomi og skatt, NAV Steinkjer, DMS Inn-Trøndelag, Inn-Trøndelagssamarbeidet, and Steinkjerbygg.
- OFFENTLIGE NYHETER:** A news section with a photo of a meeting and several headlines: "Dialogforumsmøte mellom næringslivet og kommunen" (19.01.17), "Kandidater til likestillings- og mangfoldsprisen 2017" (18.01.17), "Produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid" (16.01.17), "Søknad om tilskudd til kulturarrangement" (12.01.17), "Søknad om tilskudd til de frivillige aktivitetssentrene / grupper med særkilte behov" (12.01.17), and "Tilbud for kreftpasienter i Verran, Snåsa, Inderøy og Steinkjer" (12.01.17).
- AKKURAT NÅ:** A section for current events: "Formannskapmøte 26.01", "VANNMÅLERAVLESNING - REGISTRER HER!", and "Gratis HPV-vaksine til kvinner født 1991 og senere".
- POLITIKK:** A list of political topics such as Organisering, Ordføreren, Møteplan, Kommunestyret på nett, Møter, saker, utvalg, For politikere, Høringer, Innbyggerdialog, Kommunerreform, Nye Steinkjer kommune, and Valg.
- OM KOMMUNEN:** A list of community-related topics like Organisering, Ansatte, Kunngjøring, Planer / økonomi, Prosjekter, Anbud og innkjøp, Beredskap, Fakta og informasjon, Steinkjerprofilen, Bo i Steinkjer, and Forskning og utvikling (FoU).
- SELVBETJENING:** A list of self-service options including Skjemaer, Ledige stillinger, Innsyn / Postliste, Betalingsatts, Annen off. informasjon, Lover/styrende dokument, Kart, Tilskuddsportalen, Tømmeplaner, Web-kamera, and For ansatte.
- HVA SKJER I STEINKJER?:** A calendar view showing dates from 01 to 31, with some dates highlighted in blue.
- Contact and Social Media:** Links for "Kontakt oss", "Nettprat / Chat", "GataMi", and "Følg oss på Facebook". A list of local services like "Dampsaga Bad", "Steinkjer bibliotek", "Dampsaga Kulturhus", "Steinkjer kino", "Turistinformasjon", "Varsling via SMS", "Skoleportal", "Film om Steinkjer", and "Bilder fra Steinkjer".
- Footer:** Contact information including Postadresse (Steinkjer kommune, Postboks 2530, 7729 Steinkjer), Besøksadresse (Rådhuset), Servicetorget (74 16 90 00), Organisasjonsnr. (840 029 212), Mer kontaktinformasjon, and Webmaster (webmaster@steinkjer.kommune.no).

9.3 Fylkeskommunene

har ansvar for regional planlegging, kulturoppgaver, samferdsel, videregående opplæring m.v. Øverste organ, fylkestinget, er folkevalgt og ledes av fylkesordføreren. Fylkesrådmannen er øverste administrative leder. (Gjelder ikke i fylkeskommuner som har en «parlamentarisk styringsmodell».) Fylkesmannen utfører oppgaver på vegne av staten og er klageinstans for kommunale vedtak.

9.4 KS - Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon

Nettstedet er primært laget for politikere og saksbehandlere i kommunene, men det har allmenn interesse. Daglig oppdatering med nyheter og aktuelt stoff for kommunesektoren. **NETT** <http://www.ks.no>

Kommunal rapport

er en ukeavis med artikler om lokal og regional styring. Eier er KS, men avisa er utgitt på «uavhengig grunnlag». **NETT** <http://www.kommunal-rapport.no>

Kommuneforlaget utgir faglitteratur for kommuner og fylkeskommuner. Driver også en utstrakt kursvirksomhet. **NETT** <http://www.kommuneforlaget.no>

Norges Kommunekalender sammenstiller informasjon om hele den offentlige sektoren i Norge, og fungerer som en kilde til informasjon og som en kommunikasjonskanal for offentlige innkjøp.

NETT <http://www.norgeskommunekalender.no/>

Vedlegg I Statens kommunikasjonspolitikk

«Det påligger statens myndigheter å legge forholdene til rette for en åpen og opplyst offentlig samtale.»

Kongeriket Norges Grunnlov § 100 sjettede ledd

Statens kommunikasjonspolitikk

Den statlige kommunikasjonsplakaten

Målene

Målene for den statlige kommunikasjonspolitikken er at innbyggerne skal:

- få korrekt og klar informasjon om sine rettigheter, plikter og muligheter
- ha tilgang til informasjon om statens virksomhet
- inviteres til å delta i utformingen av politikk, ordninger og tjenester

Forutsetningene

Forutsetningene for å nå disse målene er at staten må:

- ha kunnskap om sine målgruppers behov, forutsetninger og synspunkter
- delta i samfunnsdebatten og understøtte økt demokratisk deltakelse
- bruke et godt og klart språk som kan forstås av alle
- sikre at offentlig informasjon og kommunikasjon er pålitelig og samordnet
- kommunisere og informere målrettet og effektivt slik at målgruppene nås
- utnytte mulighetene som ligger i ny teknologi og nye kanaler effektivt og formålstjenlig
- vise respekt og imøtekommenhet i sin kommunikasjon

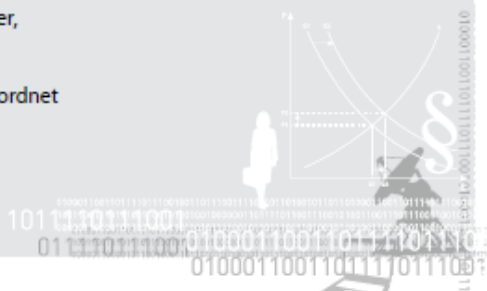
Prinsippene

Prinsipper for god kommunikasjon:

ÅPENHET	I sin kommunikasjon med innbyggeren skal staten være åpen, tydelig og tilgjengelig
MEDVIRKNING	Staten skal ta berørte innbyggere med på råd og involvere dem i utforming av politikk og tjenester
NÅ ALLE	Staten skal sørge for at relevant informasjon når fram til alle berørte
AKTIV	Staten skal aktivt og i tide gi informasjon om rettigheter, plikter og muligheter
HELHET	Statlig kommunikasjon skal oppleves enhetlig og samordnet

Prinsipp for gjennomføring:

LINJE	Kommunikasjonsansvaret følger saksansvaret
--------------	--

Vedlegg II Saksgang med nye og gamle publikasjonsbetegnelser i []

Sakstype	Alminnelige saker	Budsjett	Kontroll med regjeringen	Lovsaker
UTVALG www.regjeringen.no	Utredninger: NOU, Rapporter, høringsnotater		NOU	NOU, Høringsnotater m.v.
REGJERING www.regjeringen.no	Proposisjon til Stortinget: Prop. # S [St. prp nr.#] Melding til Stortinget: Meld. St. # [St.meld nr.#]	Gul bok. Fagprp + tillegg: Prop. 1 S – [St.prp nr.1] Nasjonalbudsj.: Meld. St. 1 – Meld. St.2 – [St.meld nr. 2-] «Revidert»	Statsregnskap: Meld. St. 3- [St.meld nr 3]	Proposisjon til Stortinget: Prop.# L [Ot.prp nr #] Prop. # LS (Ny type: blandende saker alm. sak med lovforslag)
STORTING www.stortinget.no	Dokument # Representantforslag #S [Private forslag Dok nr 8:]		Dokument 1-3 Riksrevisjonen, Dokument 4 Sivilombudsmannen	Representantforslag # L eller # L/LS [Private forslag Dok nr 8:]
KOMITE www.stortinget.no	Innstilling til Stortinget: Innst.# S [Innst S. nr #] Innberetning # vedr. valg [S. nr]	Finanskomiteen om <u>hele</u> budsjettet: Innst. 2 S [Budsj.innst.SI-] Fra fagkomiteer: Innst. 5-17 S – [Budsj.-innstS 1-]	Innst. # S [Innst. S nr#] (også med referat fra evt. høringer)	Innstilling til Stortinget om lovvedtak: Innst.#L [Innst. O. nr #] Til Odelstinget
PLENUM debatt,vedtak www.stortinget.no	Referater: Stortingstidende (S.tid)	S.tid Vedtatt budsjett: ”Blå bok”)	S.tid	St.tid Lovvedtak # Evt:Lovanmerkning#
ODELSTING LAGTING debatter, vedtak www.stortinget.no				[Referater fra Odelsting og Lagting: O.tid L.tid Beslutninger: Besl. O evt Besl L]
REGJERING www.lovdato.no		[Tildelings-brev]		Lovtidende Norges Lover / Lovdata: Lover + Forskrifter
Domstoler www.Lovdata.no				Retstidende Rt Retten Gang RG Lovdata: Avgjørelser

[Betegnelser brukt før 1.okt 2009]

Vedlegg III Skjematisk oversikt:

Norsk offentlig informasjon på Verdensveven

Hvor er publikasjonene?	Hvor kan en søke i fulltekst?	Hvor kan en søke i bibliografer/registre?
Utredninger		
NOU fra Regjeringen 1994- Historisk: NOU fra 1972 i nb.no/statsmaktene "Innstillinger og betegnelser" 1935-1971 ikke digitalisert, men ofte som vedlegg i St.forh.	Søk i Regjeringen 1994- Stortinget: Fulltekstsøk (Avgrens til: NOU-er) Historisk: nb.no/statsmaktene (Filter: NOU-er)	Historisk: 1972-2009: Kronologisk, med lenker til fulltekst 1972-2000: Eriksen NOU stikkord 1935-1971: Johansen Emner 1925-1934: Haffner II 1814-1924: Haffner I
Høringer Rapporter Historisk: nb.no/statsmaktene	Høringer: søk i Regjeringen 1994- Rapporter: søk i Regjeringen Stortinget: Fulltekstsøk (Avgrens til publ.type) Historisk: regjeringen.no: Historisk arkiv og nb.no/statsmaktene	
Stortingsforhandlinger; Regjeringens publikasjoner i regjeringen.no		
Statsbudsjettet Prop. 1 S (St.prp. 1) Andre forslag [proposisjoner] Prop. S (St.prp. 2-) Stortingsmeldinger Meld.St (St.meld.) Historisk: Publikasjonstitler (-2005)	Søk i Regjeringen 1994- Stortinget: Fulltekstsøk (For begge: Begrens til publikasjonstype) Historisk: regjeringen.no: Historisk arkiv nb.no/statsmaktene (-200?)	Opplysninger om saksgang via: Stortinget fulltekstsøk 1986- eller fra de enkelte prp/ meldinger i regjeringen.no "følg saken videre" Historisk: Hovedregistrene (-2005)
Stortingsforhandlinger; Stortingets publikasjoner		
Forslag fra representanter Dok 8: -serien Andre dokumenter Innstillinger Referater Spørsmål Lovvedtak Stortingsvedtak Behandling av Statsbudsjett Historisk: Publikasjonstitler (-2005)	Stortinget: Fulltekstsøk Historisk: regjeringen.no: Historisk arkiv nb.no/statsmaktene (-200?)	Opplysninger om saksgang via: Stortinget fulltekstsøk 1986- Historisk: Hovedregistrene (-2005) Emneordnet (-2005)
Lover og forskrifter		
Gjeldende lover Oversatte lover	Søk og avgrens	Alfabetisk register Kronologisk register
Sentrale forskrifter	Søk og avgrens	Alfabetisk register Kronologisk register
Lokale forskrifter	Søk og avgrens	
Norsk Lovtidend avd I og avd II 2000-		
Rettsavgjørelser		
Nye høyesterettsavgjørelser Nye lagmannsrettsavgjørelser Menneskerettighetsdomstolen	Søk og avgrens Søk og avgrens	
Domstolene i Norge		
Traktater		
Utenriksdepartementets traktatregister	Søking (må avgrenses)	

"Historisk": [Stortingsforhandlinger 1814-2005 --- "Bruksanvisning"](#). Regjeringen.no: [Historisk arkiv](#) og [Nasjonalbibliotekets Statsmaktene 1814-](#)

*Referater i [Storthings-Efterretninger 1836-1854](#) * Riksforsamlingens forhandlinger utg 1914: [Del I](#) *Forløperen for Lovtidend: Love, Anordninger, Traktater, Resolusjoner [...] [Bind 4](#)

Oppdateres på NETT: bibin.hioa.no/stat

Register

- Bertnes, Pål A 56, 62, 66
 Bibliografi over Norges offentlige publ. 22
 Bing, Jon 53
 "Blå bok" 33, 38
 Debes, Jan 55
 DOFFIN 19
 Dok 8, dokumenter 36
 Eckhoff, Thorstein 56
 Eriksen, Sverre A 27
 EU 72ff
 EU-Karnov 76
 EU-tidende, 76
 Europalov 71
 Eurostat yearbook, 77, 92
 EØS-avtalen 69ff
 Forarbeid til lovene 63
 Forskrifter 58f
 Frisvold, Øivind 27
 Gisle, Jon 64
 Grunnloven vår 64
 Gul bok 33
 Gyldendal rettsdata 65
 Haffner, Vilhelm 24f, 54
 Handbok i nordiskt parlamentstryck 88
 Historisk statistikk 91
 Human development rep. 92
 Høringer, regjeringen 41
 Høringer, Stortinget 44
 Innstillinger og betenknninger (regj) 23ff
 Innstillinger (Stort.) 37
 Interpellasjoner 39
 Johansen, Vincent 26
 Juridisk oppslagsbok 66
 Juridisk nettvise 56
 Jusleksikon 64
 Knophs oversikt over Norges rett, 64
 KOM-dokumenter 74
 Kommunal rapport 91
 Kongelig resolusjon 58
 Kongshavn, Halvor 56, 66, 68
 Lindstøl, Tallak 55
 Lov og dom : lovregister 62f
 Lovdata (åpen) 58f
 Lovdata (betalt) 79ff
 Lovforslag 34
 Lover vedtatt på det [...] Storting 60
 Lovkommentarer 64
 Lovtidend 59, 82
 Meldinger til Stortinget 34
 Nasjonalbudsjettet 35
 Nordisk råd 88
 norge.no 17
 Norges kommunekalender 93
 Norges lover 60
 Norges offentlige utredninger 23, 27f
 Norges statskalender 20
 Norges traktater 68
 Norsk lovkommentar 65
 Norsk lovtidend 59, 82
 Norsk lysingsblad 19
 Norsk Retstidende 62
 Norske utredninger 1814-1986 (mikrof.) 27
 NOU 23, 27f
 Official Journal of the European Union Communities 76
 Overenskomster med fremmede stater 68
 Oversatte lover 58
 Praktisk rettskildelære 56
 Proposisjoner til Stortinget 34
 regjeringen.no 19, 42
 "Regjeringen oversendt" 18, 41
 Regjeringer, statsråder .. 55
 Retstidende 62
 Rettens gang 62
 Riksforsamlingen, 48
 Riksrevisjonen 36
 Rundskriv 84
 Sametinget i navn og tall 21
 Sivilombudsmannen 36
 Statens personalhåndbok, 19, 84
 Statistikk 89ff
 Statistisk årbok 92
 Statsregnskapet 35
 Statskalenderen 20
 «Statsmaktene» (Nasjonalbibl.), 53
 Storting og regjering 1945-1985 55
 Stortingsforhandlinger, 29ff
 Stortinget i navn og tall 54
 Stortinget og statsrådet 1814-1914 55
 Stortinget.no 43ff, 51f
 Stortingets forretningsorden 30
 Torp 54f
 Traktater 68
 Translated Norwegian Legislation 58
 Vedtatt statsbudsjett 33, 38
 Østbø, Ivar 30

Finner vi ikke 'alt' på nettet da?

Jon Bing svarte en gang på dette spørsmålet med å si at når 'alt' ble tilgjengelig på nett, ville det likevel være bruk for bibliotek og bibliotekarer. Bing mente at problemstillingen var «i slekt med spørsmålet om hvorfor man trenger lærere når man jo kan lese bøkene på egen hånd».

Når det gjelder offentlig informasjon gir nettet god dekning av:

- * Utredninger og rapporter
- * Saker fra Storting og regjering
- * Lov og rett
- * Statistikk
- * EU/EØS-publikasjoner
- * Kommunale tjenester og politikk

Det finnes mange gode nettsteder for offentlig informasjon, men det må likevel innrømmes at det er lett å rote seg bort.

Dette er en veiviser for bibliotekarer – og andre som vil vite mer om hvordan man finner veien til de gode kildene.

ISBN 978-82-93298-14-4